

စာပေဗိမာန်စာမူဆရာ

ဖောင်ဘွဲ့ လယ်ဝေး၊

နေနဲ့လ

ပြဇာတ်

၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ စာပေဗိမာန်စာမူဆု
ပြဇာတ်စာပေ ဒုတိယဆုရ

နေနဲလ ပြဇာတ်

မောင်ဆန္ဒ (လယ်စေး)

စီစဉ်တည်းဖြတ်သူ - ဒေါ်တင်မွှေး (မွှေးငယ်ငယ်)
စာတည်း
မျက်နှာပိုးပန်းချီ - ညီညီ

စာပေဗိမာန်ထုတ်ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်

တန်ဖိုး (၅၀၀) ကျပ်

ပုံနှိပ်ရေးနှင့်စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း စာပေဗိမာန်
စာတည်းမှူးချုပ်က မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၇၄၉၂) ဖြင့်
နိုက်နှိပ်၍ မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၃၉၁၁) ဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။
ဂျီတီစီပုံနှိပ်စက်ရုံတွင် ပုံနှိပ်သည်။

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

- * ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- * တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- * အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး

“ပါဝင်သည့်ဇာတ်ကောင်များ”

- ကိုသာမောင် - ရိုးသား ကြိုးစားသည့် ကျေးရွာသား၊ သူရင်းငှားလူငယ်။
- မောင်ထွေးမောင် - သာမောင်၏ညီငယ်၊ လူငယ်ခေါင်းဆောင်။ ရပ်ရွာအကျိုး သယ်ပိုးလိုစိတ်ရှိသူ။
- ဦးကြွက် - ရွာဆော်။
- ဦးဘကျား - ရပ်ရွာအပေါ် ဩဇာတိက္ကမရှိသည့် သူကြီးဟောင်း၊ နှင်းနု အဖေ။
- ဒေါ်ငွေမုံ - မိဘလက်ထက်ကပင် ဥစ္စာဓန ကြွယ်ဝမှု ကြောင့် မာနကြီးသူ၊ နှင်းနု အမေ။
- နှင်းနု - ရွာ၏ ကွမ်းတောင်ကိုင် အချောအလှ၊ ဦးဘကျား၏သမီး။
- ဦးသုခ - ရုပ်မိရပ်ဖ၊ လောကုတ္တရာစာ တတ်ပြီး စိတ်နှလုံးကောင်းသူ။
- ဦးမြိုင် - ကျေးရွာသာရေး၊ နာရေး၊ အသင်းဥက္ကဋ္ဌ၊ စိတ်နှလုံးကောင်းသူ။

- ဦးဘိုးချစ် - ပစ္စည်းဥစ္စာ အတော်အတန် ကြွယ်ဝပြီး သဘောကောင်းသည့် လယ်ပိုင်ရှင်ကြီး။
- ဒေါ်ငယ်မ - ဦးဘိုးချစ်၏ဇနီး။
- စံပယ်ဖြူ - ဦးဘိုးချစ်၏ သမီး၊ သာမောင့်ကို တစ်ဖက်သတ်ကြိုက်နေသူ။
- ခင်မောင်မြင့် - စံပယ်ဖြူကို ကြိုက်နေသည့် မူလတန်းပြ ဆရာလေး။
- ကြီးမောင် - ဘယ်သူသေသေ ငတေမာလျှင်ပြီးရော စိတ်ထားရှိသူ။ ငမူးငပေ။
- မဝေဝေ - ကြီးမောင်၏ပထမဇနီး မနု၏ သမီးငယ်။
- မသင်းအုံ - ကြီးမောင်၏ စတုတ္ထမြောက် မယား၊ လင်သားကြောက်ရသူ။
- ကိုမောင်ကျော် - ထန်းသမား၊ မခွေးမ၏ခင်ပွန်း။
- မခင်မြိုင် - ရွာ၏ကာလသမီး ခေါင်းဆောင်၊ အပျိုကြီး။
- မောင်ထီ - ရွာဦးကျောင်းဆရာတော်၏ တပည့်၊ တစ်ဖွတ်ထိုးလုပ်တတ်သူ။
- ဦးဘနှင့်ဒေါ်ပုလေး - မောင်ထီ၏ မိဘနှစ်ပါး။

ဆရာတော် - ရွာဦးကျောင်းဆရာတော်၊ ရပ်ရွာအပေါ် ဦးကုန္ဒက ဩဇာတိက္ကမ ရှိသူ။

အခြားကျေးရွာသားများ
 အခြားကျေးရွာသူများ
 ကျောင်းသူကျောင်းသားများ } လိုအပ်သလိုသုံးရန်။

ဝဏ္ဏဝေစကား

ဇာတ်ညွှန်း။ တီးကွက်ဆုံးသည်နှင့် ပြဇာတ်ဒါရိုက်တာက ပြည်ဖူး
ကန့်လန့်ကာရှေ့ထွက်။
ပရိသတ်ကို ဂါရဝပြုပြီး မိတ်ဆက်စကားဆို။

ရွှေပွဲလာပရိသတ်များ စိတ္တသုခ၊ ကာယသုခ နှစ်ဖြာသော
သုခချမ်းသာခဲ့ပြည့်စုံကြပါစေလို့ ကျွန်တော်များအဖွဲ့က ဆုတောင်း
အပ်ပါတယ်။

ဟုတ်ကဲ့ . . . အခု တင်ဆက်ကပြမယ့် “နေနဲ့လ” ဇာတ်လမ်း
ဟာ အသစ်အဆန်းမဟုတ်ပေမယ့် မြန်မာ့ကျေးလက်၊ မြန်မာ့
ယဉ်ကျေးမှု၊ မြန်မာ့ဘဝ၊ မြန်မာ့လူနေမှုစနစ်ကို ဖော်ကျူးထား
ကြောင်း ဦးစွာပဏာမ ဂါရဝစကားဆိုပါရစေ . . . ။

မှန်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့မြန်မာလူမျိုးတွေဟာ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့
အဆုံးအမနာယူကြတော့ အဆင့်မြင့်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ရှိခဲ့
တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ ငြင်းပယ်လို့မရပါဘူး။ ဘုရားရှင်က
ဘာတွေဆုံးမခဲ့လဲ။ “မကောင်းမှုရှောင်၊ ကောင်းမှုဆောင်၊

ဖြူအောင်စိတ်ကိုထား၊ အဲဒါ ဗုဒ္ဓတရား” လို့ အဆိုရှိပါတယ်။ ဘုရားရှင်ဟောခဲ့တဲ့တရားကို အနှစ်ချုပ်ရင် ဒီသုံးချက်ပါပဲ။ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တရား (၁၀) ပါး ရှောင်ရမယ်။ မရှောင်ဘဲ ပြုကျင့်ရင် မကောင်းကျိုးခံစားရမယ်။ ကောင်းမှုသုစရိုက်တရား (၁၀) ပါး ဆောင်ရမယ်။ ဆောင်ရင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာခံစားရမယ်။ ဖြူစင်တဲ့စိတ်ထားမွှေးရမယ်။ ဖြူစင်စိတ်ထားဆိုတာ မေတ္တာ၊ တရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေတွာ ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မစိုရ်တရား ပါ။ အဲဒီတရားလေးပါးရှိရင် ဗြဟ္မစိုရ်တရား ကိန်းတာပါပဲ။ ဗြဟ္မစိုရ်တရား ကိန်းရင် ငြိမ်းချမ်းပါတယ်။

ဟုတ်ကဲ့ . . . ငြိမ်းချမ်းသာယာတဲ့ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ဖြစ်အောင် မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့အဆုံးအမကို နာယူကျင့်သုံးဖို့ လိုပါတယ်။ အဆုံးအမကို မနာယူရင် အမှားဖြစ်မယ်။ အမှား ဒုစရိုက် ကျူးလွန်ရင် လူ့ဘောင်ဟာ နိဗ္ဗိဒ်ပျက်စီးပါလိမ့်မယ်။ ဒါကို မီးမောင်းထိုးပြတဲ့အနေနဲ့ “နေနဲ့လ” ပြဇာတ်ကို တင်ဆက်လိုက်ပါတယ်။

နေဟာ ထွန်းလင်း တောက်ပတယ်။ လဟာ အေးမြတဲ့ အလင်းရောင်ပေးတယ်။ နေနဲ့လရဲ့အလင်းကြောင့် သဘာဝ လောကကြီးဟာ အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ လင်းလက်နေတယ်။ ထို့အတူပဲ နေနဲ့တူတဲ့အဆုံးအမ၊ လနဲ့တူတဲ့ယဉ်ကျေးမှုကို ပေါင်းစပ်

ယဉ်တဲ့ကျင့်သုံးရင် ပျော်ရွှင်စရာလူနေမှုဘဝတစ်ခုဖြစ်လာလိမ့်မယ် လို့ ဥပမာတင်စား တင်ဆက်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်များတင်ဆက်တဲ့ “နေနဲ့လ” ပြဇာတ်ကို ခံစားကြည့် ကြပါလို့ တိုက်တွန်းရင်း ဇာတ်လမ်းအစပဏာမကို ဒီလို ဖွင့်လိုက်ပါတယ်။ (တီးလုံးဖြင့်ပို့)

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

ပြဇာတ် (၁)

- နေရာ - ရွာ၏ အနောက်ဘက်၊ ချောင်းတမ်း တစ်ဖက်ရှိ လယ်ကွင်းအဆုံးရှိ တောင်ကုန်း တစ်ခု။
- အချိန် - နေ ခြစ်ခြစ်တောက် ပူလောင်နေသည့် နေ့လယ်ခင်း။
- မီး - ကခွင်တစ်ခုလုံး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်နိုင် အောင် ကခွင် မီးဖွင့်ထား။
- အခမ်းအနား - ကခွင်၏ နောက်ပိုင်းတွင် ကျေးလက်ရွာခင်း ပန်းချီကား ချထား။ ကခွင်၏ အောက် ညာခြမ်းတွင် ခပ်ပြေပြေ တောင်ကုန်း သဏ္ဍာန်ရေးဆွဲထားသည့် ထိုကားကို နောက်ခံကားချပ်၌ ထန်းပင်နှစ်ပင်ခြေတွင် ချထား။
- အဝတ်အစား - သာမန် ကျေးလက်တောသူတောင်သား တို့၏ အဝတ်အစား။

၂

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

- အဆင်အပြင် - ကခွင်၏ ရှေ့ခြမ်းဘယ်ဘက်တွင် မြက်စား
နေသည့် နွားသဏ္ဍာန် ထိုးကားချထား။
- ဇာတ်ညွှန်း - ကျေးလက်သရုပ်ဖော် တီးလုံးဆုံးသည်နှင့်
ပြည်ဖုံးကားလိပ် ပြည်းပြည်းချင်းတင် . . .
တောင်ကမူပေါ်ရှိ ထန်းပင်ခြေရင်းတွင်
သာမောင်တထိုင်လျက် ပလွေမှုတ်နေစေ။
ပျင်းသိဠိဋ္ဌေဖွယ်ကောင်းသည့် နေ့လယ်ခင်း
ချိန်တွင် သာမောင်၏ပလွေသံက ကျော့ငှက်
လေးများ၏ တွန်ကျားသံနှင့်အတူ လွင့်ယုံ
ထွက်နေစေ။ ထိုစဉ် နွားနှစ်ကောင်က
ခြေရှည်လျက် စားကျက်မှ ဖဲ့ထွက်သွားမည့်
ဟန်ပြင်သဖြင့် အော်လိုက်စေ . . .။
- သာမောင် - (ပလွေမှုတ်ရပ်ပြီး မတ်တတ်ရပ်လျက်အော်)
ဟဲ့ . . . ဟိုနွား . . . ဘယ်ကို ခြေရှည်ဦး
မှာလဲ . . . လေးခွစာ မိတော့မှာပဲ။
ကြည့်စမ်း . . . ငေါက်နေတဲ့ကြားက
လူဝါးဝချင်တဲ့နွား၊ သေမဲ့သာကြံရာ . . .
(တောင်ကုန်းပေါ်မှ ပြေးဆင်းလာစဉ်
ပြည်ဖုံးကားချ။)
(အခန်းပြောင်း တီးလုံးဝင်။)

* * * * *

ပြဇာတ် (၂)

- နေရာ - ပုလွေးချောင်း။
- အချိန် - ညနေ နေဝင်ရီသရောအချိန်။
- ပီး - ကခွင်တစ်ခုလုံးသည် ညနေဆည်းဆာ
နေဝင်ချိန် သရုပ်ပေါ်စေရန် မှိန်ပျဗျဗီးရောင်
ဖျန်းပေးထား။ နေဝင်ချိန်သဏ္ဍာန် ပေါ်လွင်
အောင် နေလုံးနီနီရဲ့ကြီးကို ဆလိုက်မီးဖြင့်
ထိုးပြထားစေ။
- အသံ - ကခွင်၏နောက်ပိုင်းမှ ဇာတ်ရုပ်များ၏
ပြောစကားကြားနိုင်အောင် အသံဖမ်းခွက်
များကို တပ်ဆင်ပေးထား။ ညနေခင်း၏
ကျေးလက်သရုပ်ဖော်တီးလုံးကို အသံသွင်း
တိပ်ခွေဖြင့် တိုးတိုးညှင်းညှင်းဖွင့်ပေးထား။
- အဆင်အပြင် - နောက်ခံပန်းချီကားတွင် ချောင်းတစ်ခု
စီးဆင်းဟန်ရေးဆွဲပြထား။
- အဝတ်အစား - ကျေးတောသူတို့၏ အဝတ်အစား။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

အခမ်းအနား

- ချောင်းတွင်း လက်ယက်သဲတွင်းရှိ ရေခပ်ဆင်းဟန် သရုပ်ဖော်ကကွက်။ ရေအိုးကိုယ်စီပါရမည်။

ဇာတ်ညွှန်း

- ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာဖွင့်သည်နှင့် တီးဝိုင်းမှ “ရေခပ်ဆင်းချိန်သီချင်း” တီးလုံးပျိုးပေး။ သီချင်းအတီးပိုင်းဆုံးသည်နှင့် ကခွင်ဘယ်နှင့်ညာဘက် ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ သီချင်းဆိုသံ ထွက်လာ . . . သီချင်းသံနှင့်အတူ ယိမ်းသမ ရှစ်ယောက်က ရေအိုးလေးများ ခါးစောင်းတင်၊ ဟန်ပန်အမူအရာပါပါနှင့် ကဆိုရင်း ကခွင်ဗဟိုတွင် ပေါင်းမိကြ။ ကခွင် နောက်ပိုင်း ညာဘက်မှ နှင်းနု ရေအိုး ခါးထစ်ခွင်တင်ထွက်လာ . . . ကရင်း ရွှေ့ပိုင်းမှာနေရာယူ (တောနေသူပျိုမေ တစ်သင်း x x x သီချင်းသံဖြိုင်သီကာရယ် x x x နေညိုရီရီ ညနေချမ်းဝယ် x x x ရေခပ်ဆင်းရင်း ဆုံကြမယ် . . .)

(လာပြီကွယ် . . . လာပြီကွယ် x x x ဖို့ မောင်ကြီးရယ် x x x)။

(ဇာတ်ညွှန်း)

- ဤသီချင်းပိုင်းရောက်လျှင် တီးဝိုင်းမှ အတီးပိုင်း ပြန်ကောက်ဝင်။ ကခွင်တစ်ခုလုံးကို

နေနဲ့လပြဇာတ်

ရောင်စုံဆလိုက်မီး ပြန့်ထိုးလျက် ယိမ်းသမ လေးတို့ရုပ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ထိုးပြထား။ သီချင်း တတိယပိုင်းဝင်သည်နှင့် အမျိုးသား တို့၏သီချင်းသံထွက်လာ . . . သီချင်းသံနှင့် အတူ နွားကျောင်းသားသဏ္ဍာန်ဆင်ယင်ထားသည့် အမျိုးသားများ ကကြိုးနှင့်အတူ ကခွင် ဘယ်ညာမှထွက်လာ . . .

(သီချင်း)

- (ဟေ . . . ဝေလေလေ . . . ဝေလေလေ)။
x x x စောင့်ကြိုသူခင်လေးရေ x x x
လယ်တောကအပြန်လမ်း x x x ချောင်း
သဲခုံနန်းဝယ် x x x ဆုံတွေ့မယ် . . .
ဆုံတွေ့မယ် . . . မောင့်ပျိုလေးရယ်
x x x

(သံဖြိုင်ဆို)

- တစ်နေ့တာပင်ပန်း x x x နှမ်းနေသမျှ
အပန်းဖြေကြ x x x သဲသောင်စပ်
နန်းမွေ့လယ် x x x တူတူညီညီရယ်ရယ်
ပြုံးပြုံး x x x ပျော်ဦးမယ် x x x ပျော်ဦးမယ်
x x x မောင့်ချစ်ဦးရယ်/မေ့ချစ်ဦးရယ်

(မ ဆို)

- (မောင်ကြီးလာမယ်ဆိုလို့ x x x ကော်ဖီရည်
တွေကျိုလို့ x x x)။

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

- (ကျား ဆို) - (ခင်လေးလာမယ်ဆိုလို့ x x x တောပန်းခိုင်လေး ခူးပျိုပျို x x x)၊
- (သံပြိုင်ဆို) - နေညိုညိုညနေချမ်း x x x ငွေပျိုင်းဖြူတို့ အိပ်တန်းဆီ ပျံကြပြီ . . . ပျံကြပြီ . . . ငှက်အိပ်တန်းဆီ x x x အချိန်တွေ တကယ် မဆွဲဘဲ တို့လည်း ပြန်ကြမယ် x x x
- (မ ဆို) - ခပ်မြန်မြန် ဝိုင်းကူခပ်ပါ x x x အမေလိုက်လာ ဆူတော့မယ် . . .
- (ကျား ဆို) - စိုးပါနဲ့ မေရယ် x x x အမေဆုရင် မောင့်ထံ ပြေးခဲ့ ကြိုပါ့မယ် x x x ကြိုပါ့မယ်။
- (ဇာတ်ညွှန်း) - သီဆိုကခုန်လျက် လူချင်းခွဲလျက် ချောင်းသဲခုံတွင် နှစ်ယောက်တစ်တွဲ ရေခပ်ပြီး၊ အမျိုးသားများက ရေအိုးပင့်ပေး၊ အမျိုးသမီးတို့က ခေါင်းဖြင့်ရွက်လျက် လူချင်းခွဲ ပြန်ကြစေ . . . ။ ထိုစဉ် နွားတစ်ရှဉ်းကိုဆွဲလျက် သာမောဇီက ဝင်လာ . . . လက်ခေါက်သံ ပေးလျက် ခေါ်လိုက်သည်တွင် နောက်ဆုံးမှ လိုက်သွားသည့် နှင်းနုက လည်ပြန်လှည့်ကြည့်။ သာမောဇီကိုတွေ့သည်နှင့် ဝမ်းသာဟန်ဖြင့် ပြန်လှည့်ပြေးလာ . . . သာမောဇီက ရေအိုးကို ကူချပေးပြီး၊ ရွှန်းရွှန်းစားစားကြည့်။ တီးခတ်သီဆိုသံတွေ ရပ်။

နေနဲ့လပြဇာတ်

- နှင်းနု - ခုမှပဲ နွားသိမ်းလာရသလား ကိုရင်ရယ် . . . ဒီက ရေခပ်ရင်း မျှော်လိုက်ရတာ . . . ။
- သာမောဇီ - ကိုရင်မောင်လည်း ခပ်စောစောသိမ်းဖို့ပဲ နှင်းနုရဲ့။ ဟောဒီ စာဉ်ဆိုတဲ့ကောင်က ခြေရည်ပြီး ကြာစုအင်းဘက်ထွက်သွားလို့ ရှာနေရတာနဲ့ ကြာသွားတာ . . . ။
- နှင်းနု - ပြောလိုက်ရင် ဆင်ခြေပေးဖို့က အသင့်နော် . . . ။
- သာမောဇီ - မပေးဝံ့ပါဘူးဗျာ . . . နှင်းနု အပြစ်တင်မှာ သိလို့ အချိန်မီ သိမ်းလာတာပါ။
- နှင်းနု - နှင်းနုဘက်က ထည့်တွက်ဦးကိုရင်ရေ . . . ရေခပ်သွားဖော်တွေပြန်ရောက်ပြီ။ နှင်းနုက တော်တော်နဲ့ပြန်ရောက်မလာရင် အမေက ဟိုမေး ဒီမေး မေးမှာ . . . ။
- သာမောဇီ - အဇိုးက နှင်းနုနဲ့ကိုသာမောဇီကို သံသယ ဖြစ်နေတယ်မို့လား . . . ။
- နှင်းနု - ဘေးစကားတွေနဲ့ကြားထားတော့ အမေက ဘယ်စိတ်ချမလဲ . . . မေးမြန်းမှာတော့ အသေအချာပဲ။
- သာမောဇီ - ဒီတစ်ခါမေးရင် ငြောင်သာ ဖွင့်ပြောလိုက်၊ ကိုသာမောဇီနဲ့ချစ်နေတာ ကြာပြီအမေလို့ ပြောလိုက်။

၈

မောင်ဆန္ဒ (လယ်စေ)

- နှင်းနု - အို . . . မပြောဝံ့ပါဘူး။ နဂိုကမှ သဘောမတူလို့ တပူတပူ တဆူဆူလုပ်နေတာ . . . အမေ စိတ်ကျေနပ်အောင် ကိုရင်ကလည်း ကြိုးစားပါ ကိုရင်ရယ် . . .
- သာမောင် - ကိုရင်က ဘာလုပ်ရမှာလဲ။
- နှင်းနု - ဪ . . . ကိုရင်ရယ် . . . အမေက သူ့သမီးကို တင့်တောင့်တင့်တယ်ထားနိုင်မယ့် သူနဲ့မှ သဘောတူမှာ . . . လယ်ပိုင်ယာပိုင်ဖြစ်အောင်လုပ်ပေါ့။
- သာမောင် - စိတ်ချပါနှင်းနု . . . တစ်နေ့ကျရင် အောင်မြင်တဲ့ လယ်ပိုင်ရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမှာပါ။
- ဇာတ်ညွှန်း - (ပြောနေစဉ် ကားလိပ်ကျ၍ ဒေါ်ငွေမုံ၏ ခေါ်သံထွက်လာ) သမီးရေ . . . ခုထက်ထိ ရေတစ်အိုးမရသေးဘူးလား။
- နှင်းနု - (ပျာပျာသလဲ အမူအရာဖြင့်) ဟော . . . အမေလိုက်လာပြီ။ ဒုက္ခပါပဲ ကိုရင်ရယ် . . . ကဲကဲ . . . ရေအိုးကို မြန်မြန်ပင့်ပေး။
- သာမောင် - အေး . . . အေး။ ရော့ . . . ရော့ . . . ရေအိုးရွက် ပြန်တော့ . . . ကိုရင်လည်း နွားရေပေးလိုက်ဦးမယ်။

နေနဲ့လပြဇာတ်

၉

(ဇာတ်ညွှန်း)

- နှင်းနုက ရေအိုးရွက်လျက် ကသုတ်ကရက်ထွက်သွားပြီး နောက်သို့ လည်ပြန်လှည့်ကြည့် သာမောင်က လက်ပြလိုက်စဉ် ပြည်နားကားကြီး တလိပ်လိပ် ကျလာစေ . . . ။
- (ဇာတ်ပို့တီးလုံး တီးခတ်ပေးစေ)

* * * * *

ပြဇာတ် (၃)

- နေရာ - ရွာအနောက်ကမ်း ရေတွင်းချိုကုန်းပေါ်ရှိ ထန်းတော။
- အချိန် - ညနေရီ နွားရိုင်းသွင်းချိန်။
- မီး - ကခွင်တစ်ခုလုံး လင်းလင်းရှင်းရှင်းမြင်နိုင်အောင် မီးဖွင့်ပေးထား။
- အသံ - ဇာတ်ရုပ်များ၏စကားသံ ပြတ်သားစွာ ကြားရအောင် အသံဖမ်းခွက်များ တပ်ဆင်ပေးထား။
- အဆင်အပြင် - ကခွင်နောက်ပိုင်းတွင် တောတောင်ရှုခင်း၊ ထန်းပင်ကို ဖောက်ကားဖြင့် ကခွင်၏ဘယ်ဘက်၊ နောက်ခြမ်းတွင် ချထားပေး။ ကခွင်၏ ညာဘက်နောက်ခြမ်းတွင် ထန်းတဲလေး ခယိုခယိုင်ရှိနေစေ . . . ။
- အဝတ်အစား - တောနေဆင်းရဲသား၊ လူတန်းစားအဝတ်အစား။ တချို့ အပေါ်ပိုင်းကိုယ်လုံးတီး။ ထန်းရည်ဖြူအိုး၊ ရင်းတောင်ရင်းဆွဲ၊ ပုလင်းခွက်။

- အခမ်းအနား - ဘယ်ဘက်ခြမ်းရှိ ထန်းပင်တစ်ပင်တွင် ရင်းတောင်ရင်းဆွဲချိတ်ထား။ ထန်းပင်တွင် ထန်းရည်အိုး ချိတ်ထားစေ။
- ဇာတ်ညွှန်း - ပြည်ဖုံးကားမဖွင့်မီ တီးဝိုင်းအသံရပ်။ ညင်းညင်းသွဲ့သွဲ့တီးမှုတ်သည့် ပလွေသံကို အသံသွင်းတိပ်ခွေဖြင့် ဖွင့်ပေး။ ကားလိပ်ဆွဲတင်ချိန်တွင် ထန်းတဲရှေ့၌ ကြီးမောင်နှင့် အဖော်နှစ်ယောက် ထန်းရည်ဝိုင်းဖွဲ့ထိုင်နေ။
- ကြီးမောင် - ချိုပြင်းတစ်မြူလောက်ချခဲ့ဗျာ . . . ။
- ကိုကျော် - (ထန်းပင်ထက်မှ လှမ်းပြော) အပင်ပေါ်က ချတဲ့ထန်းရည်က ချိုပြင်းဖြစ်မလား . . . ကြီးမောင်ရဲ့။ ချိုပြင်းသောက်ချင်ရင် မင်းအစ်မ စီမံခိုင်းလိုက်။
- ကြီးမောင် - ဒါဆိုလည်း အစ်မပဲ တစ်မြူဆွဲခဲ့ဗျာ . . . ကြွက်ကင်ရသေးရင်လည်း နှစ်ကောင်ကို ပဲဆီမွှေးမွှေး ဆမ်းပေးဗျာ . . . ။
- မခွေး - (မခွေး ထန်းရည်တစ်မြူကိုထွက်လာပြီး ချပေးရင်းပြော) မင်း ပဲဆီမွှေးမွှေးကတော့ တို့ကိုယ်တိုင် မစားရတာ အကြီးကောင်လုံးပုမွှေးကတည်းက၊ အိမ်မှာရှိတဲ့ စားအုန်းဆီတော့ ဆမ်းလာတယ်၊ ဆီမရွဲလို့ ကျီမကြန့်။ အိမ်မှာတောင် လက်ကျန်မရှိတော့ဘူး။

၁၂

ကြီးမောင်

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေ) - ခင်ဗျားတို့ ချမ်းသာပုံကတော့ စံပဲ။ ဓားပြ တောင် ငိုရမယ့်သဘောရှိတယ် . . . ။

မခွေး

- ငိုလည်း မတတ်နိုင်ဘူး ကြီးမောင်ရေ . . . ဒါတောင် နင့်အစ်ကို ထန်းတက်နေလို့ ဒီလောက်အဆင်ပြေနေတာ . . . ။

ကြီးမောင်

- တော်ပြီ . . . တော်ပြီ . . . ။ ကိုင်း . . . သူငယ်ချင်းတို့ ထန်းရည်ခါးနဲ့ကြွက်သား ကင်က စရန်တင်တာ၊ အဆင်ပြေရင် ဝက် ကောင်လုံးကင်ပစ်လိုက်မယ်။

ဘအေး

- ကတိ . . . ကတိနော်။

ကြီးမောင်

- ကတိပါကွာ . . . စံပယ်ဖြူရဲ့အချစ်ကိုသာ ရစမ်းပါစေ . . . ။

စံလှ

- အင်း . . . ခက်တာက အဲဒီကောင်မလေး က သာမောင်ကို ကြိုက်နေသလိုပဲ . . . ။

ကြီးမောင်

- တော်စမ်းပါစံလှရာ . . . မင့်သာမောင်က အခြေမဲ့အနေမဲ့ မုဆိုးမသား . . . သူများ အိမ်မှာ သူရင်းငှား၊ ငါလိုကောင်နဲ့ ယှဉ်လို့ ရမလား . . . ။

ဘအေး

- အေးလေ . . . တို့ကောင်က လယ်ပိုင် ယာပိုင်၊ မင်းပေါက်စိုးပေါက်၊ ဒီကောင်နဲ့ ယှဉ်ရင် စိန်နဲ့ဥသဖလား . . . ဟင်္သာငှက်နဲ့

နေနဲ့လပြဇာတ်

၁၃

လင်းတ . . . ပေါ်ဆန်းမွှေးနဲ့ ငစိန်ဆန်၊ မင်းသားနဲ့ ကျေးကျွန် တူနိုင်မယ် ထင်လား . . . ။

စံလှ

- ဆင်းရဲတာ . . . ချမ်းသာတာနဲ့ အချစ်နဲ့ မဆိုင်ဘူး . . . ဘအေး။

ကြီးမောင်

- တော်စမ်းကွာ . . . မင်းက သာမောင့်ဘက် က နာနေလား . . . ။

စံလှ

- နာလို့ပြောတာမဟုတ်ဘူး ကြီးမောင် . . . သတိထားဖို့ ပြောနေတာ . . . ။

ကြီးမောင်

- ဘေးချိတ်ထားစမ်းပါ၊ ဒီကောင်မကို ငါ လိုက်ပြမယ်၊ အေး . . . အကြည်အသာ လက်ခံရင်ခံ၊ မခံရင် ကြီးမောင် ဘာကောင် ဆိုတာ သိသွားစေရမယ်။

စံလှ

- မင်း ဘာလုပ်မှာလဲ ကြီးမောင်။

ကြီးမောင်

- နဂါးမှန်းသိအောင် အမောက်ထောင်ပြ လိုက်မယ် . . . သင်း ငါ့ကို လက်ခံရင်ခံ၊ မခံရင် ဟောဒီလို (ဘအေးလက်ကို ဆတ်ခနဲ ဆွဲလိုက်ရာ . . . ဘအေးက ကြီးမောင်ရင်ခွင်ထဲကျလာ . . . အတင်း ဖက်နမ်းမည်လုပ်)

- ဘအေး - ဟိုး . . . ဟိုး . . . သတိထား ကြီးမောင် . . . (လက်ကာလျက် ပြော) ငါ မင့် သူငယ်ချင်း ဘအေးပါကွာ . . . အဟီး။
- ကြီးမောင် - အဟဲဟဲ . . . ဘယ်လိုလဲ ဘအေး။ ငါ့ အကြံ အစည် လက်ခံလား။
- ဘအေး - အဟေး . . . ငါတောင် ကြက်သီးမွေးညင်း ထသွားတယ် . . . မင်း တကယ်လုပ် မှာလား။
- ကြီးမောင် - ဟ . . . ဒါက အပျော်အပြက်လုပ်ရမှာမှ မဟုတ်တာ . . . ။
- ဘအေး - ဒါဆို မင်းအိမ်ကဟာကြီး ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။
- ကြီးမောင် - ဘာဖြစ်လဲ . . . ယောက်ျားကောင်း မောင်းမတစ်ထောင်တဲ့။ ရှေးက မင်းတွေဆို တောင်ညာစံ၊ မြောက်ညာစံ၊ ဘာစံညာစံ ထားတာပဲဟာ . . . ။
- ဘအေး - ဒါဆို . . . မင်း တကယ်ကြံစည်မှာပေါ့။ ကောင်းတယ် . . . ကောင်းတယ်ထင်ရင် ဆက်လုပ်။
- ကြီးမောင် - ဒါဆို . . . (ထန်းရည်ခွက်ကို အပေါ် မြှောက်ရာ၊ ဘအေးနှင့်စံလှကလည်း ထန်း ရည်ခွက်များမြှောက်ပြီး ဂုဏ်ပြုလိုက်စဉ်

ဇာတ်ညွှန်း

- ကြီးမောင် ဝမ်းသာအားရဟန် ရယ်။ ။
အဟားဟားဟား . . . ။
- အားပါးတရ ရယ်စဉ် ကားလိပ် တဖြည်း ဖြည်းကျ။
(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၄)

- နေရာ - ရွာထိပ်ရှိ မူလတန်းကျောင်း စာသင်ခန်း။
- အချိန် - နံနက်ပိုင်း။
- ပီး - ကခွင်တစ်ခုလုံး ထင်ရှားစွာမြင်အောင် ပီးအားလုံးဖွင့်။
- အသံ - ဇာတ်ရုပ်အားလုံး၏ အသံကြားရအောင် စကားပြောခွက်ဆင်ထား။
- အဆင်အပြင် - စာသင်ခန်းမတစ်ခုပုံသဏ္ဍာန် ပေါ်လွင်အောင် ကျောက်သင်ပုန်းစာရေးစားပွဲခုံ၊ နံရံပေါ်၌ ကမ္ဘာ့မြေပုံ၊ မြန်မာ့မြေပုံ၊ ကျောင်းသားအင်အားပြဇယားများ အစုံအလင် ချိတ်ဆွဲထား။
- အဝတ်အစား - ကျောင်းဝတ်စုံ၊ ဆရာ၏ သပ်ရပ်ဝတ်စုံ။
- အခမ်းအနား - ကခွင်၏ အလယ်တွင် ဆရာရော၊ ကျောင်းသားများပါ မြင်နိုင်အောင် စားပွဲကုလားထိုင်များကို ဘေးတိုက် ခင်းကျင်းထား။

- ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးလျှင် တီးဝိုင်းမှ ရပ်။ ကြိုတင်အသံသွင်းထားသည့် "မြန်မာ့ကျောင်းသား" သီချင်းကို နောက်ခံသီချင်းအဖြစ် တိုးညှင်းစွာဖွင့်ပေး။ ကားလိပ်ဆွဲတင်သည်နှင့် သီချင်းသံရပ်လျက် ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားများရပ်လျက် သီချင်းဆက်ဆို။ သီချင်းသံဆုံးသည်နှင့် ဆရာက ကျောင်းသားများကို တစ်ချက်ကြည့်ပြီး ခေါင်းညိတ်လျက် ပြော . . . ။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - အားလုံး ထိုင်နိုင်ပါပြီ။ (ကျောင်းသားများ ထိုင်ချိန် ဆရာလည်းထိုင်လျက် ကျောင်းခေါ်ချိန် စာအုပ်ဖွင့်) ကိုင်း . . . ကျောင်းတက်စာရင်း စစ်မယ် . . . မောင်လူမွှေး။
- လူမွှေး - လာပါတယ် ဆရာလေး (ရပ်လျက်ဖြေ)
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - မနုနုစိန် (ခေါ်ပြီးမော့ကြည့်)
- နုနုစိန် - လာပါတယ်ရှင် (အသိအမှတ်ပြု ခေါင်းညိတ်မှ ပြန်ထိုင်)
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - မောင်ဒိုးလုံး (ထူးသံမကြား၍ မော့ကြည့်) ဒိုးလုံး မလာဘူးလား . . . ကျောင်းပျက်တာ ဒီနေ့နဲ့ပါ သုံးရက်ရှိပြီ။ ဒိုးလုံး ဘာလို့ မလာလဲ သိကြလား . . . ။

- မောင်လူမွှေး - (မတ်တတ်ရပ်လျက်ဖြေ) ဒိုးလုံးတို့က တောင်ယာထဲမှာ ပြောင်းနေတယ် ဆရာလေး . . . အလုပ်မအားလို့နဲ့ တူတယ်။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟေ . . . အလုပ်မအားဘူး။ သူ့ အသက် အရွယ်နဲ့ ဘာလုပ်ရလို့ မအားလပ်တာလဲ။
- မောင်လူမွှေး - သူက လယ်စိုက်ချိန်ဆို ဒီလိုပဲပျက်တယ် ဆရာလေး။ သူ့အဖေက လယ်ထွန်၊ အမေက ကောက်စိုက်တော့ အငယ်တွေ ထိန်းရင်ထိန်း၊ မထိန်းရရင်လည်း ကျွဲကျောင်း၊ နွားကျောင်း တာဝန်ယူ ရတယ်။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟေ . . . အဲဒါ ဘယ်လောက်ကြာကြာ လုပ်ရမှာလဲ။
- မောင်လူမွှေး - အကန့်အသတ်တော့မရှိဘူး ဆရာလေး . . . ထွန်တုံးပိတ်ချိန်ကျမှ ကျောင်းပြန် တက်နိုင်တတ်တယ် . . . ။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟေ . . . ဒါဆို လနဲ့ချီပျက်မှာပေါ့။ တစ်ပတ်ဆယ်ရက်ပျက်ရင်တောင် စာ တွေက လိုက်မမီနိုင်ဘူး။ လနဲ့ချီပျက်ရင် ဘယ်လိုလုပ် စာတတ်တော့မလဲ။

- မောင်လူမွှေး - ဒီမှာကတော့ ထုံးစံပဲဆရာလေး . . . ဒိုးလုံးတင်မကဘူး၊ နီတွတ်၊ သန်းဦး၊ ကျောက်ခဲတို့ရဲ့မိဘတွေလည်း တောထဲ ဝင်သွားပြီ။ မိဘတွေ အလုပ်မအားတော့ သူတို့လည်း ကျောင်းမတက်နိုင်တော့ဘူး။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - (စိတ်ရှုပ်ဟန်ဖြင့် ခေါင်းကုတ်ပြီးစဉ်းစား၊ သူ တပည့်များကြည့်လျက် စိတ်မသက်မသာ ဟန်ဖြင့် ခေါင်းယမ်း) လယ်တောက ဝေးသလား။
- မောင်လူမွှေး - တစ်တိုင်၊ တစ်တိုင်သာသာတော့ရှိမယ် ဆရာလေး . . . ပြီးတော့ တဲတစ်ခုနဲ့ တစ်ခုက အလှမ်းဝေးတယ်။ လျှို့တွေ . . . ကွင်းတွေ . . . ရိုးချောင်းတွေဖြတ်သွား ရတာ . . . ။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - မောင် လူ မွှေး အဲဒီ လယ် တောကို ရောက်ဖူးလား . . . ။
- မောင်လူမွှေး - ဟုတ်ကဲ့ . . . ဒီရွာသားတိုင်း ရောက်ဖူး ပါတယ်။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - အင်း . . . ကျောင်းပျက်ရက်များရင် မကောင်းဘူးကွဲ့။ သင်ခန်းစာက တစ်ရက် ပျက်ရင်တောင် စာအဆက်ပြတ်သွားပြီ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စား)

လိုက်မမိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျောင်း မှန်မှန်တက် စာမခက်လို့ ညွှန်းထားတာ ပေါ့။ ငါ့တပည့်တို့ကို ကျောင်းမပျက်စေ ချင်ဘူး။

မောင်လူမွှေး - ဒီမှာတော့ ထုံးစံလိုဖြစ်နေပြီ ဆရာလေးရဲ့။
ဆရာခင်မောင်မြင့် - ထုံးစံလို (စိတ်ရှုပ်ထွေးဟန်ဖြင့် ခေါင်း ကုတ်လျက် အတန်ကြာစဉ်းစားပြီးမှ လူမွှေးကိုပြော) ဒီလိုလုပ်ရအောင်ကွာ . . . ညနေကျောင်းဆင်းရင် မောင်လူမွှေး

မောင်လူမွှေး - ဘာကိစ္စရှိလို့လဲဆရာလေး . . . ခရီးက ဝေးတယ်။ ဆရာလေးပင်ပန်းမယ် . . .

ဆရာခင်မောင်မြင့် - မောင်လူမွှေး လျှောက်နိုင်တယ်မို့လား။

မောင်လူမွှေး - ကျွန်တော်တို့က သွားနေကျဆိုတော့ ထမင်းစားရေသောက်ပဲ ဆရာလေး . . . ဆရာလေးက မသွားဖူးတော့ ပင်ပန်း မယ်။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ပင်ပန်းပေမယ့် သွားရမယ်ကွဲ့။ ကျောင်းသား က ဒီလောက် ကျောင်းပျက်ရင် မဟုတ် တော့ဘူး။ တကယ်လို့ သူက မတက်

ချင်တောင် မိဘက တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော် ရမယ် . . . ။

မောင်လူမွှေး - မဟုတ်ဘူး ဆရာလေးရဲ့၊ မိဘတွေ ကိုယ်တိုင်က ကျောင်းမတက်ခိုင်းတာ . . . မအားကြဘူးလေ . . . သူတို့ကျောင်း တက်ရင် တဲစောင့်၊ ကလေးထိန်း၊ နွား ကျောင်းမယ့်လူမရှိတော့ ထွန်းတုံးပိတ်မှ တက်ကွာဆိုပြီး တားထားတာ . . . ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - (စိတ်ပျက်ဟန်ဖြင့် ခေါင်းယမ်း) အဲလို လုပ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲကွာ . . . ကိုယ့် သားသမီးကို စာတတ်စေချင်ရင် ကျောင်း မှန်မှန်လွှတ်ပေးရမှာပေါ့။

မောင်လူမွှေး - ထွန်းတုံးပိတ်ရင်တော့ လွှတ်ပါတယ် . . . အဲဒီအချိန်ရောက်ရင် ကျောင်းမှာ လူပြန်စုံ ရော ဆရာလေး . . . ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ခက်တာပဲကွာ . . . တကယ်တော့ ကျောင်းသားကျောင်းမတက်ရင် ဆရာလေး တို့မှာ တာဝန်ရှိတယ်ကွဲ့။ ကျောင်း ခေါ်ချိန် မမီရင် ဒီကျောင်းသားက ကျောင်းထားနေလို့ရော ဘာထူးမှာလဲ . . . အင်း . . . လယ်တောထဲအထိ စာ ဆင်းသင်ရမလို့ ဖြစ်ပြီ။

မောင်လူမွှေး

- အဲလောက်မလိုပါဘူး ဆရာလေး။ ခုကိစ္စက ဆရာလေးတို့ ချို့ယွင်းချက်မှ မဟုတ်တာ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အေး . . . မင်းပြောသလို တွေးနိုင်ရင် တော့ ကောင်းတယ်။ အမှန်ဆို ကျောင်းသားတစ်ယောက် စာရင်းသွင်း လာပြီး အပ်နှံတာလက်ခံပြီဆိုကတည်းက ဆရာလေးတို့မှာ တာဝန်ရှိသွားပြီကွဲ့။ သူ ကျောင်းမတက်ရင် ဘာကြောင့်မတက် တာလဲ . . . ဘာအခက်အခဲရှိလို့လဲ။ ဒီ အခက်အခဲကို ဘယ်လိုဖြေရှင်းမလဲ . . . အဲဒါ စဉ်းစားရတယ်။ ကျောင်း တက်တဲ့ ကလေးတွေ စာတတ်အောင် သင်ရမယ်။ စာမလိုက်နိုင်ရင် ဒီကလေး စာလိုက်နိုင်အောင် ဘယ်လိုသင်ရမလဲ။ သူ ဘာအားနည်းလဲ။ အဲဒီ အားနည်းချက် ကို ဘယ်လိုဖြည့်ဆည်းမလဲဆိုတာ စဉ်းစား ရတယ်။ အဲဒါ ဆရာတို့တာဝန်လေ။ ကဲ . . . ထားပါတော့ ညနေကျောင်းဆင်း ရင်သာ ယာတောသွားရအောင် . . .

ကျောင်းသားတချို့

- ကျွန်တော်တို့လည်း လိုက်ခဲ့မယ် . . . ဆရာလေး . . .

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟုတ်လား . . . ဒါဆို ပိုကောင်းတာပေါ့။ မင်းတို့က မင်းတို့သူငယ်ချင်း ကျောင်း တက်အောင် ဆွဲဆောင်၊ ဆရာလေးက သူ့မိဘတွေနဲ့ ဆွေးနွေးကြည့်မယ်။

ကျောင်းသားများ - ဟုတ်ကဲ့ပါ။ (ပြိုင်တူအော်)

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ကဲ . . . ဒါဆို ဒီနေ့ သင်ခန်းစာအသစ် တက်မယ်။ မနေ့ကသင်လိုက်တာ ကျက်ခဲ့ ရဲ့လား . . .

ကျောင်းသားများ - ကျက်ခဲ့ပါတယ် ဆရာလေး . . .

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဒါဆို ဆရာလေး ပြန်မေးကြည့်မယ်။

ဇာတ်ညွှန်း - (ဆရာနှင့်တပည့်များ သင်ခန်းစာအဟောင်း ကို မေးမြန်းဖြေကြားနေစဉ် နောက်ခံ သီချင်းကို တိတ်ခွေမှဖွင့်ပေး)

(သီချင်း) - (မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင်ကြိုးစားမည် x x x မိမိကျောင်းကို ကောင်းအောင် ကြိုးစားမည် x x x မိမိတိုင်းပြည်အတွက် ကောင်းအောင်ကြိုးစားမည် x x x)

(သီချင်းသံဆုံးသည်နှင့် အမေးအဖြေ လုပ်နေဟန် ရပ်)

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အေး . . . ဟုတ်ပြီ။ အဲလို စာမှန်မှန် ကျက်ဖို့လိုတယ်။ မရှင်းတာရှိရင်လည်း

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေ့)

မေးပါ။ မြို့မထားနဲ့။ မသိဘဲနဲ့ မှိန်းနေရင်
စာမကျေပဲဖြစ်မယ်။ အစာမကျေရင်
နေလို့ထိုင်လို့မကောင်းသလို စာမကျေရင်
လည်း ရှေ့ဆက်သင်တာ အလကားပဲ။
မှတ်မိတယ်နော် . . . ။

- ကျောင်းသားများ - မှတ်မိပါတယ် ဆရာလေး။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - ကောင်းပြီ၊ ဒါဆို နောက်သင်ခန်းစာ
တက်ရအောင်၊ စာအုပ်တွေထုတ်။
- ဇာတ်ညွှန်း - (ကျောင်းသားများကို သင်ခန်းစာ
အသစ် သင်ပေးဟန်ဖြင့် ဆရာက ရှင်းပြ၊
ကျောင်းသားများက ဂရုတစိုက်နားထောင်၊
အသံမထွက်ဘဲ ဟန်အမူအရာဖြင့်သင်ပြ
နေချိန်တွင် တီးဝိုင်းမှသီချင်းကို တီးလုံးချည်း
တီးခတ်ပေးစေ။ ခဏအကြာတွင် အတန်း
ပြောင်း ခေါင်းလောင်းသံပေါ်လာပြီး
မီးကို တဖြည်းဖြည်းချင်း အမှောင်ချ။
ကားလိပ်လည်း တဖြည်းဖြည်းကျလာစေ)

(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၅)

- နေရာ - ရွာလယ်လမ်းမတစ်နေရာ။
- အချိန် - ညနေစောင်း၊ ကျောင်းဆင်းချိန်။
- မီး - ကခွင် မီးလင်းနေစေ။
- အသံ - အသံဖမ်းခွက်များ ပုံမှန်အတိုင်း
တပ်ဆင်ထား။
- အဆင်အပြင် - ပြည်ဖုံးကားလိပ်တင်၊ ရွာ၏ရှုခင်းပုံဖော်
ထားသည့် ကားလိပ်ချထား။
- အဝတ်အစား - တောသူတောင်သားတို့ သာမန် အဝတ်
အစား။ ဆရာခင်မောင်မြင့် ကျောင်းဝတ်စုံ။
ကျေးရွာသူများ ရေခပ်ဆင်းရန် ရေအိုး
လေးများ ရွက်ထား။
- ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ကခွင်
ရှေ့ပိုင်း ညာဘက် ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ
စံပယ်ဖြူနှင့် မိန်းကလေးတချို့ စရင်း
နောက်ရင်းထွက်လာ . . . တစ်ဖက်
ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ ဆရာခင်မောင်မြင့်က

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

စာအုပ်တစ်အုပ် လက်ကကိုင်ပြီးထွက်လာ
... စကားသံကြောင့် ကြားသွားဟန်ဖြင့်
ခေတ္တတန်သွား၊ စံပယ်ဖြူကိုမြင်လိုက်သည်
နှင့် ပျော်သွားဟန်ဖြစ်ပြီး လျှောက်လာ
... ကခွင်အလယ်တွင် မျက်နှာချင်းဆိုင်
တွေ့ ...။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟော ... ရေခပ်ဖို့ လာကြတယ်
ထင်တယ်။

စံပယ်ဖြူ - ဟုတ်ပါတယ်ဆရာလေး ... ဆရာလေး
လည်း ကျောင်းဆင်းပြီလား ...။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အဲ... ကျောင်းဆင်းတာ တစ်နာရီလောက်
ရှိသွားပါပြီ။ ကျွန်တော် မြောက်ဘက်
ယာတောဘက်သွားနေလို့။

စံပယ်ဖြူ - မြောက်တောဘက် ... ဘာသွားလုပ်
တာလဲ ဆရာလေး ...။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ကျောင်းသားတချို့ ကျောင်းမတက်တာ
အခြေအနေသွားစုံစမ်းတာပါ။

စံပယ်ဖြူ - ဪ... အဟင်းဟင်း၊ ဒီမှာကတော့
ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ပါပဲဆရာလေးရယ် ...။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ကျွန်တော်က ရောက်တာမကြာသေး
တော့ ဒီကအကျင့်တွေမသိဘူးလေ ...

ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စအတွက် နည်းလမ်းတော့
ရှာရမှာပေါ့။ ကိုင်း ... ကိုင်း ...
မစံပယ်တို့ နောက်ကျနေမယ် ...
ကျွန်တော်လည်း အလုပ်ရှိလို့ သွားလိုက်
ဦးမယ်။

ဇာတ်ညွှန်း - (ဆရာလေးက ရေခပ်သည် အဖွဲ့ကို
နှုတ်ဆက် ရှောင်ကွင်းထွက်သွား။ ပုဏ္ဏား
ကွယ်နောက် ဝင်သွားချိန်ထိစောင့်ကြည့်
ပြီးမှ အချင်းချင်းလက်တို့လျက် တဟိဟိ
နှင့် ရယ်ပြုံးပြော)

ဗွေးတုတ် - ဟဲ့ ... စံပယ်ဖြူ ညည်းစိတ်ထဲ တစ်မျိုး
မဖြစ်မိဘူးလား။ (ပြုံးစေနှင့် မျက်စိချို
လျက်မေး)

စံပယ်ဖြူ - အို ... ဘာဖြစ်ရမှာလဲ အစ်မ
ဗွေးတုတ်ရဲ့ ...။

ဗွေးတုတ် - ဟဲ့ ... ဆရာလေးမျက်လုံးတွေက
ညည်းတစ်ကိုယ်လုံး သိမ်းကျိုးစူးစမ်း
နေတာ ညည်းမတွေ့ဘူးလား။

စံပယ်ဖြူ - အစ်မဗွေးတုတ်လုပ်ပုံက နောက်နောင်
ဆရာလေးနဲ့တွေ့လို့ စကားမပြောရဲအောင်
ဖြစ်တော့မယ်။

ဗွေ့တုတ်

- မပြောရဲမှ နေရော့၊ အဲဒီအကြည့်က မရိုးတာအမှန်ပဲ။

စံပယ်ဖြူ

- အဲလို မစွပ်စွဲပါနဲ့ အစ်မရာ . . .

ဗွေ့တုတ်

- စွပ်စွဲတာမဟုတ်ဘူး စံပယ်ဖြူရေ . . . သိနေတာ . . . သိနေတာ၊ ညည်းတို့ တွေးကြည့်စမ်း . . . တို့ ရေခပ်လာတာ ဘယ်နှယောက်လဲ . . . ။

ခင်စိန်

- လေးယောက်လေ . . . ။

ဗွေ့တုတ်

- ဟုတ်တယ် . . . မိန်းမသားလေးယောက် အတူတူလာတာ ဆရာလေးမျက်လုံးက စံပယ်ဖြူတစ်ယောက်တည်း ကွက်ကြည့် နေပုံများ အဟီး . . . ငါ အသည်းယား လိုက်တာ . . . (ကိုယ်လေးတွန့်လျက် ကြောက်ရွံ့ဟန်လုပ်၍ ရယ်ကြ)

ခင်စိန်

- ဟုတ်တယ် . . . ဟုတ်တယ်။ ကျုပ် ခုမှ မြင်မိတယ်။ အမှန်ပဲ စံပယ်ဖြူ။ ဆရာလေး က ညည်းကို စိတ်ဝင်စားနေပုံ တော့။

စံပယ်ဖြူ

- မဟုတ်က ဟုတ်ကအေ . . . ဟိုက ပြန်ကြားသွားရင် မကောင်းပါဘူး။

ဗွေ့တုတ်

- ကြားတော့လည်း ကြားပေါ့အေ . . . အဖြစ်မှန်၊ သတင်းမှန်တော့ ပြောရ မှာပေါ့။ ဒီမယ်စံပယ်ဖြူ . . . ငါက

ယောက်ျားမရသေးပေမယ့် ယောက်ျားတွေ အထာ နပ်ပြီးသားအေ၊ ညည်းတို့ကို ငါ မေးမယ် . . . ယောက်ျားတွေက တို့တစ်တွေကိုတွေ့ရင် သိသိသာသာရော . . . မသိမသာရော . . . ခိုးကြောင် ခိုးဝှက်ရော ကြည့်တတ်တယ်။ ကဲ . . . ဘာကို ကြည့်မယ်ထင်လဲ။

ခင်စိန်

- ဘာကြည့်မလဲ အစ်မရဲ့၊ မျက်နှာနေမှာ ပေါ့။

ဗွေ့တုတ်

- ဘယ်ကလာ . . . ညည်းမျက်နှာ ဘာလုပ် ရတာမှတ်လို့။

ခင်စိန်

- ဟောဒီအစ်မက လုပ်ရော့မယ်။

ဗွေ့တုတ်

- လုပ်ရော့မယ်မဟုတ်ဘူး။ တကယ် ပြောနေတာ . . . ခုန ဆရာလေးက စံပယ်ဖြူကိုကြည့်နေတာ ဘယ်ကြည့်တယ် ထင်လဲ . . . ။

စံပယ်ဖြူ

- မဟုတ်ကဟုတ်က မပြောနဲ့ အစ်မရာ။

ဗွေ့တုတ်

- မဟုတ်တာ မပြောဘူး . . . ဟုတ်တာ ပြောမယ်။ ဆရာလေးမျက်လုံးက အစ တစ်ချက်ပဲ မျက်နှာကြည့်လိုက်တယ်။ နောက် . . . သူ့အကြည့်က တဖြည်းဖြည်း

၃၀

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

အောက်ရွေ့လာလိုက်တာ (မျက်လုံး အမှုအရာဖြင့်ပြော) ရွှေ . . . ရွှေ . . . ရွှေလာတာ၊ ဟော . . . ရပ်သွားပြီ . . . ။

ခင်စိန်
ဗွေးတုတ်

- ဘယ်နေရာ ရပ်တာလဲ။
- အပီး . . . စားတော့ ဝါးတော့မတတ် ပြုပြင်ကြည့်နေလိုက်ပုံများ ငါတောင် ကြက်သီးထလာတယ်။

စံပယ်ဖြူ

- အစ်မဗွေးတုတ်နော် . . . ပေါက်ကရတွေ မပြောနဲ့ . . . ဒီက ရှက်လာပြီ . . . ။

ဗွေးတုတ်

- အဲ . . . အဲ . . . ရပ်နေရာကဆက်ပြီး ရွှေ . . . ရွှေ လာလိုက်တာ၊ ဟော . . . ရပ်သွားပြန်ပြီ။

ခင်စိန်

- ဘယ်နေရာရပ်တာလဲ အစ်မရဲ့။
- ဘယ်နေရာဆိုတာ ထုတ်ပြောဖို့ လိုမလား အေ . . . ကဲ . . . ညည်းတို့ကို ငါမေးပါ ဦးမယ်။ တို့များက ယောက်ျားသားတွေ့ရင် ဘာကို အရင်ဆုံးကြည့်လဲ။

ခင်စိန်

- မျက်နှာပေါ့။
- ညည်းလင်၊ လာပြန်ပြီလား မျက်နှာ . . . ညည်းတို့မညာတမ်း မလိမ်တမ်းပြောစမ်း။ ခင်စိန် . . . နင့်အနေနဲ့ ယောက်ျား တစ်ယောက်တွေ့ရင် ဘာကိုကြည့်လဲ။

နေနဲ့လပြဇာတ်

၃၁

ခင်စိန်

- ကျွန်မလား . . . ကျွန်မကတော့ ဆံပင် ကြည့်တယ်။

ဗွေးတုတ်

- ကောင်မက လူလည်ကျပြန်ပြီ။ ကိုင်း . . . ဆံပင် ဘာလို့ ကြည့်လဲပြော . . . ။

ခင်စိန်

- ဒီလိုလေအစ်မရဲ့ . . . ။ ကျွန်မနဲ့တွေ့တဲ့ ယောက်ျားက ဘယ်လိုလူလည်းဆိုတာ သိရအောင် ဆံပင်ကြည့် အကဲဖြတ်တယ်။ ခေါင်းမှာဆံပင်မရှိဘဲ ခေါင်းတုံးနဲ့ဆိုရင် ဘုန်းကြီးလူထွက် . . . ဆံပင်ရှည်ဆံထုံး နောက်တွဲထုံးထားရင် ဇာတ်မင်းသား၊ ဘိုကေနဲ့ဘာနဲ့ သားသားနားနားဆိုရင် မြို့ကြီးသား။ အဲ . . . ဆံပင်မတိုမရှည်၊ ညည်းသိုးသိုးဆိုရင် လယ်သမား၊ ယာသမား၊ အဲလို အကဲဖြတ်တာ . . . ။

ဗွေးတုတ်

- ဪ . . . ဒီလိုလား . . . ဒါဆို စံပယ်ဖြူ ကရော ဘာကြည့်လဲ။

စံပယ်ဖြူ

- ကျွန်မက ဘယ်မှမကြည့်ဘူး။ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ရင်ဆိုင်မကြည့်ရဲလို့ မျက်တောင်ချပြီး ငုံ့နေလိုက်တာ . . . ။

ဗွေးတုတ်

- ဪ . . . ဒီလိုလား . . . ကောင်မတွေ လူလည်ကျတယ်၊ ညာတယ် ငါတို့ကတော့ ရှင်းရှင်းပဲ . . . ယောက်ျားတစ်ယောက်

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

တွေ့ရင် ပထမ လက်ရုံးလက်မောင်း
သန်သန်မာမာရှိလား၊ ဘင်္ဂလားကျွဲပေါက်
လို အားမနာတမ်း ခိုင်းစားလို့ဖြစ်မလား
ဆိုတာ တွေးတယ် . . . ။

ခင်စိန် - သန်မာတဲ့လက်ကြီးတွေနဲ့ တအားဖျစ်ညှစ်
မှာ မတွေ့ဘူးလား။

ဗွေးတုတ် - တော်စမ်းပါအေ . . . လက်မောင်းပြီး
တော့ . . . ရင်အုပ် ကျယ်လားဆိုတာ
ကြည့်တယ် . . . ။

ခင်စိန် - ရင်အုပ်ကျယ်တော့ ဘာဖြစ်လဲ။

ဗွေးတုတ် - ဟဲ့ . . . တို့များက သူတို့ရင်ခွင်ထဲမှာ
ခေါင်းထိုးဝင်ရမှာလေ . . . ။

စံပယ်ဖြူ - ဟောဒီအစ်မကလေ . . . ပေါက်တတ်
ကရ။

ဗွေးတုတ် - ပြီးရင် အောက်ပိုင်းကြည့်တယ် . . . ။

ခင်စိန် - အောက်ပိုင်းဆိုတာ . . . ။

ဗွေးတုတ် - အောက်ပိုင်းဆိုမှအေ . . . အကုန်ပေါ့။
အောက်ပိုင်းသန်မာမှ အလုပ် လုပ်နိုင်
မှာလေ၊ အောက်ပိုင်းချိနဲ့နေသူဆိုရင်
သင်းတို့က ဘာစွမ်းဆောင်နိုင်မှာလဲ။
သူက လုပ်ကျွေးဖို့နေနေသာသာ . . .
ကိုယ်က လုပ်ကျွေးနေရမှာပေါ့။

ခင်စိန် - အစ်မဗွေးတုတ်က အကြမ်းခံ၊ ရေစိမ်ခံပဲ
လုပ်ကျွေးလိုက်ပေါ့။

ဗွေးတုတ် - ဟဲ့ကောင်မ . . . လင်ယူတာ ဘာလို့
ယူတာလဲ သိလား။

ခင်စိန် - ဘယ်သိမှာလဲ . . . အစ်မသိရင် ပြော။

ဗွေးတုတ် - ဟဲ့ . . . လင်ယူတာ သူတို့လုပ်စာ ထိုင်
စားချင်လို့ အေရေ . . . ကိုယ်က
လုပ်ကျွေးရမှတော့ ဘယ်မှာ အရသာ
ရှိတော့မလဲ။ ညည်းတို့ ရည်းစားထားရင်
သေသေချာချာကြည့်ပြီး ရွေး။ လုပ်နိုင်သူ
သာ စဉ်းစားကြ၊ ဒါပဲ . . . ။

ခင်စိန် - အဲတော့ . . . ။

ဇာတ်ညွှန်း - (ကခွင်မီးကို မှိတ်၊ ပြည်ဖုံးကားချ။ အခန်း
ပြောင်းတီးလုံးဖြင့် ကူးပြောင်းစေ)

* * * * *

ပြဇာတ် (၆)

- နေရာ - ကြီးမောင်၏ အိမ်ဂေဟာ။
- အချိန် - နေ့လယ်ပိုင်း၊ နေမွန်းတည့်ချိန်။
- မီး - ဇာတ်ကောင်တို့၏လှုပ်ရှားမှု မြင်သာအောင် မီးအလင်းရောင်ပေး။
- အသံ - ဇာတ်ကောင်တစ်ဦးချင်း အသံကြားနိုင်အောင် လိုအပ်သည့်နေရာ စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။
- အဆင်အပြင် - ကခွင်၏အလယ် ညာခြမ်းတွင် အသင့်အတင့်ကြွယ်ဝသည့်အနေအထားပြသော အိမ်တစ်လုံးပုံကို ဖောက်ကားချထား။
- အဝတ်အစား - ကျေးတောသူတို့၏ အဝတ်အစား။
- အခမ်းအနား - အိမ်၏ဧည့်ခန်းတွင် စားပွဲတစ်လုံးနှင့် ကုလားထိုင်များချထား။ ပန်းကန်၊ ဖန်ခွက် အရန်သင့် ထားရှိ။

- ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ကခွင်တစ်ခုလုံး ငြိမ်သက်။ ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာ ဖွင့်သည်နှင့် ကခွင်ရှေ့ ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ စကားပြောသံ ထွက်လာ . . . ။
- ကြီးမောင် - လာစမ်းပါ ငါ့လူတို့ရာ . . . ကြီးမောင်က မပိုင်ရင် ခြင်တောင်မရိုက်ဘူး (မူးယစ်နေသံနှင့်ပြော)
- ဘအေး - ကျုပ် . . . ကျုပ်တို့တော့ မရတော့ဘူးနော် . . . ခင်ဗျား သောက်ချင်ရင် ဆက်သောက် . . . အဖော်လုပ်ပေးမယ်။
- ကြီးမောင် - အဟား . . . အားပေ့လှလှချည့်လား ငါ့လူရဲ့။ လာစမ်းပါ။ (စကားသံဆုံးသည်နှင့် သုံးယောက်သား ဒယီးဒယိုင်နှင့် ထွက်လာ။ လက်ထဲ အရက်ပုလင်းကိုင်ထား . . . ။ ကခွင်ရှေ့ပိုင်း ဘယ်အစွန်ရောက်သည်နှင့် အိမ်ထဲလှမ်းကြည့်။) ဟေ့ . . . သင်းအုံ . . . မိသင်းအုံ။
- သင်းအုံ - (အိမ်ထဲမှ ထူးသံပြု) တော် . . . လာပြီ ကိုကြီးမောင် . . . ။

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

ကြီးမောင်

- (ဒယီးဒယိုင်နှင့်လျှောက်သွား၊ ကုလားထိုင် တွင် ဝင်ထိုင်၊ ပုလင်းကို စားပွဲပေါ် ဆောင်ချ) ထိုင် . . . ထိုင်ကြ၊ ဒီနေ့တော့ မူးအောင်သောက်ရမယ် . . .။

စံလှ

- ဒီနေ့မူးအောင် သောက်ရမယ်ဆိုတော့ ဘယ်နေ့မူးလို့လဲ ကိုကြီးမောင်။

ကြီးမောင်

- အဟား . . . ဟား . . . ဟား . . .။ မူးရမယ်၊ ရူးရမယ်၊ မြူးရမယ်။ ကြီးမောင် ဘဝ၊ ကြီးမောင်ရဲ့အဘိဓမ္မာက ပျော်ပျော် နေ သေခဲ့ပဲ။ ဟဲ့ . . . ဟဲ့ . . . မိ . . . မိ . . . မိသင်းအုံ၊ ငါခေါ်နေတာ မကြား ဘူးလား . . . ဘာလုပ်နေလဲ။

မသင်းအုံ

- ကြားတယ်တော်ရေ . . . ထမင်းအိုးကြီး တန်းလန်းဖြစ်နေလို့ . . .။

ကြီးမောင်

- ဘာ . . . ထမင်းအိုးတန်းလန်း ဟုတ်လား . . . အဲဒါ ထားခဲ့။ မင်းထမင်းအိုးက အရေးကြီးလား . . . ငါက အရေးကြီးလား။

မသင်းအုံ

- ဪ . . . ထမင်းအိုးပျက်သွားမှာပေါ့။ ငဲ့ရုံလေးပါ။

ကြီးမောင်

- ဟေ့ . . . ခုချက်ချင်းလား . . . ထမင်းအိုး ပျက်သွားရင် လွှင့်ပစ်။ (စံလှနှင့်ဘအေးက

မပြောဖို့၊ အဲလို ကျီမတိုက်ဖို့ အမူအရာဖြင့် တောင်းပန်၊ မသင်းအုံကို အားနာဟန်ဖြင့် အိမ်ဘက်လှည့်ကြည့်)

မသင်းအုံ

- (ကိုယ်ဝန် အရင့် အမာအနေအထား၊ အဝတ်အစား ကပိုကရို၊ လက်နှီးစုတ်ကို ကိုင်ပြီး အိမ်တံခါးပေါက်မှ ကတိုက်ကရိုက် ထွက်လာ) ပြော . . . ကျွန်မ ဘာလုပ်ပေး ရမလဲ။

ကြီးမောင်

- ဘာ . . . မင်းလေသံ ပြန်ပြင်ပြောစမ်း။ ပြော . . . ဆိုတဲ့လေသံ ခုချက်ချင်း ပြင်စမ်း။

မသင်းအုံ

- ကိုကြီးမောင် . . . မူးလာရင် ကျီမကြနဲ့။ ကျွန်မ ဘာလုပ်ပေးရမှာလဲသာ ပြောပါ။

ကြီးမောင်

- (ဒေါသဖြစ်နေဟန်ဖြင့် စူးစူးရဲရဲကြည့်) အောင်မာ . . . မင်းပါးစပ်က ငါ့ကို အန်တုစကားပြောချင်တယ်။ မူးလာရင် ကျီမကြနဲ့ဟုတ်လား . . . ဟဲ့ကောင်မ . . . လာစမ်း။

စံလှ

- (ပျာပျာသလဲအမူအရာဖြင့်) ဟာ . . . မလုပ်နဲ့ကိုကြီးမောင် . . . ဟုတ်လည်း ဟုတ်သားပဲဗျာ . . . ကျုပ်တို့သောက်တာ

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေ)

များပြီ။ မူးရင် အမှားဖြစ်တတ်တယ်။ ကဲ
... ကဲ ... မသင်းအံ့ ... သွား ...
သွား။

ကြီးမောင်

- ဘယ်သွားရမှာလဲ ... နင့်မျက်ခွက်
ပြင်ထား ... လူကိုကြည့်ပုံက မကျေနပ်
ပုံမျိုး။

စံလှ

- ဟိုက ဘာပြောနေလို့လဲ ကိုကြီးမောင်ရာ
... သူ့ဟာသူ အေးအေးနေတာကို
ရမယ်မရှာစမ်းပါနဲ့။ တော်ပြီဗျာ ...
ကျုပ်တော့ ဆက်မသောက်တော့ဘူး။

ကြီးမောင်

- မင်းမသောက်ချင်နေ ... ငါ ဆက်
သောက်မယ်။ ဟဲ့ကောင်မ ... အိမ်မှာ
ဘာအမြည်းရှိလဲ ...။

မသင်းအံ့

- ဘာမှ မရှိဘူး။ ရွာထဲကဈေးဆိုင် သွားဝယ်
ရမလား ...။

ကြီးမောင်

- ဟေ့ ... ဒီအိမ်မှာ စားစရာတောင်မရှိ
အောင် အဖြစ်ဆိုးနေပြီလား၊ မင်း
ငါ့အရက်မခွဲနဲ့ မိသင်းအံ့။

မသင်းအံ့

- ငွေရှိတိုင်း အရာရာ ပြီးပြည့်စုံတယ်
ထင်လား ကိုကြီးမောင် ... ကျုပ်လည်း
မပေါ့မပါးနဲ့ဆိုတော့ ဈေးမသွားနိုင်ဘူး။

နေနဲ့လပြအတ်

ရွာထဲကဆိုင်မှာလည်း ငါးခြောက်ကလွဲပြီး
ဘာမှ မရနိုင်ဘူး။ ဈေးကြုံမှာတဲ့ အရီးလေး
ကလည်း ပြန်မလာသေးဘူး။ ဒီကြားထဲ
အငယ်ဆုံးကလေးက ဖျားနေလို့ ခုမှ
ထမင်းအိုးတည်ရတယ်။ အယ် ...
ထမင်းအိုးတောင် ပစ်ရမလား မသိဘူး။
(ပျာပျာသလဲနှင့်အိမ်ထဲဝင်မလို့လုပ်ရာ
လှမ်းတား)

ကြီးမောင်

- ထမင်းအိုးပစ်ရတာ အသာထား။ ထပ်
မချက်နိုင်ရင် မင်းတို့ အငတ်နေ ... ငါ့
အတွက် ငါးပိဖုတ်၊ ကြက်သွန်နီနဲ့သုပ်ပြီး
အမြည်းလုပ်ယူခဲ့။

စံလှ

- ဟာ ... ကိုကြီးမောင်က မဟုတ်တော့
ဘူးဗျာ။ ခင်ဗျားမိန်းမနိုင်ကြောင်း ပြမနေ
နဲ့၊ လိုက်လာတဲ့ကျုပ်တို့ အနေရအထိုင်ရ
ကျပ်တယ်။ တော်ပြီဗျာ ... ကျုပ်
ပြန်မယ် ...။

ကြီးမောင်

- နေစမ်းပါစံလှရာ ... ငါက ငါဖြစ်ချင်
တာလုပ်ရမှ ကျေနပ်တယ် ... မင်း
မသောက်ချင်လည်း ထိုင်နေ။

စံလှ

- ဒါဆို ခင်ဗျား ကျီမကြနဲ့။ မသင်းအုံ လုပ်စရာရှိတာ အေးအေးဆေးဆေး လုပ်ပလေ့စေ။

ကြီးမောင်

- ဟ ... မင်း ဘယ်လိုက ဘယ်လို ငြိမ်းချမ်းရေးတမန်တော်ဖြစ်နေတာလဲ ... မင်းပုံစံက တရားတစ်ဖက် ဓား တစ်လက်လား။

စံလှ

- ဘာဆိုလဲဗျာ ... လုပ်သင့်တဲ့ကိစ္စမျိုးပဲ လုပ်တာကောင်းတယ် ... နိုင်တယ်ဆိုပြီး ဗိုလ်ကျတာမျိုး မကြိုက်ဘူး။

ကြီးမောင်

- ဟေ့ကောင် ... ကြီးမောင်နဲ့ပေါင်းနေ တာ ကြာပြီ။ လောကမှာ လုပ်သင့်သင့်၊ မလုပ်သင့်သင့်၊ ကိုယ့်အတွက် ကောင်းရင် လုပ်ရမှာပဲ ...။ ဟဲ့ ... မိသင်းအုံ၊ အမြည်းဝယ်ခဲ့။ ခွက်တွေချ။

စံလှ

- တော်ပါတော့ ကိုကြီးမောင်ရာ ... ပုလင်း သိမ်းထားလိုက်ပါ။

ကြီးမောင်

- သောက်မယ် ... ဝအောင်သောက်မယ် ... မူးအောင်သောက်မယ်။ ပျော်ပျော် နေမယ် ...။ ဟဲ့ ... မိသင်းအုံ အမြည်းမရသေးဘူးလား ...။

မသင်းအုံ

- (အိမ်ထဲက လှမ်းပြော) လုပ်နေတယ် တော်ရေ၊ လက်နဲ့လုပ်နေတာ ... စက်နဲ့ လုပ်တာမဟုတ်ဘူး။ အချိန်ပေးရတယ် တော့။

ကြီးမောင်

- ဟေ့ ... မင်း ငါ့ကို ဘာလေသံနဲ့ ပြောတာလဲ ... မိန်းမက ပါးကောင်းလို့ လက်ဝါးတောင်းတာထင်တယ်။ သေဖို့သာ ပြင်တော့။

စံလှ

- (ဒေါသတကြီးနှင့်ပြုမည့်ဟန်ပြင်သော ကြီးမောင်ကို အတင်းဖမ်းဆွဲ၊ ဘာအေးက အရက်ပုလင်းလဲကျသွား၍ ကမန်းကတန်း ကောက်ယူပြီး ပုလင်းလိုက်မေ့) ကိုကြီးမောင် ... စိတ်ထိန်း ... စိတ်ထိန်း၊ မလုပ်နဲ့ဗျာ ...။

ကြီးမောင်

- ဒီမိန်းမ ... သေချင်လို့ ဂြိုဟ်ကြွနေတာ ...။ ဟေ့ ... ငါလိုကောင်ကို အန်တု မယ်မကြနဲ့။ မင်းလိုမိန်းမမျိုးကို အိမ်ပေါ်က ကန်ချတာ သုံးယောက်ရှိပြီဟေ့။

မသင်းအုံ

- သိတယ် ... အစက နွားပြာကြီး အကြောင်းမသိလို့ လင်လုပ်မိတာ ... အကြောင်းသိရင် သားရေတောင် ဖင်ခု မထိုင်ဘူး ကိုကြီးမောင်ရေ ...။

ကြီးမောင်

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

- ဘာ . . . ငါ့ကို နွားနဲ့နှိုင်းတဲ့ကောင်မ၊
 သေဖို့သာပြင်တော့ . . . ။ (ကြီးမောင်
 ပြေးထွက်ရန်ပြင်စဉ် စံလှက အတင်း
 လိုက်ဆွဲရာ ပုဆိုးစဆွဲမိပြီး ကွင်းလိုက်
 ပါလာ . . . ကြီးမောင်ခမျာ မျောက်ကို
 ကြိုးကွင်းသိုင်းချည်ထားသကဲ့သို့
 ကုန်းကုန်း ကွကွဖြစ်နေ)
 ထိုစဉ် ပြည်ဖုံးကားကြီး တလိပ်လိပ်
 ကျလာ။
 (အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

နေရာ
အချိန်
မီး

အသံ
အခမ်းအနား
အဝတ်အစား
ဇာတ်ညွှန်း

ဦးကြွတ်

ပြဇာတ် (၇)

- ရွာလယ်လမ်းမ။
- ညဉ့်ဦးပိုင်း။
- ကျေးရွာ၏ ညရှုခင်းသရုပ်ပေါ်အောင်
 ဖိတ်များ၌ မီးခွက်လေးများ ထွန်းထား။
 ဦးကြွတ်၏ လက်ဆွဲမီးဖုံးအရောင်
 ပေါ်လွင်အောင် ကခွင်မီးမှိတ်ထား။
- စကားပြောခွက် တပ်ဆင်ထား။
- ကျေးရွာရှုခင်းပန်းချီကား။
- ကျေးတောသား၏ သာမန်အဝတ်အစား။
- အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ကခွင်
 ရှေ့ပိုင်း ညာဘက်ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ
 ဦးကြွတ်၏ အော်သံထွက်လာ။
- သာယာတုန်းရွာတွင် မှီတင်းနေထိုင်ကြ
 တုန်သော အရှေ့ဘက်၊ အနောက်ဘက်။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

တောင်ဘက်၊ မြောက်ဘက်ရှိ ရွာသူ
ရွာသားအပေါင်းတို့ခင်ဗျာ . . . ။

ဇာတ်ညွှန်း

- (ဦးကြွက်သည် လက်ဆွဲမီးအိမ်နှင့်
တောင်ဝှေးကို ငိုလျက် တရွေ့ရွေ့
လမ်းလျှောက်ထွက်လာ . . . ဘေး
ဘယ်ညာကြည့်)

ဦးကြွက်

- ကျေးရွာ သာဓုနာဓုအသင်းဥက္ကဋ္ဌကြီး
၏ စေခိုင်းချက်အရ အကျိုးမျှော်လျက်
နှိုးဆော်အပ်ပါတယ် . . . နှောင်းတန်ခူး
လဆန်း (၃) ရက်နေ့တွင် နှစ်စဉ်ကျင်းပမြဲ
ဖြစ်တဲ့ ရွာလုံးကျွတ် စုပေါင်းရဟန်းခံ ရှင်ပြု
ပွဲပြုလုပ်ရန်အတွက် အကြံညှိနှိုင်းဆွေးနွေး
မည်ဖြစ်သဖြင့် မနက်ဖြန်နံနက် ရှစ်နာရီ
အရောက် ရွာဦးကျောင်းသို့ တစ်အိမ်
တစ်ယောက်ကျ ကြွရောက်ပါရန် ဖိတ်မန္တက
ပြုအပ်ပါတယ်။ ရင်နှစ်သည်းချာ သား
ရတနာများကို သာသနာ့ဘောင်တွင်း
သွတ်သွင်းလိုက ထိုနေ့မှာပင် စာရင်းပေး
နိုင်ကြောင်း ကြေညာမောင်းခတ်ပါသတို့။

ဇာတ်ညွှန်း

- ဦးကြွက်က မီးအိမ်လေး မြောက်ကာ
မြောက်ကာဖြင့် တရွေ့ရွေ့အော်သွား။
တဖြည်းဖြည်း အသံပျောက်သည်နှင့်
အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်။ ကခွင် မီးပြန်ဖွင့်။

* * * * *

ပြဇာတ် (၈)

- နေရာ - ရွာဦးကျောင်း။
- အချိန် - နံနက်ပိုင်း
- မီး - ကခွင်တစ်ခုလုံး ထင်ရှားစွာမြင်နိုင်ရန် မီးဖွင့်။
- အသံ - စကားပြောခွက်များ လိုအပ်သလို တပ်ဆင်ထား။
- အခမ်းအနား - ကခွင်နောက်ပိုင်းတွင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသဏ္ဍာန် ရေးဆွဲထားသည့် ကားလိပ်ချထား။ ဆရာတော်ထိုင်ရန် ကုလားထိုင်။ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ပါဠိမြန်မာပြန်စာအုပ်များ ဝေညှိထားသည့် ဝိနိတစ်လုံးတွင် ကခွင်ဘယ်နောက်ခြမ်းချထား။ ရေအိုးစင်တစ်ခု၊ တိုင်ကပ်နာရီတစ်လုံး နံရံတွင် ချိတ်ထား။
- အဝတ်အစား - သံဃာတော်အဝတ်အစား၊ ရွာသူရွာသားများ၏ သာမန်အဝတ်အစား။

ဇာတ်ညွှန်း

- အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာဖွင့်။ တီးဝိုင်းမှ ဂုဏ်တော်ဖွင့်တီးလုံးကို တိုးညှင်းစွာ တီးပေးထား။ ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာဖွင့်ချိန် ရင်ကွဲကန့်လန့်ကာကို တစ်ဖြိုင်နက်တည်းဖွင့်။ ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ဆရာတော်ဦးကုန္ဒကထိုင်လျက် သီတင်းသုံး။ ရွာသားများ ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်လျက်နေ။ ရွာသူရွာသားတချို့ ဝဲယာမှဝင်လာ။ လူအုပ်နောက်တွင် ငြိမ်သက်စွာနေရာထိုင်။

ဦးမြိုင် မောင်ထွေးမောင်

- ကဲ . . . လူစုံလောက်ပြီထင်ပါရဲ့။
- (မတ်တတ်ရပ်ထဲလျက် လူစစ်သလိုလိုကြည့်) ဆရာလေးတော့ ရောက်မလာသေးဘူး အဘမြိုင်။

ဦးမြိုင်

- ကျောင်းဖွင့်တဲ့နေ့ဆိုတော့ မအားလပ်လို့ များလား . . . ။

မောင်ထွေးမောင်

- ကျွန်တော်နဲ့တွေ့လို့ ထပ်ဖိတ်ခဲ့သေးတယ်။ ဆက်ဆက် လာပါမယ်လို့ပြောတယ် အဘမြိုင်။

ဦးမြိုင်

- ဒါဆို ခဏဆက်စောင့်၊ ဟော . . . ပြောရင်း ရောက်လာပြီ။ (ကခွင်ဘယ်ဘက်

- ကိုခင်မောင်မြင့် - ပုဏ္ဏား ကွယ်ကြားမှ ကတိုက်ကရိုက်ဝင် လာပြီး ဆရာတော်အား ဝတ်ဖြည့်၊ ဦးချ)
- ဦးမြိုင် - ကျွန်တော် သိပ်နောက်ကျသွားလား မသိဘူး။
- ဦးမြိုင် - အချိန်မီပါပဲ။ အစည်းအဝေး မစသေး ပါဘူး ဆရာလေး . . . ။ ကိုင်း . . . လူစုံ လောက်ပါပြီ၊ စကြတာပေါ့။ အဲ . . . စည်းဝေးတယ်ဆိုပေမယ့် အစည်း အဝေးပုံသဏ္ဍာန်တွေ ဘာတွေ လုပ်မနေ ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ထုံးစံအတိုင်း နမော တဿရွတ်ပြီး ဖွင့်လိုက်ကြတာပေါ့။
- (ဇာတ်ညွှန်း) - ရွာသူရွာသားများ လက်အုပ်ချီ ရှိခိုးလျက် နမောတဿ (သုံး) ကြိမ် ရွတ်။
- အားလုံး - နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။
နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။
နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။
- ဦးမြိုင် - (ကန်တော့ပြီးသည်နှင့် ပြန်ထ၊ ပရိသတ် ကိုကြည့်) ဒီနေ့ စုဝေးတဲ့ကိစ္စ အထူး

- ပြောစရာမလိုတော့ပါဘူး။ ကြိုတင်သိထား ပြီးကြတဲ့အတိုင်း ရွာလုံးကျွတ် စုပေါင်း ရဟန်းခံ၊ ရှင်ပြုပွဲကျင်းပမယ် . . . ကျင်းပ မည့်ရက်လည်း ဆရာတော်က သတ်မှတ် ပေးထားပြီးပြီ။ ဒီနှစ်က ခုနစ်ကြိမ်မြောက် ဖြစ်တော့ ယခင်ယခင်နှစ်တွေက အတွေ့ အကြုံရှိလို့ အထူး စဉ်းစားစရာလည်း မလိုဘူး။ ပြောင်းလဲမှုအနည်းအကျဉ်း ရှိတာကတော့ သင်္ကန်းပရိက္ခရာဈေးနှုန်း မြင့်တက်လို့ ထည့်ဝင်ကြေးအနည်းငယ် ပိုလာတာရယ် . . . နောက်အဖွဲ့ငယ်တွေ ကြုံတွေ့ရတဲ့အခက်အခဲ၊ ဘယ်လိုဖြေရှင်း ကြမလဲ၊ ဒါပဲ ဆွေးနွေးဖို့လိုပါတယ်။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဆွေးနွေးကြပါ။
- ကိုမောင်ကျော် - ရှင်လောင်းတစ်ပါး ဘယ်လောက်သတ်မှတ် သလဲ အဘမြိုင်။
- ဦးမြိုင် - ရှင်တစ်ပါး တစ်သောင်း၊ ရဟန်းတစ်ပါး နှစ်သောင်း မောင်ကျော်။ မင်းကလေး ရှင်ပြုတော့မှာလား . . . ။
- ကိုမောင်ကျော် - ဟုတ်ကဲ့ အဘမြိုင် . . . ဟို အမြွှာပူး နှစ်ကောင် . . . သံလုံးနဲ့သံချောင်းက

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ရှင်ပြုရတော့မယ်။ ကျွန်တော်က နှစ်ပါး
ဖြစ်နေတော့ နှစ်သောင်းကျမှာပေါ့။ အဲ
... အားနာနာနဲ့ပြောရရင် နည်းနည်း
လျှော့လို့ရမလား ...။

ဇာတ်ညွှန်း

- ကိုမောင်ကျော်ကိုလှည့်ကြည့်။ အချင်းချင်း
တိုင်ပင်ဟန်ဖြင့် ကျွတ်စီကျွတ်စီဖြစ်နေ၍
ဦးမြိုင်က ငြိမ်ရန်လက်ပြတား။

ဦးမြိုင်

- ဒါက ဒီလိုရှိတယ် မောင်ကျော် ...
မောင်ရှင်လောင်းအတွက် သင်္ကန်းပရိက္ခရာ
အစုံဆိုရင် ရှစ်ထောင်လောက်ကျတယ်။
ကျန်တဲ့နှစ်ထောင်က အကျွေးအမွေး
အတွက် လျာထားတာပါ။ တကယ်လို့
ကိုယ့်ဘာသာလှူရင် ဘယ်လောက်
အကျဉ်းချုံးချုံး တစ်သိန်း၊ နှစ်သိန်း
မကုန်ဘဲ အထ မမြောက်နိုင်ဘူး။

ကိုမောင်ကျော်

- ဟုတ်ကဲ့ ... ကျွန်တော်လည်း တွက်လို့
ရပါတယ် ... တစ်ဦးတည်းချွန်လှူဖို့
လည်း မတတ်နိုင်ပါဘူး အဘမြိုင်။ စုပေါင်း
အလှူထဲထည့်ဖို့တောင် တော်တော်
လုံးပန်း ရဦးမှာပါ။

နေနဲ့လပြဇာတ်

ဦးမြိုင်

- အေး ... မင့်အနေအထားကို တစ်ညလုံး
သိနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခက်အခဲရှိ
တယ်ဆိုပြီး မင့် ကျမှ နှုန်းတစ်မျိုး
သတ်မှတ်လို့ မရဘူးလေ ...။

ကိုမောင်ကျော်

- ဒါလည်းမှန်ပါတယ် ... အဲလိုလည်း
မလုပ်သင့်ပါဘူး။

ဆရာတော်

- (လက်ပြတားလျှက်ပြော) ခဏ ဒကာမြိုင်။
ဒကာမောင်ကျော်က သူ့ အခက်အခဲ
တင်ပြတော့ ဖြေရှင်းမယ့်နည်းလမ်းရှာရ
မှာပေါ့။ ဒကာမောင်ကျော်က မောင်ရှင်
ဘယ်နှစ်ပါးလဲ။

ကိုမောင်ကျော်

- နှစ်ပါးပါ ဘုရား ...။

ဆရာတော်

- ဒါဆို နှစ်သောင်းကျမယ်။ ဒကာ
မောင်ကျော် တတ်နိုင်တာက။

ကိုမောင်ကျော်

- အခု စုဆောင်းထားတာ တစ်သောင်း
ဝန်းကျင်တော့ရှိပါတယ်ဘုရား ...
ရစရာရှိတာလေးစုရင် သုံးလေးငါးထောင်
တိုးလာနိုင်ပါတယ် ...။

ဆရာတော်

- အေး ... အကြွေးက တောင်းလို့ရမှ
ဖြစ်မှာ ... မသေချာဘူး။ ဒီတော့ ရှိတဲ့
ငွေနဲ့လှူနိုင်အောင် ဒကာမြိုင်တို့က

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

လက်ခံလိုက်။ မောင်ရှင်နှစ်ပါးအတွက် သင်္ကန်းနှစ်စုံ ဘုန်းကြီးလှူမယ်။ ပရိက္ခရာ လည်းရှိပါတယ်။ မစုံတာလောက်ဘဲ ဒကာမြိုင်တို့က ဝယ်။

ဦးမြိုင်
ဆရာတော်

- ကောင်းပါပြီဘုရား။
- အေး... အဲလို မတတ်နိုင်လို့ မလှူနိုင်သူ ရှိရင်ပြော... အရင်နှစ်ကဝတ်ထားတဲ့ သင်္ကန်းတွေပြန်လှူသွားလို့ ဘုန်းကြီး သိမ်းထားတာရှိတယ်။ သင်္ကန်းပရိက္ခရာ မရှိလို့ မဝတ်ရဘူးမဖြစ်စေချင်လို့ အလှူခံ ထားတာ... ဒီအတွက် ရည်ရွယ်ထား တာပဲ။ ဒါဆို အဆင်ပြေမလား ဒကာကျော်။

မောင်ကျော်

- ပြေ... ပြေပါတယ်ဘုရား။ ဝမ်းမြောက် လှပါဘုရား။ သားတွေကို ကိုရင်ဝတ်ပေး ချင်တာလည်း အလွန်၊ မတတ်နိုင်လို့ စိတ် ဆင်းရဲနေတာလည်းကြာပါပြီ။ ခုတော့ လှူနိုင်ပြီမို့ ဝမ်းသာမိပါတယ်ဘုရား။

ဆရာတော်

- စုပေါင်းအလှူလုပ်ရတဲ့ရည်ရွယ်ချက်က အဲဒါပါပဲလေ... မရှိလို့မလှူ မဖြစ်စေ ချင်ဘူး။ ပြီးတော့ အလှူမှာ မလိုအပ်တာ မကုန်ကျစေချင်ဘူး။ သင်္ကန်းဝတ်တဲ့

အခါမှာ ဘုရားရှင်ရဲ့အလိုအတိုင်းပဲ ဖြစ် စေချင်တယ်... ကဲ... ဒကာ သုခ။

ဦးသုခ
ဆရာတော်

- မှန်ပါ... မိန့်တော်မူပါဘုရား။
- တို့ဘုရားရှင်က သားတော်ရာဟုလာကို သာသနာ့ဘောင်ထဲရောက်အောင် ဘယ်လို ရှင်ပြုပေးသလဲ။ ဒီက ဒကာ၊ ဒကာမတွေ သိအောင် ရှင်းပြစမ်း။

ဦးသုခ

- (ထိုင်ရာမှထ၊ ဆရာတော်အား လက်အုပ် ချီရိုခိုး) အဟမ်း... အဟမ်း... ရဟန်းခံရှင်ပြုတဲ့ ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆရာတော် မကြာခဏ မိန့်ကြားခဲ့ပါ တယ်။ ဓမ္မကထိကဆရာတော် ဦးသာသန ကလည်း ဟောဖူးလို့ အများသိပြီးလောက် ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ မကြားဘူးသူလည်း ကြားရစေ... ကြားဖူးသူလည်း ကြည်ညိုသဒ္ဓါစိတ်တိုးလာစေဖို့ ကျွန်တော် ရှင်းပြချင်ပါတယ်။ သားတော်ရာဟုလာက မယ်တော် သွန်သင်လို့ ဘုရားရှင်ဆီက အမွေတောင်းပါတယ်... ဘုရားရှင်က တုံ့ပြန်စကားမဆိုဘဲ ကျောင်းတော် ပြန်ကြွတယ်။ ရာဟုလာကလည်း ဇွဲ

မောင်ဆန္ဒ (လယ်စေး)

မလျှော့ဘူး။ သင်္ကန်းဆွဲလိုက်ပြီး တတွတ် တွတ်တောင်းတယ်။ လောကီအမွေထက် လောကုတ္တရာအမွေပေးမှသာ မြတ်မယ်လို့ ဘုရားရှင်ကတွက်ပြီး၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကို ရှင်ပြုပေးလိုက်လို့ မိန့်ပါတယ်။ ဒီတစ်ခါ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကိုယ်တော်ကြီးက ဆံချ၊ သင်္ကန်းဝတ်ပေးတယ်။ အရှင်မဟာကဿပ က သြဝါဒပေးတယ်။ သာသနာတော်မှာ အထင်ကရကျော်ကြားတဲ့မထေရ်ကြီးများရဲ့ ဥပဇ္ဈာယ်မှုခံယူပြီး သာမဏေဘောင် သွတ်သွင်းပေးလိုက်တာပါ။ အဲဒါ ရှင်ပြု ခြင်းပါပဲ။

ဆရာတော်

- (ခေါင်းညိတ်လျက် လက်ပြထိုင်ခိုင်း။ ဦးသူခ ပြန်ထိုင်) ကိုင်း . . . ဒကာသူခ ရှင်ပြုတဲ့အဓိပ္ပာယ် နားလည်သွားလောက် ပါပြီ။ အဲဒီမှာ သင်္ကန်း၊ ပရိက္ခရာအဆောင် အယောင်က ပဓာနမဟုတ်ဘူး။ အကျွေး အမွှေးက အဓိကမကျဘူး။ ဓာတ်စက်တွေ၊ ဆိုင်းတွေ၊ အငြိမ့်တွေက မလိုအပ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အလှူကို အလှူနဲ့တူအောင် လုပ်ကြ၊ ကုန်သင့်တာပဲ အကုန်ခံလို့

နေနဲ့လပြဇာတ်

ဆရာတော် မကြာခဏ တိုက်တွန်းနေတာ . . . အဲ ခေတ်အရ လိုအပ်တယ်ထင်လို့ လုပ်တော့ မသက်သာဘူးပေါ့။ ကိုင်း . . . ကိုင်း ဆတ်ဆွေးနွေး ဒကာမြိုင်။

ဦးမြိုင်

- ကဲ . . . မောင်ကျော်လည်း လှူနိုင်သွား ပြီ။ သင်္ကန်းပရိက္ခရာအတွက် မတတ်နိုင် သူရှိရင် ပြောပါဦး။

ဒေါ်အုန်း

- ဒီလိုဆို ကျုပ်မြေး နီတွတ်ကို စာရင်းပေး မယ်။

ဦးမြိုင်

- ဒေါ်အုန်းက ငွေတစ်သောင်း မတတ်နိုင် လို့လား . . . ။

ဒေါ်အုန်း

- တစ်သောင်းတော့ တတ်နိုင်တာပေါ့ ကိုရင်ရဲ့။ ဆွမ်းစဉ်ဖို့ ကုန်ကျရဦး မယ်လေ . . . ။

ဦးမြိုင်

- ဆွမ်းစဉ်တာက အဓိကမကျဘူး ရှင်အုန်း။ အလှူ လှူပြီးရင် ပြီးပြီလေ . . . ။

ဆရာတော်

- ကိုင်း . . . ကိုင်း . . . ဒကာမ တတ်နိုင် သလောက်ထည့်။ ဒီအတွက် စိတ် အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေနဲ့။ တခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိရင်လည်းပြော အားမနာနဲ့။ ဘုန်းကြီးဆီမှာ သင်္ကန်းတွေရှိတယ် . . .

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

သူများဝတ်ပြီးသားတွေ မဝတ်ချင်ဘူးဖြစ်
မှာစိုးလို့ မပြောတာ

ဦးမြိုင်

- ကဲ . . . သင်္ကန်းကိစ္စပြတ်ရင် အကျွေး
အမွေးကိစ္စတိုင်ပင်ကြမယ်။ ဒီကိစ္စတော့
ကာလသားခေါင်း မောင်ထွေးမောင်တို့
အဖွဲ့ပဲ တာဝန်ယူရမှာ။ ရွာထုံးစံအတိုင်း
ပေါ့ကွာ၊ အဘ ပြောထားတဲ့အတိုင်း
တွက်ချက်ပြီးပြီလား

မောင်ထွေးမောင်

- စိတ်ကူးနဲ့လျာထားတာတော့ ရှိတယ်
အဘ။ လူ ဘယ်လောက်ဖိတ်မလဲ။
လူစာရင်းရမှ ချက်ရေး၊ ပြုတ်ရေးက
တွက်လို့ရမှာ

ဦးဘကျား

- မောင်ရင်တို့ အရင်နှစ်က ဘယ်လောက်
လျာထားလဲ၊ အမှန်ကုန်တာ ဘယ်လောက်
လဲ။

မောင်ထွေးမောင်

- အရင်က ပရိသတ်တစ်ရာကျော် ဖိတ်ပါ
တယ်။ ရွာရှိလူနဲ့တစ်ထောင်နီးပါးပေါ့။
အဲဒီအတွက်ရော ပင့်သံဃာအတွက်ပါ
ခုနစ်သိန်း သတ်မှတ်ပါတယ်။

ဦးဘကျား

- ဒီနှစ်ရော ဘယ်လောက် ဖိတ်မယ်
စိတ်ကူးလဲ ကိုမြိုင်။

နေနဲ့လပြအတ်

ဦးမြိုင်

- ဒီလောက်ပါပဲ။ ချင်းစု စိပိုင်း၊ ညောင်ပင်သာ၊
ဝက်လက်၊ ရှမ်းစုနဲ့မြို့ပေါ်ကလူကြီးတွေ
ဖိတ်တယ်။ လာတဲ့လူလာ၊ မလာတဲ့ လူ
မလာပေါ့လေ၊ အဓိကတော့ ရွာခံပါပဲ။
လူပရိသတ်ကတော့ ဒီလောက်ပဲရှိမှာပါ။
ရဟန်းပင့်ဖို့ကတော့ ဆရာတော် မိန့်မှ
သိရမှာ

ဆရာတော်

- ဆယ့်လေးငါးပါးပေါ့ ဒကာမြိုင်ရာ . . .
ဒါကလည်း ရှင်ပြုရဟန်းခံမယ့်လူအင်အား
ပေါ် တည်တယ်။ သိမ်ဝင်ရမည့်ကိစ္စက
အဲဒီစာရင်းရမှ သိမှာလေ

ဦးဘကျား

- ဒါဆို စာရင်းအတိအကျလျာထားလို့
မရသေးဘူးပေါ့။

ဦးမြိုင်

- ဟုတ်တယ်ကိုရင် . . . မောင်ရှင်လောင်း
စာရင်း၊ ရဟန်းလောင်းစာရင်းရမှ ဝင်ငွေ
မှန်းလို့ရမယ်။ ဟဲ့ . . . မောင်သာမောင်။

သာမောင်

- (မတ်တတ်ရပ်) ရှိပါတယ် . . . အဘမြိုင်။

ဦးမြိုင်

- လောလောဆယ် ကောက်ထားတဲ့စာရင်း
ချပြပါဦး။

သာမောင်

- (မှတ်စုစာအုပ်ထုတ်) ရဟန်းလောင်းက
ဆယ်ပါး၊ မောင်ရှင်လောင်းက သုံးဆယ်
အဘမြိုင်။

ဦးမြိုင်
သာမောင်

- ဒါဆို ငွေမှန်းလို့ပြောပဲ။
- ဟုတ်ကဲ့ . . . ရဟန်းလောင်းက နှစ်သိန်း
မောင်ရှင်လောင်းက သုံးသိန်းရမယ်
အဘမြိုင်။ စုပေါင်းအလှူဖြစ်ဖို့ အဘ
ဦးဘိုးချစ် ထည့်ဝင်တာ တစ်သိန်း
လောလောဆယ် ခြောက်သိန်းတေ
ရမယ် အဘမြိုင်။ အဲ . . . အဘ
ဦးဘိုးချစ်က အုန်းသီးလိုသလောက် အဝ
ဝင်ထားတာလည်း ရှိပါတယ်။

မခင်မြိုင်

- ငါတို့မိန်းမသားတွေက ဖက်ပြုဆေးလိ
တာဝန်ယူတယ် သာမောင်။

သာမောင်
ဒေါ်ငွေမုံ

- ဟုတ်ကဲ့ . . . မှတ်ထားလိုက်ပါမယ်။
- ကိုရင်ဘိုးချစ်က တစ်သိန်းလှူတေ
တို့လည်း တစ်သိန်းပေါ့ကွယ်။ (ဒေါ်ငွေ
စကားကြောင့် ပရိသတ်ကလှည့်ကြည့်

သာမောင်
ဦးမြိုင်

- ဒါဆို ခုနစ်သိန်းတော့ ရသွားပါပြီ။
- သင်္ကန်းဝယ်ရင် ဘယ်လောက်ကုန်မ
ဟေ့ . . . ။

သာမောင်

- ရဟန်းအတွက် အနည်းဆုံးတစ်သိ
အဘမြိုင်၊ ကိုရင်သင်္ကန်းအတွက်က . . .
(တွက်ချက်နေဟန်ပြု၊ ရွာသားမ

သာမောင်ထံအာရုံရောက်နေ) ကိုရင်
အတွက်က တစ်သိန်းရှစ်သောင်းလောက်
ကျမယ်။

ဦးဘကျား

- အဲဒီထဲမှာ ဆရာတော်စွန့်မယ့်သင်္ကန်းဖိုး
လျော့ရမယ်။

သာမောင်

- လောလောဆယ်က သုံးယောက်အတွက်ပဲ
လျော့မယ် အဘ . . . သင်္ကန်းပရိက္ခရာ
အတွက်နုတ်ရင် အကျွေးအမွေးအတွက်
လေးသိန်းလောက်ပဲ ကျန်ပါမယ်။ ဒါက
လောလောဆယ် တွက်လို့ရတာကတော့
အဲဒီငွေပါပဲ။

ဆရာခင်မောင်မြင့်

- ကိုသာမောင် . . . ကျွန်တော်လည်း
တစ်သောင်းတော့ လှူပါရစေ . . . ။

သာမောင်
ဒေါ်ကြွေ

- ဝမ်းသာတာပေါ့ ဆရာလေးရာ . . .
- အမေလည်း တစ်သောင်း၊ စာရင်း
ထည့်လိုက် သား။

သာမောင်

- စေတနာသဒ္ဓါပေါက်သူတွေ နောက်ကျ
တော့ စာရင်းလာပေးနိုင်ပါတယ်။ သား
သမီး၊ မြေးမြစ်တွေ ရှင်ပြုပေးချင်သူရှိရင်
လည်း ထပ်စာရင်းပေးလို့ ရပါတယ်။ ဝတ္ထု
ပစ္စည်းထည့်ဝင်ချင်လည်း အစည်းအဝေး
ပြီးရင် ပေးနိုင်ပါတယ်။

ဦးဘကျား

- ဒါဆို အကျွေးအမွေးက လုံလောက်ပလား။

ဆရာတော်
မောင်ထီ

ဦးမြိုင်

- ဒီကိစ္စက ငွေပေါ်ချိန်ပြီး ဘာကျွေးမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တာဆိုတော့ လုံလောက်တယ်ဆိုလည်း ရတယ်။ အကျယ်ချဲ့ချင်ရင်လည်း ရပါတယ်။

ဆရာတော်

ဦးဘကျား

- ကောင်းပြီလေ . . . ဒါဆို နောက်တစ်ကြိမ် ကျမှ ဆုံးဖြတ်တာပေါ့။

မောင်ထီ
ဆရာတော်

မောင်ထီ

- (မတ်တတ်ရပ်လျက်ပြော) ကျွန်တော်တစ်ခု တင်ပြချင်တယ်။

ဦးမြိုင်

- ပြောပါ။ အားလုံးပြောစေချင်လို့ ခေါ်ထားတာပဲ။

မောင်ထီ

- စုပေါင်းအလှူဆိုတော့ အလှူနဲ့တော့တူနေချင်တယ်။ အလှူလှူရင် ဆိုင်းပါမှ ကျေနပ်တယ်။

ဦးမြိုင်

ဆရာတော်

- ထိုင် . . . ငထီ။ မင်းထရပ်ကတည်းက ဘာပြောမယ်ဆိုတာ ငါရိပ်မိတယ်။ မင်းက ငါ့တပည့်အရင်းဆိုတော့ မင့်အကြော ငါ့သိပြီးသား။ ဆိုင်း ခွင့်မပြုဘူး။

မောင်ထီ

ဦးမြိုင်

မောင်ထီ

- အဲဒါဆို အလှူနဲ့မတူဘူးပေါ့ဘုရား။ ဆိုင်းမဟုတ်ရင်လည်း ပြောလောက်တော့ . . .

- တော်လို့ဆို . . .

- ဆရာတော်ပဲ ဟောဖူးတယ်လေဘုရား၊ ဝိသာခါကျောင်းအစ်မကြီး ပြောတီးလှူတယ်ဆိုတာ။

- ဟဲ့ ငထီ။ မင်းထိုင်တော့။ ငါမေးဦးမယ်။ မင်းကို ဘယ်သူမြှောက်ပေးသလဲ။

- ကာလသားတွေပါဘုရား . . . ။

- (ပရိသတ်ဘက်လှည့်ကြည့်) ကာလသားတွေ ဟုတ်လား။ အဲဒီ ကောင်တွေလည်း ငါ့တပည့်ချည်းပဲ။ ကိုင်း ပြောထည့်ချင်သူတွေ ထစမ်း။ မင်းတို့ ကျောပြင်ကို ပြောအမှတ်နဲ့ တီးပစ်လိုက်မယ် . . . ။

- ဆရာတော် . . . စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ သီတင်းသုံးပါဘုရား။ ဒီကိစ္စတပည့်တော် စိမ့်လိုက်ပါမယ်။

- ကျွန်တော်တို့က ပျော်ချင်လို့ပါ အဘရာ . . . ။

- (လက်ပြတား) အေး . . . အေး။ ပျော်ရမယ်။ ကိုင်း ကျန်တဲ့ကိစ္စ နောက်တစ်ကြိမ် အစည်းအဝေးကျမှတိုင်ပင်မယ်။ တခြားဘာပြောစရာရှိသေးလဲ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေ့)

မောင်ထီ
(ဇာတ်ညွှန်း)

- ခြေ . . . ။
- ဆရာတော်က ကြိမ်တုတ်ကို လျက်ထလိုက်စဉ် မောင်ထီနှင့် လူငယ်တချို့က ထပြေးရန် ပြင်လိုက်စဉ် တီးဝိုင်းမှ စည်ကြောရိုက်လျက် အခန်းပြောင်း။

(ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာချ)

* * * * *

ဗြဇာတ် (၉)

- ဆရာ - ရွာလယ်လမ်းမ။
- အချိန် - ညနေစောင်း။
- အရပ် - ကခွင်ထင်ရှားစွာမြင်ရန် မီးဖွင့်ထား။
- သံ - လုံလောက်သည့် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ပေးထား။
- ခမ်းအနား - ပြတုတ် (၅) တွင် အသုံးပြုခဲ့သော ရွာရှုခင်းပန်းချီချထား။
- ဝတ်အစား - ကျေးတောသူ၊ ကျေးတောသားတို့၏ သာမန်အဝတ်အစား။
- ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ကခွင်ညာဘက်ခြမ်းမှ မောင်ထီနှင့်လူငယ်တချို့ ဒေါသဖြစ်နေပုံမျိုးပြောဆိုထွက်လာ . . . ကခွင်ဘယ်ခြမ်းမှ ထွေးမောင်နှင့် ဘကြီးမြိုင်ထွက်လာ . . . ကခွင်အလယ်တွင် ဆုံတွေ့။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

မောင်ထိ

- ဘကြီးမြိုင်၊ ရွာစုပေါင်းအလှူကို ကျုပ်တို့ ကာလသား၊ ကာလသမီးတွေ သပိတ် မှောက်မယ်ဗျာ . . . ။

ဦးမြိုင်

- (အံ့ဩထိတ်လန့်သည့် အမူအရာဖြင့်) ဟေ . . . ။

မောင်ထိ

- ဟုတ်တယ် ဘကြီးမြိုင် . . . ရပ်ရွာမှာ သာရေးနာရေးကိစ္စရှိတိုင်း ဒိုင်ခံလုပ်ရ တယ်။ ကျုပ်တို့လူငယ်တွေ တကယ်တမ်း ပင်ပန်းတာလည်း ကျုပ်တို့ပဲ။

ဦးမြိုင်

- အေးလေ . . . တို့လူကြီးတွေက ဘာပြော လို့လဲ . . . ။

မောင်ထိ

- လူကြီးတွေကတော့ ဘာမှမပြောပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ လူငယ်တွေရဲ့သဘောထားကို လည်း ကြည့်ဖို့သင့်တယ်။

ဦးမြိုင်

- ဟ . . . မင်းတို့သဘောထား တင်ပြ ကြပါ။ အများဆန္ဒအရ လုပ်ကြမယ်လို့ ညှိနှိုင်းထားတာပဲ။

မောင်ထိ

- ဒါပေမဲ့ . . . ဆရာတော်က လက်မခံ ဘူးလေ။ ဆိုင်းထည့်ဖို့လျှောက်တော့ တောင်ဝှေးနဲ့ရိုက်မယ်လုပ်တာ ဘကြီး အမြင်ပဲ။

ဦးမြိုင်

- (သဘောပေါက်ဟန်ဖြင့် ပြုံးလျက် ခေါင်း ညိတ်) ဩော် . . . သဘောပေါက်ပြီ။ မင်းတို့လူငယ်တွေက ဆိုင်းထည့်ချင် တယ်။ ဒီလိုလား . . . ။

မောင်ထိ

- အဘမြိုင်စဉ်းစားလေ . . . လူငယ်လူရွယ် ဆိုတာ ဖျော်ချင်ပါးချင်တယ် . . . အငြိမ့်ပွဲ၊ ဇာတ်ပွဲကြည့်ချင်တယ်။ ဘယ်လောက် လုပ်ရလုပ်ရ၊ ဘယ်လောက်ပင်ပန်း ပင်ပန်း မညည်းမညူဘူး။ ဒါပေမဲ့ အလုပ်နားတဲ့ အချိန် ဆိုင်းတီးသံ၊ ဓာတ်စက်သံတော့ ကြားချင်တာပေါ့။

ဦးမြိုင်

- ဆရာတော်သဘောက ပကာသနမပါဘဲ အနှစ်သာရရှိတဲ့အလှူ ဖြစ်စေချင်တာကိုး မောင်ထိရ။ ငါတို့လည်း ဆရာတော် ဩဝါဒကို မလွန်ဆန်ရဲဘူး။ မင်းရော မင်းဆရာတော်စကား ပယ်ရှားဝံ့လို့လား။

မောင်ထိ

- မယ်ရှားဝံ့လို့ ထပြေးရတာပေါ့။ (အားလုံး ရယ်ကြစေ) ဒါပေမဲ့ ဆရာတော်လည်း ဘုရားရှင် မဟုတ်ဘူး။ သာယာကုန်းရွာ ကလည်း ကပိလဝတ် မဟုတ်ဘူး။ ဗောဓိ ပင်ကျောင်းကလည်း နိဂြောဓာရုံကျောင်း

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ တူသားတွေ
လည်း ရာဟုလာ မဟုတ်ဘူး ဘကြီး။

ဦးမြိုင်

- ဟာ . . . ဒီကောင်လေး . . . ငရဲကြီး
တော့မှာပဲ။

မောင်ထိ

- ငရဲကြီးမှာစိုးလို့ ဒီစကား မပြောဝံ့ပါဘူး။

ဦးမြိုင်

- မပြောဝံ့တယ်သာဆို မောင်ထိရာ . . .
မင်းဟာက စကားဆုံးနေပြီ။

မောင်ထိ

- အမှန်က ဒီစကားကို ကာလသားခေါင်း
လုပ်တဲ့ ကိုထွေးမောင်ပြောရမှာဗျ . . .

ထွေးမောင်

- ဟ . . . ငါလည်း ဆရာတော်ကို ကြော
တာပဲ။

မောင်ထိ

- ခင်ဗျားက လူငယ်တွေ ရွေးတင်ထား
ကာလသားခေါင်းလေ . . .။ ကျုပ်
လူငယ်တွေရဲ့ ဆန္ဒသဘောထားတင်
သင့်တယ်။

ထွေးမောင်

- ဟ . . . ဒီကိစ္စက ကြိုညှိထားတာလည်း
မဟုတ်ဘူးလေ . . . မင်းက ထပြေ
ဆရာတော်က . . . ဟန့်တား၊ ကြားဝင်
အချိန်တောင် ရလိုက်လို့လား . . .။

မောင်ထိ

- အေးလေ . . . ခင်ဗျားတို့လူကြီး
ညှိနှိုင်းဖို့ အချိန်ရပါသေးတယ်။ ဖော်

နေနဲ့လပြဇာတ်

ရွှင်ပွဲမပါရင် ကျုပ်တို့လူငယ်တွေ လာ
မခေါ်နဲ့။ အဲဒီနေ့မှာ အနောက်ကုန်း
ထန်းတောသွားပြီသာမှတ်။

ဦးမြိုင်

- အဲလိုတော့မလုပ်ပါနဲ့မောင်ထိရာ . . .
အဘတို့က ကျေးရွာ ညီညွတ်မှုအဓိက
လုပ်ထားတာပါ။ ဒီကိစ္စအတွက် ငါ
ကိုယ်တိုင် ဆရာတော်ကို လျှောက်ကြည့်
ပါဦးမယ် . . .။

မောင်ထိ

- လျှောက်ကြည့်ပါ။ ဒါမှမလိုက်လျောရင်
သာရေး၊ နာရေးအသင်း ခွဲထွက်မယ်။

ဦးမြိုင်

- ဟာ . . . မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဘာမဟုတ်
တဲ့ ကိစ္စအတွက် သွေးမကွဲသင့်ဘူး။
အမှန်တော့ ဆရာတော်က မကုန်ကျသင့်
တာ မကုန်ကျအောင် တုသိုလ်ဇေကို ခြိမ်း
ခြံခြံနဲ့အထမြောက်အောင် စီစဉ်တာ။

မောင်ထိ

- ဆိုင်းငှားလို့ ဘယ်လောက်ကုန်မလဲ . . .
အဘမြိုင်။ ဒီအတွက် ကျုပ်တို့လူငယ်တွေ
စုထည့်မယ်။ ဘယ်နှယ်ဗျာ . . . ဟိုဘက်
ရွာသစ်ရွာ စုပေါင်းအလှူကြည့် . . .
ရှင်လောင်းလှည့်တာ မြင်းနဲ့၊ ဧည့်ခံ

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

ဖျော်ဖြေတာက စိန်ဘကျော်ဆိုင်းတင်
မကဘူး၊ စာဟောဆရာပါ ထည့်လိုက်
သေးတယ်။ တောင်တွင်းကြီး ပုဏ္ဏားပျံ
ဆိုလား၊ ကောင်းလိုက်တဲ့ စာဟောဆရာ၊
ပတ်ဝန်းကျင်ရွာတွေက လာအားပေး
လိုက်တာ ဝက်ဝက်ကွဲပဲ။ သူများရွာနဲ့
တန်းတူရည်တူ မလုပ်နိုင်ရင် ငြောအဖွဲ့
လောက်တော့ ထည့်သင့်တာပေါ့။

ဦးမြိုင်

- ဟ . . . တို့က ဘာကန့်ကွက်လို့လဲ။
ပိတ်ပင်တာက ဆရာတော် . . .

မောင်ထီ

- ဟုတ်ပြီလေ . . . အကုန်အကျမခံနိုင်ရင်
ကလေးတွေခေါ်ပြီး တိုးတိုးတိတ်တိတ်
သင်္ကန်းစည်းပေးလိုက် ပြီးရောပေါ့။

ထွေးမောင်

- ကဲ . . . တို့ ဒီနေရာမှာပြောနေ၊ ငြင်းနေ
လို့ ပြီးမှာမဟုတ်ဘူး၊ ဒီကိစ္စက ဆရာတော်
ကို လျှောက်ရမှာဆိုတော့ နောက်အစည်း
အဝေးကျရင် မင်း တက်ခဲ့။

မောင်ထီ

- ကိုထွေးမောင် . . . ဆရာတော်ကို ကျုပ်
မလျှောက်ရဲဘူး။ ကျုပ်လျှောက်လည်း
ဆရာတော်က ထရိုက်မှာ . . . ငယ်နိုင်နဲ့

နေနဲ့လပြဇာတ်

ငယ်ကြောက်ကိုးဗျ။ ဒီတော့ ရအောင်
လုပ်ရမှာက အာဇာမြိုင်တို့ လူကြီးတွေ
တာဝန် . . . ။

ဦးမြိုင်
မောင်ထီ

- မင်းက သက်သက် ခေါင်းလွဲတာပဲ။
- အဘတို့က ကျေးရွာခေါင်းဆောင်လေ
ခေါင်းရှောင်ရင် ဘယ်မှာ နောက်လိုက်ရှိ
မလဲ။

ဦးမြိုင်

- (စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်ဟန်ဖြင့်) အေး . . .
သိပြီ။ လျှောက်ကြည့်မယ်။ ရ မရတော့
မသိဘူး။

မောင်ထီ

- မရရင် ကျုပ်တို့ ကာလသား၊ ကာလသမီး
လုပ်အားလည်း မမျှော်နဲ့။

(ဇာတ်ညွှန်း)

- ဦးမြိုင် ဒေါသဖြစ်ဟန်ဖြင့် ထွေးမောင်ကို
ခေါ်ပြီးထွက်သွား၊ တစ်ဖက်ကားလိပ်ကြား
ဝင်သွားမှ မောင်ထီနှင့်အပေါင်းအဖော်
များ ဟားတိုက်ရယ်မော။

မောင်ထီ

- ဘယ်နှယ်ကွာ . . . စိတ်ချမ်းသာကြည်နူး
ချင်လို့၊ ပီတိဖြစ်ချင်လို့ လှူတာ . . .

အောင်သုံ

- အေးလေ၊ လူကြီးတွေက သူတို့ လုပ်ချင်
တဲ့အတိုင်း ပုံစံခွက်ထဲထည့်ချင်တယ်၊
လူငယ်သဘာဝ မသိဘူး။

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

မောင်ထီ

- တွေ့မယ်လေ၊ ဒီပွဲက လူကြီးနဲ့လူငယ် အားပြိုင်တာပဲ။ ကဲ တို့တွေ ကာလသမီး တွေနဲ့ စည်းဝါးရိုက်ထားရဦးမယ်။ လာ . . . မခင်မြိုင်ဆီ သွားကြစို့။

(ဇာတ်ညွှန်း)

- မောင်ထီနှင့်အဖွဲ့များ ကခွင် တစ်ဖက်ဝင်။ (အခန်းပြောင်း တီးလုံးဝင်)

* * * * *

ဌာန (၁၀)

နေရာ

- ဦးဘိုးချစ်၏အိမ်၊ ဧည့်ခန်း။

အချိန်

- ညနေစောင်း နွားရိုင်းသွင်းချိန်။

မီး

- ကခွင်တစ်ခုလုံး မှိန်ပျံ့ပျံ့အရောင်သာ လင်းအောင်ထားပြီး၊ နောက်ခံအိမ်ခန်းပုံ ကို အသားပေးလျက် အောက်မီးဖြင့် ပင့်ထိုးထား။

အသံ

- ကခွင်အလယ်ရှိ ဇာတ်ရုပ်များ အသံကြား ရအောင် စကားပြောခွက်ကို ကြိုးဖြင့် ချပေးထား။

အခမ်းအနား

- နောက်ခံကားချပ်အဖြစ် အိမ်၏ဧည့်ခန်းပုံ သရုပ်ဖော် ပန်းချီဆွဲကားချပ်ချထား။ ကခွင်အလယ်တည့်တည့်တွင် စားပွဲ တစ်လုံးနှင့် ကုလားထိုင်တစ်လုံးချထား။

အဝတ်အစား

- သာမန်ကျေးရွာသူရွာသား အဝတ်အစား။

ဇာတ်ညွှန်း

- ပြည်ဖုံးကားလိပ်ဖွင့်သည်နှင့် ကျေးလက် သရုပ်ဖော်သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို တီးလုံး သက်သက် တီးခတ်ပေးထား။ ကခွင်၏ ဘယ်ဘက် ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ ဦးဘိုးချစ် ထွက်လာ၊ ကခွင်အလယ် စားပွဲနား ရောက်လျှင် ခေါင်း၌ပေါင်းထားသော တဘက်ကိုဖြုတ်လျက် စားပွဲပေါ်ပစ်တင်။ ကုလားထိုင်ပေါ် စိတ်ပျက်လက်ပျက် ထိုင်ချ။ အတွင်းဘက်ကို မျှော်ကြည့်ပြီး အသံပြုခေါ်။

ဦးဘိုးချစ်

- ရှင်ငယ်မရေ . . . ဟေ့ . . . ရှင်ငယ်မ။

ဒေါ်ငယ်မ

- တော် . . . လာပြီ . . . လာပြီ . . . ကိုရင်။

ဦးဘိုးချစ်

- ရေအေးအေးလေးတစ်ခွက် ခပ်လာပါကွာ စိတ်မောလူမောရှိလိုက်တာ။

ဒေါ်ငယ်မ

- (ပန်းကန်ပြားပေါ် ရေခွက်တစ်ခွက်တင်ပြီး ထွက်လာ . . . စိတ်ပျက်လက်ပျက် အမူ အရာနှင့်ထိုင်နေသည့်ခင်ပွန်းသည်ကို ကြည့်ပြီးမေး) ဘာများဖြစ်လာလဲ . . . ။

ဦးဘိုးချစ်

- (အမေးကြောင့် တစ်ချက်မော့ကြည့်ပြီး ရေခွက်ယူသောက်၊ ထိုင်ဦးဟူသော အမူအရာဖြင့် ကုလားထိုင်ကို ညွှန်ပြ။

ဒေါ်ငယ်မ ထိုင်) ပြဿနာကတော့ မသေးဘူး ရှင်ငယ်မရေ။

ဒေါ်ငယ်မ

- ရှင် ဘယ်လိုဖြစ်လာလဲ။ ကျုပ်တို့မိသားစု နဲ့ ပတ်သက်လား။

ဦးဘိုးချစ်

- အင်း . . . တို့နဲ့တော့ တိုက်ခိုက်မပတ်သက် ပါဘူး။ ရပ်ရေးရွာရေးဆိုတော့ ပတ်သက် တယ်လည်းပြောရင် ရတာပေါ့။

ဒေါ်ငယ်မ

- (ဖိုးရိမ်ပူပန်ဟန်ဖြင့် ပြော) ဘာများပါလိမ့်။

ဦးဘိုးချစ်

- ဆရာတော်နဲ့ ကျေးရွာလူငယ်တွေနဲ့ ထိပ်တိုက်တွေ့တာဟေ့။ ဒီလို ရှင်ငယ်မရာ၊ ဟိုနေ့က အလှူကိစ္စဆွေးနွေးတော့ ဒေါ်ပုလေးသား မောင်ထီတင်ပြတာ ကြားလိုက်မှာပါ။ အလှူ ဆိုင်းထည့် ဖို့လေ။

ဒေါ်ငယ်မ

- အင်း . . . အင်း၊ အဲဒါ ဆရာတော်က လက်မခံဘူးလေ။

ဦးဘိုးချစ်

- အဲဒီ လက်မခံတာက စတာပေါ့။ လူငယ် တွေက ဆိုင်းဖြစ်ဖြစ်၊ ငြောဖြစ်ဖြစ် ထည့် ချင်တယ်၊ သူများရွာမှာလုပ်တော့ သူတို့လည်း လုပ်ချင်တယ်ပေါ့။

ဒေါ်ငယ်မ

- အောင်မလေး . . . ကရိကထလည်း များသေး၊ နားလည်းငြီးသေး။ အခန့်မသင့်ရင် ပြဿနာတောင်ဖြစ်သေး။

ဦးဘိုးချစ်

- ဒါက . . . တို့လူကြီးတွေ အမြင်လေး၊ လူငယ်ကတော့ ပျော်ချင်ပါးချင်တာပေါ့။ ကျုပ်ငယ်ငယ်ကဆို နှစ်တိုင်း ခရီးဝေးတဲ့ တုန်းပေါ်စုရွာတောင် ဆိုင်းနားထောင်ခဲ့တယ်။

ဒေါ်ငယ်မ

- ရှင်က . . . ခပ်ကဲကဲမှန်း သိပါတယ် (မျက်စောင်းထိုးပြော)။

ဦးဘိုးချစ်

- ဟဲ . . . ဟဲ . . . လူငယ်သဘာဝကိုးကွ။ အခုလည်း လူငယ်တွေက ဆိုင်းထည့်၊ မထည့်ရင် ရွာအလှူ သပိတ်မှောက်မယ်တဲ့။

ဒေါ်ငယ်မ

- (အံ့ဩထိတ်လန့်ဟန်ဖြင့် ရင်ဘတ်ဖိပြော) ဟောတော်။

ဦးဘိုးချစ်

- ဒီကိစ္စအတွက် ဆရာတော်ကို လျှောက်ထားဖို့ ကျုပ်တို့သွားကြတယ်၊ ကိုရင်မြိုင်ကလည်း လျှောက်ရော၊ ဆရာတော်ဒေါ်ပွသွားပုံများ မင်းမြင်ရင် လန့်သွားမယ် . . . ။

ဒေါ်ငယ်မ

- ဟုတ်လား . . . ပြောပါဦး။

ဦးဘိုးချစ်

- ဆရာတော်က ပြဿနာရှာတဲ့ မောင်ထီကို ခေါ်ခိုင်းတာ၊ ဒါပေမဲ့ အကျိုးအကြောင်း သိတော့ ခေါ်ခိုင်းလည်း လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ရွာထဲမှာလည်း မရှိလောက်ဘူး။ သူတို့ လူငယ်တွေက ကြိုညှိပြီး အပြတ် ပြောလိုက်တာလို့ လျှောက်ရတာပေါ့။ အင်း . . . အဲလိုပြောတော့ ပိုဒေါ်ပွတာပေါ့။ ဒါဆို ငါ့ကျောင်း လာမလှူနဲ့။ မင်းတို့ ပင့်ချင်တဲ့သံဃာပင့်၊ လှူချင်တဲ့နေရာ သွားလှူ။ ဆိုင်းထည့်ရင် ငါ့ကို မပင့်နဲ့ လုပ်ကရော။

ဒေါ်ငယ်မ

- ဟယ် . . . တကယ်ပြဿနာပါလား။ ဒါနဲ့ ပြဿနာက ဘယ်လိုပြီးလဲ။

ဦးဘိုးချစ်

- (လက်ကာပြလျက်၊ စားပွဲပေါ်တင်ထားသည့် ဖန်ခွက်ထဲမှ ရေထပ်သောက်။ ထိုစဉ် ကခွင်ညာဘက်ခြမ်းမှ စံပယ်ဖြူထွက်လာ) သမီး ဘယ်ကလာလဲ။

စံပယ်ဖြူ

- အစ်မ မခင်မြိုင်တို့ကခေါ်လို့ အစည်းအဝေး သွားတာအဖေ၊ ကြားခဲ့ရတာတော့ စိတ်မကောင်းစရာပဲ။

ဒေါ်ငယ်မ

- အလှူကိစ္စပဲလား သမီး။

၇၆

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

- စံပယ်ဖြူ - ဟုတ်တယ်အမေ၊ အလှူမှာ ဆိုင်းထည့်ဖို့ လူကြီးတွေက သဘော မတူရင် အလှူကို သပိတ်မှောက်မယ်တဲ့။
- ဦးဘိုးချစ် - သမီးတို့မိန်းကလေးတွေက ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်ခဲ့လဲ။
- စံပယ်ဖြူ - အများက ပျော်ချင်ကြကိုး အဖေရဲ့။
- ဦးဘိုးချစ် - (ခေါင်းတညိတ်ညိတ်လုပ်ရင်း) အဲဒါပဲ ရှင်ငယ်မ။ ဒါက ရပ်ရွာစည်းလုံးမှု ပျက်ပြား နိုင်တဲ့အနေအထားပဲ။
- ဒေါ်ငယ်မ - ဆရာတော်ကလည်း ဒီကိစ္စကို လက်မခံ ဘူးလား။
- ဦးဘိုးချစ် - (စိတ်ပျက်လက်ပျက် ခေါင်းခါယမ်းရင်း) ခါးခါးသီးသီးပဲ ရှင်ငယ်မရေ၊ ငါက ဝိနည်းနဲ့အညီနေတဲ့ဘုန်းကြီး။ ဒါတွေ အလုပ်မခံနိုင်ဘူး။ မကျေနပ်လို့ မကိုးကွယ် ချင်လည်း နေကြလို့ပြောတာ၊ ကျုပ် ကတော့ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ပြဿနာတွေ လျှောက်ခဲ့ပါတယ်။
- ဒေါ်ငယ်မ - အဲလိုလျှောက်တော့ . . .
- ဦးဘိုးချစ် - လူငယ်တွေ ထည့်ချင်တဲ့ဆိုင်းကို လက်ခံ ပေးပါ။ ဆိုင်း လက်မခံနိုင်ရင်လည်း ငြော

နေနဲ့လပြဇာတ်

၇၇

- လောက်တော့ လက်ခံသင့်တယ်။ ဒီ အတွက် ကုန်ကျစရိတ် တပည့်တော် တာဝန်ထားပါလို့ လျှောက်တာတောင် လက်မခံဘူး။ စိတ်ပျက်စရာပါကွာ။
- ဒေါ်ငယ်မ - ဒါဆိုရင် ပြဿနာက ရှုပ်ကုန်ပြီပေါ့။
- ဦးဘိုးချစ် - အေး . . . ရှုပ်နိုင်တာပေါ့။ အဲ . . . ကျုပ် တစ်ခုတော့ ကြိုးစားကြည့်ဦးမယ်။ ဒီကိစ္စ အတွက် မောင်ထီတို့လူငယ်တွေနဲ့ ဆွေးနွေးကြည့်ဦးမယ် (ဦးဘိုးချစ် ထရပ် လိုက်)
- ဒေါ်ငယ်မ - ဖြစ်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကိုရင် သွားမနေပါနဲ့။
- ဦးဘိုးချစ် - ကြိုးစားကြည့်ရမှာပေါ့။ ရွာရဲ့စည်းလုံးမှု ကွဲလို့တော့ မဖြစ်ဘူး။ သွားဆို ခုပဲ သွားမယ်။
- ဇာတ်ညွှန်း - ဦးဘိုးချစ် ထွက်သွား။ ဒေါ်ငယ်မနှင့် စံပယ်ဖြူက စိုးရိမ်ဟန်ဖြင့် ကြည့်နေစဉ် ကားလိပ်ချ။
(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၁)

- နေရာ - ပုလွေးချောင်း သဲခုံ။
- အချိန် - ညနေ၊ နေဝင်ဆည်းဆာအချိန်။
- မိ: - ကခွင်တစ်ခုလုံး မှုန်ပျံ့ပျံ့အလင်းရောင် ဖျန်းထား။ ပုလွေးချောင်းသဏ္ဍာန်ရေးဆွဲ ထားသည့် ပန်းချီကားချပ်နောက်ခံကား ချထား။ ချောင်းခုံ၏ လှပမှုပေါ်လွင်အောင် အောက်မီးဖြင့် ပင့်ထိုးထား။
- အခမ်းအနား - ချောင်းသဲခုံ လက်ယက်သဲတွင်း၌ ရေခပ် နေပုံကို မူသေရုပ်များ၊ ပန်းချီကားတွင် ပါရှိစေရမည်။
- အဝတ်အစား - ကျေးရွာသမီးပျိုများ ရေအိုးကိုယ်စီရွက် ထားပြီး သာမန်အဝတ်အစား။
- (ဇာတ်ညွှန်း) - တီးဝိုင်းမှ ကျေးလက်သရုပ်ဖော်သီချင်းကို ပလွေဖြင့် တိုးတိုးညည်းတီးမှုတ်နေစဉ် ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာဖွင့်။ ကခွင်၏ ဘေး

ဘယ်ညာမှ ရေခပ်ဆင်းသူလုံမေများ တဖြည်းဖြည်းချင်းဝင်လာ၊ ကခွင်၏ အလယ် ရေခပ်ရာသို့ ချဉ်းကပ်လာပြီး ရေခပ်ရင်း ဝိုင်းဖွဲ့စကားပြော။ ဇာတ်ကောင် များကို ပေါ်လွင်အောင် ဆလိုက်မီးမောင်း ဖြင့် ထိုးပေးထား။

- ဝေဝေ - အစ်မ မခင်မြိုင်
- မခင်မြိုင် - (ရေခပ်ထည့်ရာမှ လှည့်ကြည့်) ဘာလဲဟဲ့။
- ဝေဝေ - အစ်မတို့ကိစ္စက ဘယ်လိုလဲ။
- မခင်မြိုင် - (မျက်နှာမှုန်ကုပ်လျက်) ဘယ်ကိစ္စလဲ မိဝေ . . . နင့်ဟာက အရင်းမရှိ အဖျား မရှိ။
- မခင်အုန်း - ဟုတ်သားပဲ။ အစ်မကိစ္စဆိုတော့ သူနဲ့ ရွာသစ်ရွာသား ဘိုးဆိတ်နဲ့ဟာ မေးသ လိုလို။
- မခင်မြိုင် - မိခင်အုန်း . . . ညည်းက အချွန်နဲ့ မနေ ပြန်ပြီ။
- မခင်အုန်း - အလိုတော်၊ တော်တို့ချင်း ချစ်ပြီ။ ဈေးနေ့တိုင်း မြို့မှာ ချိန်းတွေ့နေတဲ့ အကြောင်း ကျွန်ုပ်ပြောရပါဘူး။ (အားလုံး ရယ်စေ)

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

မခင်မြိုင်

- ဪ... ငါ့သိက္ခာကျမှာစိုးလို့ နှုတ်
စောင့်တဲ့သဘောဆိုပါတော့။

ခင်အုန်း

- အဟုတ်ပါတော်၊ ကျုပ်က အဲသလို
အတင်းအဖျင်းပြောတာမျိုး သိပ်မုန်းတာ
ဟောဒီကောင်မ နှင်းနဲ့ ချိန်းတွေ့
နေတာလဲ ဘယ်သူမှ မပြောဘူး။

နှင်းနု

- ခင်အုန်းနော် ... ဦးရီးဦးကြွက်ကို
ရွာဆော်မခန့်ဘဲ ညည်းကို ခန့်ထားရမယ်။

ခင်အုန်း

- အဟဲ ရွာဆော်ဆိုရင်တော့ လွတ်လွတ်
လပ်လပ် အော်ခွင့်ရတာပေါ့။ အရှေ့ဘက်၊
အနောက်၊ တောင်ဘက်၊ မြောက်ဘက်
တို့ရှင်၊ ကျွန်မတို့ အစ်မကြီး မခင်မြိုင်၊
စတိုင်တစ်ခွဲသားနဲ့ မြို့က ဝီဒီယိုရုံထဲမှာ
နှစ်ပါးအကြည်ဆိုက်နေတာ မျက်မြင်၊
ဓာတ်ရှင်ဆိုရင် ပလူးခန်း သိပ်ကြိုက်၊
လိုက်မှာလား မခေါ်ခင်က အထုပ်ပြင်၊
ကျုပ်လင်၊ ကျုပ်လင်လို့ အဟုတ်ခွင်ခွဲ
ပုံများ။

မခင်မြိုင်

- (ခင်အုန်းကျောကို ခြောအမှတ်တီးချလိုက်)
ဟင် ... မှတ်ပလား။

နေနဲ့လပြဇာတ်

ခင်အုန်း

- (မျက်နှာရှုံ့မဲ့လျက် စုတ်သပ်ရင်း) နာလိုက်
တာ ... တော်တော်ရက်စက်တာပဲ။

မခင်မြိုင်

- အသေဆော်မလို့ ကောင်မစုတ်။

ဝေဝေ

- ကဲပါ ... ကျွန်မ မေးတာ ပြောပါဦး၊
အစ်မနဲ့မောင်ထိတို့ တိုင်ပင်ထားတဲ့ကိစ္စ။

မခင်မြိုင်

- အဲဒါက မသဲကွဲသေးဘူးလေ၊ လူကြီး
တွေဆီက စကားမှ မပြန်သေးတာ ... ။

မဝေဝေ

- ကျွန်မကြားရတာကတော့ ဆရာတော်က
လက်မခံဘူးတဲ့။

မခင်မြိုင်

- အမှန်တော့ တချို့နေရာတွေမှာ မျက်နှာ
လွဲနေဖို့ကောင်းတယ်။ ဒီကိစ္စက ကုသိုလ်
ရေးဆိုပေမယ့် လူမှုရေးနဲ့ဆက်စပ်နေတာ၊
ဟဲ့ ... နှင်းနု။

နှင်းနု

- ရှင် ... အစ်မ။

မခင်မြိုင်

- နင့်ကောင်က ဘာပြောလဲ ... ။

နှင်းနု

- ဘယ်သူလဲ၊ ကိုရင်သာမောင်လား။

မခင်မြိုင်

- ငါလေ ... ပြောလိုက်ရင် မခံနိုင်အောင်
ဖြစ်ကရော့မယ်။ နင့်မှာ သာမောင်က
လွဲပြီး တခြားရှိသေးလို့လား ... ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေ)

နှင်းနု

- (ရှက်ရယ် ရယ်) အစ်မတလည်း သူတို့ လူကြီးတွေ ဦးနှောက်ခြောက်နေတာပေါ့။ သမီးရည်းစားချင်း ချိန်းတွေ့တာတောင် ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း မရှိဘူး။ ရွာတော့ ကွဲကုန် တော့မယ်ထင်တယ်လို့ ညည်းနေတယ်။

မခင်မြိုင်

- ညည်းအဖေကရော ဘယ်လိုပြောလဲ။

နှင်းနု

- အဖေက နားလည်မှုတော့ ရှိပါတယ်။ မနေ့ကတောင် ကျွန်မကို ဖေးသေးတယ်။

မခင်မြိုင်

- ဘာတဲ့တုန်း။

နှင်းနု

- သမီးတို့ ကာလသမီးတွေကရော ဘယ်လို သဘောထားရုံလဲတဲ့။ ကျွန်မတို့က ပျော်ချင်တာဆိုတော့ ဆိုင်းထည့်စေချင် ကြတာပေါ့လို့ ပြောလိုက်တယ် . . . ။

မခင်မြိုင်

- အဲဒီတော့ . . . (မျက်စလေးချိပြီးမေး)

နှင်းနု

- ခေါင်းညှိတ်နေတယ်။ ခဏကြာတော့ ရွာဦးကျောင်းဘက် ထွက်သွားတာပဲ အစ်မရေ။

မခင်မြိုင်

- အေး . . . ရဟန်းသံဃာအနေနဲ့ မကြိုက် မနှစ်သက်တာလည်း မှန်တယ်။ အပို အလုပ်လို့ မြင်တာလည်း မှန်တယ်။ ငွေကုန်ကြေးကျ ပိုတာလည်း မှန်တယ်။

နေနဲလပြဏတ်

ဒါပေမဲ့အေ တို့က ဟိုဒင်း ကုန်ခန်းနေ သူတွေမှ မဟုတ်တာ၊ ကိလေသာ . . . အေ။

နှင်းနု

- ကိလေသာ၊ ကိလေသာ။ ဟော . . . ပြောရင်း ညည်းကိလေသာကြီးလာပြီ။ (မျှော်အကြည့်တွင် သာမောင်ကိုတွေ့၍ ဝိုင်းရယ် . . .)

မခင်မြိုင်

- ဟဲ့ကောင်မတွေ မြန်မြန်ခပ်၊ မြန်မြန် ပြန်၊ ကိလေသာစစ်ပွဲ ဆင်နွဲတော့မယ်။

နှင်းနု

- (ခင်မြိုင်ကို လှမ်းခိုက်) အစ်မကတော့လေ။

မခင်မြိုင်

- ကဲပါ။ ဆက်လုပ်၊ တို့သွားမယ်။ (ရေအိုး များ ကောက်ရွက်)

သာမောင်

- ပြန်တော့မလို့လား . . . ကျွန်တော် အစ်မ ခင်မြိုင်ဆီလာတာ။

ခင်မြိုင်

- ဘယ်လို ငါ့ဆီ။ ဟောဒီက နှင်းနုဆီ မဟုတ်ဘူးလား။

သာမောင်

- အားလုံးနဲ့တွေ့ချင်လို့ ဒီလိုက်လာတာ၊ အလှူကိစ္စ ညှိချင်လို့ တမင်လာတာ၊ ဒီကိစ္စက မြန်မြန်ပြတ်ဖို့လိုနေပြီ။ လူကြီး တွေက မင်းတို့လူငယ်တွေ ညှိကြပါဦး ဆိုလို့ ဒီလိုက်လာတာ . . . ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ခင်မြိုင်

- ဟယ် . . . ဘယ်လို၊ ဆရာတော်က ဆိုင်း
ထည့်တာ လက်ခံလိုက်လား . . .။

သာမောင်

- လက်မခံဘူး။ ဒီလိုလေ အစ်မခင်မြိုင်ရဲ့။
အစ်မတို့ ဆိုင်းထည့်ချင်သူတွေ ထည့်ဖြစ်၊
ဆရာတော်လည်း လက်ခံအောင် အလှူပွဲ
ရွာထဲလုပ်မယ်။ ဆံချီချိန်မှ ကျောင်းသွား
မယ်။ နှစ်ပိုင်းခွဲရမှာပေါ့။ အဲလိုဆိုရင်
ဖြစ်လား . . .။

မခင်မြိုင်နှင့်အဖွဲ့

- ဟေး . . . ဝေးဟေးဟေး . . .
(ခုန်ပေါက်အော်ဟစ်နေစဉ် ပြည်ဖုံးကား
ကျလာ။)

(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၂)

နေရာ

- မူလတန်းကျောင်း။

အချိန်

- နံနက်ပိုင်း။

မီး

- ကခွင်တစ်ခုလုံး လင်းလင်းရှင်းရှင်း
မြင်အောင် မီးများဖွင့်ထား။

အသံ

- ဇာတ်ရုပ်များအသံ ပီသစွာကြားရအောင်
စကားပြောခွက်တပ်ထား။

အဆင်အပြင်

- ကခွင်နောက်ပိုင်း စာသင်ခန်းပုံကားလိပ်၊
ပြကွက် (၄) အတိုင်း ဆင်ပြင်ထား။

အဝတ်အစား

- ဆရာခင်မောင်မြင့်၏ သပ်ရပ်သည့်
အဝတ်အစား၊ ကျောင်းသားဝတ်စုံ၊
ကျေးရွာသားတို့၏ သာမန်ဝတ်စုံ။

ဇာတ်ညွှန်း

- ကားလိပ်ဖွင့်လျက် ဆရာခင်မောင်မြင့်က
ဆရာစားပွဲမှာထိုင်နေ၊ ကျောင်းသားများ
စာသင်ခုံတွင် စာအံနေကြစေ။ ကခွင်
ဘယ်ရှေ့ ပုဏ္ဏားကွယ်မှ သာမောင်နှင့်

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ထွေးမောင်ဝင်လာ။ ဆရာခင်မောင်မြင့်
မော့ကြည့်။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟော . . . ကိုသာမောင်တို့ ညီအစ်ကို
ပါလား၊ လာကြ၊ ထိုင်ကြဗျာ။

သာမောင် - ဆရာလေးတော့ စာသင်ပျက်သွားမလား
မသိဘူး။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ရပါတယ် ကလေးတွေကို စာကျက်
ခိုင်းထားတယ်။

သာမောင် - (ကလေးတွေအနေအထား အကဲခတ်
ကြည့်ပြီး ကျေနပ်ဟန်ဖြင့် ခေါင်းညိတ်)
လက်ထောက်တစ်ယောက်လောက်ရှိရင်
ကောင်းမှာနော်။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဆရာ အင်အားရဖို့က ကျောင်းသား
အင်အား စကားပြောသေးတယ်။ ဒီမှာက
မတိုးတဲ့အပြင် လျော့လျော့နေလို့ ခက်နေ
တာ။

သာမောင် - အင်း . . . လူတွေလည်း စီးပွားရေးဘက်
လုံးပန်းနေရတော့ ကျောင်းကိစ္စ အလေး
အနက် မထားနိုင်ကြဘူး။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ပညာရေး အလေးအနက်မထားတာ
ခက်တယ်။ ကျေးရွာတိုးတက်ချင်ရင်

ခေတ်ပညာတတ်လူငယ်တွေ များများရှိဖို့
လိုတယ်။

စာမောင်

- ဒီကိစ္စတွေက နောက်မှစဉ်းစားကြစို့၊
ဆရာလေးရာ၊ လောလောဆယ် ရွာ
အလှူကိစ္စ ဆွေးနွေးရအောင် ဆရာလေး
တော့ ကြားပြီးပြီထင်ပါတယ်။

ဆရာခင်မောင်မြင့်

- အင်း . . . ဂယနကတော့ မသိရသေးဘူး။
ပြောပါဦး။

စာမောင်

- လူငယ်နဲ့လူကြီးကြား ခံယူချက်ချင်းမတူ
တာက စတာပေါ့ ဆရာလေးရာ၊ လူငယ်
တွေက ထုံးစံအတိုင်း သူ့ရွာ ကိုယ့်ရွာ
ပြိုင်ချင်တယ်ပေါ့။ ဆရာတော်နဲ့ လူကြီး
တွေကတော့ ကလေးတွေရှင်ပြုရေးသာ
အဓိကထားတယ်။ အဲဒီမှာ လူငယ်တွေက
သူတို့ဆန္ဒ လျစ်လျူရှုတယ်ဆိုပြီး သပိတ်
မှောက်မယ်ပေါ့။

ဆရာခင်မောင်မြင့်

- ဒီအခြေအနေဆိုရင် မတောင်းတာ
အမှန်ပဲ။

ရွေးမောင်

- မကောင်းတာမှ အတိုင်းထက်အလွန်ပေါ့။
ကျွန်တော်ဆို ဘယ်ဘက်ကရပ်တည်ရမှန်း
မသိတော့ဘူး။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟုတ်တာပေါ့။ ကာလသား၊ ကာလသား
တွေကို ဦးဆောင်နေတဲ့ ကိုထွေးမောင်
အတွက် ဘေးကျပ်နံ့ကျပ်ပေါ့။ ကိုင်း . . .
ကျွန်တော် ဘာလုပ်ပေးရမလဲ။

သာမောင် - ဆရာလေးကတော့ နှစ်ဖက်စလုံး ဝင်
တယ်၊ အထူးသဖြင့် ဆရာတော်ကလေး
လေးစားတယ်။ လူငယ်တွေကို ဆရာ
ပြောရင် ရလောက်တယ်။ တင်းလွန်း
ပြတ်နိုင်တော့ နှစ်ဖက်က အလျှော့
လိုက်လျော့တာမျိုးဖြစ်အောင် ညှိပေး
ချင်တယ်။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - (စဉ်းစားဟန်ပြု) နေဦး ကိုသာမောင်
ခင်ဗျားတို့ဆန္ဒက ဘယ်လိုရှိလဲ။

သာမောင် - လောလောဆယ် ယာယီသဘောတူ
တာက အလှူပွဲကို ရွာလယ်မှာ မပွဲ
ထိုးလှူမယ်။ ကျောင်းမှာ ဆွမ်းကပ်မ
အလှူရေစက်ချတရားနာတော့ အ
မဏ္ဍပ်ထဲမှာ နာကြမယ်။ အဲလိုပေါ့။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဒါဆို အဆင်ပြေသားပဲ ကိုသာမောင်
သာမောင် - ပြေတာက ပြေတယ်လို့ ပြောလ
ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြေလည်ပုံက တစ်ဖ

တစ်ဖက် မအိမသာသဘော ရှိနေတယ်။
ကျွန်တော်တို့ဆန္ဒက ဆရာတော်လည်း
စိတ်ချမ်းသာစေချင်တယ်။ လူငယ်
တွေလည်း ပျော်စေချင်တယ်။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အဲ . . . ကျွန်တော် သဘောပေါက်ပြီ။
ဆရာတော်ကိုလျှောက်ဖို့ ကျွန်တော့်
တာဝန်ထား။ လူငယ်တွေ ကျတော့
ဘယ်သူ့ပြောရမလဲ။

သာမောင် - အဓိကကတော့ မောင်ထိနဲ့ဒေါ်ခင်မြိုင်ပဲ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟုတ်ပြီလေ၊ ကျောင်းဆင်းရင် ကျွန်တော်
တွေ့လိုက်ပါ့မယ် . . . ။

ဝတ်ညွှန်း) - (ကျောင်းသားများ စာအံသံတိတ်ပြီး
ဆော့နေသဖြင့် ဆရာလေးက စားပွဲကို
တုတ်နှင့် ဖြန်းခနဲရိုက်။ စာအံသံများ ဆူညံ
သွား)

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အင်း စည်းကမ်းစနစ်နဲ့ထားရင် ဘယ်သူမှ
မလိုက်နာချင်ဘူး။ ကောင်းစေချင်လို့
နတ်ဘုံတင် မြင့်တယ်ဆိုပြီး ခုန်ချကြတာ
လူ့သဘာဝပဲလေ၊ ခုပဲကြည့် စာအံပါ
ဆိုတော့ ဆော့နေတယ်။ အနာဂတ်

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေ)

ဆိုတာ သူတို့အတွေးမှာ ဘာမှ မရှိဘဲ
လက်ငင်းပျော်ချင်တာသာ သူတို့ ဆန္ဒ

သာမောင် - ကျွန်တော်က ဆရာတော်ကို အားနာ
တာ၊ ဆရာတော်စေတနာကို နားမလ
ကြဘူး။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - နားလည်ပေမယ့် မလိုက်နာနိုင်တာ
သဘာဝပဲလေ။

သာမောင် - ကိုင်း... ဒါဆိုလည်း ကျွန်တော်တို့ပြု
မယ်။ ညကျရင် အိမ်ကို လက်ဖက်
သောက် ကြွခဲ့ပါဦး။ အခြေအနေ
ကြားချင်လို့။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - လာခဲ့မယ်လေ၊ လာခဲ့မယ်ဆို
ဘယ်ကို လာရမှာလဲ၊ ကိုသာမောင်
အိမ်လား...

သာမောင် - မဟုတ်ဘူးလေ ဆရာလေးရဲ့။ ကျွန်တော်
ဦးရီးဦးဘိုးချစ်အိမ်မှာ နေနေတော့
လာခဲ့ပါ။ ဒီကိစ္စလည်း ဦးရီးက ဆရာ
ကို အကူအညီတောင်းခိုင်းလိုက်တာ

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟုတ်ပြီ... ကျွန်တော် သဘော
ပြီ။ ညကျမှ ပြန်ဆိုကြတာပေါ့။

(ဇာတ်ညွှန်း) - (သာမောင်နှင့်ထွေးမောင် နှစ်ယောက်
ပြန်သွား။ ဆရာခင်မောင်မြင့် သူတို့
များဘက်ပြန်လှည့်လိုက်။ စာအံ့ရပ်နေ
လက်ပြလိုက်သည်နှင့် စာအံ့သံများ
ပျောက်သွား)

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ကိုင်း... စာကျက်ခိုင်းတာ ရကြပြီလား။
ကျောင်းသားများ - ရပါပြီ ဆရာလေး...။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဒါဆို မောင်လူအေး ဦးဆုံး ပြန်စမ်း။
(မောင်လူအေးထရပ်၊ လက်ပိုက်လျက်
စာပြန်စဉ်မှာပင် မီးရောင်မှိတ်၊ အသံ
တိတ်၊ ကားလိပ်ချ။)

(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၃)

- နေရာ - ကျောင်းနှင့်ရွာ ကူးသည့်လမ်း။
- အချိန် - ညနေပိုင်း။
- မိး - နေကျချိန် သရုပ်ပေါ်လွင်အောင် မှိန်ပျဉ် အလင်းရောင်ဖျန်းထား။
- အသံ - တီးဝိုင်းမှကျေးလက်သဘာဝ သရုပ်ဖော် သီချင်းကို တီးလုံးချည်းသက်သက် တိုးညှင်းစွာ တီးခတ်ထား။ အသံသွင်းတိပ် ခွေတွင် ကြိုတင်သွင်းထားသည့် ကျေးဇူးတင် တို့၏ သဘာဝအလျောက် အော်မြည် တွန်ကျူးသံဖြင့် အားပြည့်ပေး။
- အဝတ်အစား - ရိုးရှင်းသည့်ကျေးတောသူတို့၏ သာမန် အဝတ်အစား။
- အပြင်အဆင် - ရွာ၏ဝန်းကျင် လယ်ကွင်းပြင်သရုပ်ဖော် ကားချပ်ကို နောက်ခံကားအဖြစ် ချထား။

ဇာတ်ရုပ်များ၏အသွင်ကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်နိုင်အောင် အောက်ခံမီးဖြင့် နောက်ခံ ကားကို ပင့်ထိုး။

ဇာတ်ညွှန်း

အခန်းကူးပြောင်းတီးကွက်ဆုံးသည်နှင့် ကခွင်၏ရှေ့ပိုင်း ညာဘက်ခြမ်းမှ သာမန် အဝတ်အစားဖြင့် ဆရာခင်မောင်မြင့် မှန်မှန်လျှောက်လာ။ ကခွင်၏ ရှေ့ပိုင်း ဘယ်ဘက်ခြမ်းမှ စံပယ်ဖြူ လျှောက်လာ။ ကခွင်အလယ်မှာ ဆုံတွေ့။ တစ်ဦးကို တစ်ဦး နှုတ်ဆက် ပြောဆိုဟန်ဖြူ။ (အသံ ထွက်စရာမလို။) တီးဝိုင်းမှ အချစ်သီချင်း တစ်ပုဒ်ကို အသံမြင့် တီးပေး။ ဆရာ ခင်မောင်မြင့်နှင့်စံပယ်ဖြူအတူ တွဲလျက် တစ်ဖက်ကားလိပ် ကြားဝင် သွား။ ထိုအချိန် ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာအား တဖြည်းဖြည်း ဆွဲတင်။ ဆရာခင်မောင်မြင့် နှင့် စံပယ်ဖြူက ကခွင်၏နောက်ပိုင်း ညာဘက်ထောင့် ပုဏ္ဏားကွယ်ကြားမှ စကားပြောထွက်လာ။ ပရိသတ်ဘက် မျက်နှာမူလျက် ဆရာခင်မောင်မြင့်က

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

စံပယ်ဖြူကို ကြည့်ကာကြည့်ကာနှင့်
 ခြေဟန်လက်ဟန်ဖြင့် စကားပြောလာ။
 စံပယ်ဖြူက ခေါင်းလေး ငုံ့လျက်
 နားထောင်ရင်း လိုက်လာ။ ကခွင်၏
 ရှေ့ခြမ်း ဘယ်ဘက်မှ ကျေးရွာသူ နှစ်ဦး
 ထွက်လာ။ ကခွင်ကို ဖြတ်လျှောက်ချိန်
 စပယ်ဖြူတို့အတွဲမြင်။ အချင်းချင်း လက်တို့
 ပြုလျက် ဆက်လျှောက်သွား။ ကခွင်၏
 ညာဘက်ခြမ်းမှ ဝေဝေ ဖြတ်လျှောက်။
 စံပယ်ဖြူတို့အတွဲကို မြင်၍ လက်ပြ
 နှုတ်ဆက်။ တရွေ့ရွေ့ လျှောက်လာရင်း
 ကခွင်အလယ်အရောက်တွင် နှစ်ဦးသား
 ရပ်။)

ဆရာခင်မောင်မြင့်

(ခေါင်းငုံ့ရပ်နေသော စံပယ်ဖြူကိုကြည့်
 ပြော) ကျွန်တော်တောင်းတဲ့အဖြေကို
 ချက်ချင်း ပေးစရာမလိုပါဘူး စံပယ်ဖြူ
 အချိန်ယူစဉ်းစားပါ။ ကျွန်တော့်ဆန္ဒ
 ကတော့ ဟောဒီ သာယာကုန်းရွာမှာ
 ရာသက်ပန်အခြေချနေသွားချင်ပါတယ်။
 ကဲ . . . ကျွန်တော် ဆရာတော်ကျောင်း

ဇာတ်ညွှန်း)

နေနဲလပြဇာတ်

သွားလိုက်ဦးမယ်။ ညဉ့်ဦးပိုင်းလောက်
 ကျရင် စံပယ်ဖြူတို့အိမ်ဘက် လျှောက်ခဲ့
 ဦးမယ်။

- စံပယ်ဖြူက ခေါင်းညိတ်။ ဆရာ
 ခင်မောင်မြင့်က မျက်နှာဦးတည်ရာဘက်
 ဆက်လျှောက်သွား။ စံပယ်ဖြူရပ်လျက်
 ငေးကျန်ရစ်ချိန် ပြည်ဖုံးကားကြီး
 တလိပ်လိပ်ကျလာ။

(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၄)

- နေရာ - ရွာလယ်လမ်းမ တစ်နေရာ။
- အချိန် - နေ့လယ်ခင်း။
- မီး - ပုံမှန်၊ ကခွင်တစ်ခုလုံးမြင်ရသည့် အနေအထား။
- အသံ - ဇာတ်ရုပ်များ စကားပြောသံကြားရအောင် သင့်ရာနေရာတွင် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။
- အဝတ်အစား - သာမန်ဝတ်စုံ
- အဆင်အပြင် - ရွာလယ်လမ်းမ သရုပ်ဖော်ပန်းချီကားချပ်ချထား။
- ဇာတ်ညွှန်း - ကခွင်၏ ဘယ်ဘက်မှ ထွေးမောင် သုတ်သီးသုတ်ပျာ ထွက်လာ။ မခင်မြိုင်နှင့် အမျိုးသမီးနှစ်ယောက် စကားတပြောပြော ထွက်လာ။ ကခွင်အလယ်တွင် ဆုံတွေ့ကြ။

ခင်မြိုင်

- ဟဲ့ . . . ကိုရင်ထွေးမောင် သုတ်သီး သုတ်ပျာနဲ့ ဒါက ဘယ်လဲ။

ထွေးမောင်

- ရွာတောင်ပိုင်းဘက် မခင်မြိုင်ရေ ။ အလှူရှင်တချို့၊ ငွေကျန်နေလို့ လိုက်စု နေတာ။

ခင်မြိုင်

- ဒါနဲ့ . . . ဟိုနေ့က ဆရာလေးကျောင်း သွားတယ်ဆို။

ထွေးမောင်

- ဟုတ်တယ် မခင်မြိုင်။ အင်း . . . ဆရာတော်ကလည်း သူ့မူ၊ သူ့ဝါဒ လက် မလျှော့ပါဘူး။ ဆရာလေးကတော့ သေသေချာချာ ဆွေးနွေးခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်က ဗုဒ္ဓအလိုကျပဲ လုပ်ချင်တယ်။ လူရေးလူမှုကြောင့် လုပ်ချင်သပဆို လုပ်ကြ။ ကျုပ် မကန့်ကွက်ဘူး။ စိတ်လည်း မငြိငြင်ဘူး။ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေ လုပ်မှာဆိုရင် ငါ့ကျောင်းမှာ မလုပ်နဲ့။ မင်းတို့ရွာထဲမှာပဲ ကြိုက်သလိုလုပ်လို့ပြောတာဟာ စိတ်ဆိုး လို့ ပြောတာမဟုတ်ဘူးလို့ ရှင်းပြသတဲ့။ ဆရာလေးလျှောက်တာတောင် လက်မခံ ဘူးဆိုရင် တခြားလူကတော့ ဝေလာ ဝေးပဲ။

ခင်မြိုင်

ထွေးမောင်

- မခင်မြိုင်လည်း ကိုယ့် ဆရာတော် အကြောင်း သိသားနဲ့။ ဝိနည်းနဲ့အညီ နေတယ်။ ဆုံးမတယ်။ ဝိနည်းသိကွာရုံ ဆန့်ကျင်ရင် ကိုယ်တိုင်လည်း မလုပ်ဘူး။ တခြားလူလုပ်ရင်လည်း လက်မခံဘူး။ အဲလိုအနေမှန်တော့ လျှောက်ရခက်တယ်။

ခင်မြိုင်

- အေးလေ ရပ်ရွာက လူငယ်တွေကလည်း တစ်နှစ်မှတစ်ခါဖြစ်တဲ့ဒီပွဲကို ပျော်ချင်တာပေါ့။ သူတို့က ဒါဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် တို့က လုပ်မပေးလို့ ရမလား . . .။

ထွေးမောင်

- ဒီကိစ္စက ဒီလောက်နဲ့ပြတ်ရင်ကောင်းတယ်။ ကျွန်တော် ကြားရသလောက်တော့ ကြားထဲက ခလောက်ဆန်လုပ်ဖို့ ကိုကြီးမောင် လှုပ်ရှားနေသတဲ့။

ခင်မြိုင်

- ဟုတ်လား၊ သူက ဘာလုပ်နေလဲ။

ထွေးမောင်

- ရွာသူရွာသားတွေ အလိုမလိုက်နိုင်ရင် မကိုးကွယ်ဘူး။ ခေတ်အကြိုက်၊ ရွာအကြိုက်၊ ရွာသူရွာသားတွေအကြိုက်

ရဟန်းပင့်ပြီး ကျောင်းပြိုင်ထားကိုးကွယ် မယ်ဆိုပြီး အညာကသူ့အမျိုး ဦးပဉ္စင်း တစ်ပါးပင့်မယ်ဆိုလား။

ခင်မြိုင်

- ဟဲ့ အဲဒါ ဘယ်ကကြားလဲ၊ တစ်ရွာတည်း နှစ်ကျောင်းဖြစ်ရင် မကောင်းဘူးနော်။ ရွာနှစ်ခြမ်းကွဲသွားနိုင်တယ်။

ထွေးမောင်

- အနေအထားက အဲဒီကိန်းဆိုက်နေတယ်။ ခင်ဗျားလည်း ကိုကြီးမောင်အကြောင်း သိသားပဲ။ ရွာဆူရင်ကြိုက်တဲ့လူ။ အခု ကိစ္စတောင် သူ့မိန်းမ မသင်းအုံ သတင်း ပေးလို့သိရတာ။

ခင်မြိုင်

- ခက်တာပဲ၊ အပြုဘက်မတွေးဘူး၊ အပျက်ဘက် စဉ်းစားတာတော့ မကောင်းဘူးဟဲ့။

ထွေးမောင်

- လောလောဆယ်တော့ ကျုပ်တို့ လူငယ်တွေကတော့ ညီညွတ်ကြပါတယ်။ မခင်မြိုင်ကလည်း ကိုယ့်လူတွေကိုယ် နိုင်အောင်ထိန်းထား။ ကျွန်တော်လည်း ထိန်းထားမယ်။ တစ်ရက်လောက်တော့ ဆရာလေးကျောင်းမှာ စည်းဝေးကြရင်

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

ခင်မြိုင်

ကောင်းမယ်။ လူကြီးတွေမပါဘဲ ကျုပ်တို့ ချည်း သပ်သပ်လေ။

- ကောင်းသားပဲ။ အလှူကိစ္စအကြောင်းပြပြီး ကျောင်းပိတ်တဲ့တနင်္ဂနွေနေ့မှာ စည်းဝေး ကြတာပေါ့။

ထွေးမောင်

- ဒါဆို အမျိုးသမီးသိုက်ကို မခင်မြိုင် ဖိတ်၊ ကျွန်တော်က အမျိုးသားတွေ လိုက်ပြော မယ်။ နာရီပြန်တစ်ချက်မှာ စည်းဝေး တာပေါ့။

ခင်မြိုင်

- အေး . . . အဲဒီနေ့မှာ တာဝန်ခွဲပေးလိုက် မယ်ဟာ။ တို့အမျိုးသမီးတွေက အရင်လို ဧည့်ခံ ကြိုဆိုရေး၊ ချက်ပြုတ်ရေး၊ ရေနှေးနှဲဧည့်ခံဖို့ပဲနော် . . . ။

ထွေးမောင်

- ဟုတ်တယ်လေ၊ ကျွန်တော်တို့က မဏ္ဍပ် ဆောက်၊ ဟင်းအမယ်ချက်၊ ထမင်းကျွေး။ အဲ . . . ဝယ်ရေးခြမ်းရေးကို မခင်မြိုင်တို့ တာဝန်လေ။

ခင်မြိုင်

- အေးပါ။ ဒါဆို ငါ ဖိတ်လိုက်မယ်။ နင်က ဆရာလေးကို အသိပေးထားဦး။

(ဇာတ်ညွှန်း)

နေနဲ့လပြဇာတ်

- ထွေးမောင်က ခေါင်းညိတ်ပြီး မျက်နှာမူရာ ဘက် ဆက်လျှောက်ဝင်သွား။ ခင်မြိုင် တို့အုပ်စုလည်း ဆက်သွား။ တီးဝိုင်းမှ အခန်းပြောင်း တီးလုံးဝင်၊ ပြည်ဖုံး ကန့်လန့်ကာချ။

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၅)

နေရာ
အချိန်
ပီး

- ဦးကြီးမောင်၏ အိမ်။
- နံနက်ပိုင်း။
- ကခွင်တစ်ခုလုံးမြင်အောင် မီးများ ဖွင့်ထားစေ။

အသံ

- ဇာတ်ရုပ်များ၏အသံကြားအောင် လိုအပ် သည့်နေရာတွင် စကားပြောခွက် တပ်ဆင် ထား။

အဆင်အပြင်

- သာမန်အိမ်တစ်လုံး၏ ဧည့်ခန်း။ သန့်ရှင်း သပ်ရပ်စွာ ခင်းကျင်းထား။ ဇာတ်ရုပ်များ ကို ပရိသတ်မြင်နိုင်စေရန် ကခွင် ဘယ် ဘက်ရှေ့ပိုင်းတွင် ဘေးတစောင်းချထား။ ထိုကုလားထိုင်များတွင် စားပွဲတစ်လုံး ချထား။

အဝတ်အစား

- သစ်လွင်သည့်အဝတ်အစားများ ဝတ်ဆင် ထားကြ။

ဇာတ်ညွှန်း

- ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာဖွင့်သည်နှင့် ထိုင်ခုံ များပေါ်တွင် ဦးသုခ၊ ဦးမြိုင်၊ ဦးဘိုးချစ် နှင့် ဦးဘကျားတို့ထိုင်နေ။ ကိုကြီးမောင် နှင့်မသင်းအံ့က ရပ်လျက်ဝင်လာသူများ ကို ကြိုဆိုနေရာချပေး။ မသင်းအံ့က ဧည့်သည်များကို ရေနွေးကြမ်းနှင့်ဧည့်ခံ။ တီးဝိုင်းမှ အခါတော်ပေးတီးလုံးကို တိုးညှင်းစွာ တီးပေးထား။ ရောက်နှင့်သူ များအချင်းချင်း စကားပြောနေစဉ် ကခွင် ရှေ့ပိုင်း ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ ဒေါ်မြက ကန်တော့ပွဲခွက်၊ ဦးဘက မင်္ဂလာအုပ်ကို ကိုင်လျက် ယှဉ်တွဲထွက်လာ။

ဦးကြီးမောင်

- ဟော . . . လာကြပြီ၊ ကြွပါ . . . ကြွပါ။

ဦးဘနှင့်ဒေါ်မြ

- (အုပ်နှင့်ကန်တော့ပွဲကို စားပွဲပေါ်တင် လျက်) မင်္ဂလာအချိန်နဲ့အကိုက်ပဲမို့လား ကိုရင်သုခ။

ဦးသုခ

- အဲ . . . ဟုတ်ပါတယ်ဗျာ။ ကိုင်း . . . ကိုင်း ထိုင်ကြပါဦး။ (ပရိသတ်များ သင့်ရာ သင့်ရာ နေရာဝင်ယူကြ)

ထွေးမောင်

- (ကခွင်နောက်ပိုင်း ဘယ်ဘက်မှထွက်လာ၊ ဦးမြိုင်နားကပ်သွားလျက် တီးတိုးပြော။ ဦးမြိုင် ခေါင်းတညိတ်ညိတ်လုပ်၊ ထွေးမောင် နေရာယူထိုင်) အဘ ဦးသုခ၊ ကလေးတွေ ထုတ်ရမလား။

ဦးသုခ

- (လက်ပြပြီး မတ်တတ်ရပ်) ကဲ . . . မင်္ဂလာအချိန်ကျပြီမို့ အိမ်ဂေဟာမှာ မင်္ဂလာစကားကို ကျုပ်ကပဲ စပြောပါ့မယ်။ ရပ်မိရပ်ဖများဖြစ်တဲ့ ကိုရင်ဖိုးချစ်၊ ကိုရင် ဘကျားတို့ကို မဏ္ဍိုင်ထားပြီး ဟောဒီ ကိုရင်တို့ ဇနီးမောင်နှံက သူတို့သားရတနာ မောင်ထီနဲ့ မောင်ကြီးမောင်ရဲ့သမီး မဝေဝေတို့ကို ကြောင်းလမ်းလာပါတယ် ခင်ဗျ။ ရှေးထုံး အစဉ်အလာမပျက်၊ ဘိုးဘေးတို့ထုံး နှလုံးမူလျက် ကိုရင်ဘရဲ့ ကိုယ်စား ကျုပ်ကပဲ ကြောင်းလမ်းစကား ဆိုပါရစေ၊ မောင်ကြီးမောင်တို့ဘက်က လက်ခံ မခံ ပြန်ကြားပေးပါ။

ကိုကြီးမောင်

- နှစ်ဖက်မိဘတွေကလည်း သဘောတူ၊ လူငယ်တွေကလည်း ကြည်ဖြူနေတော့ ငြင်းစရာမရှိပါဘူး။

ဦးသုခ
ဇာတ်ညွှန်း

- ဒါဆို . . . ကလေးတွေကို ခေါ်ထုတ်ပါ။
- (မောင်ထီကို လူငယ်ခေါင်းဆောင် ထွေးမောင်နှင့် လူငယ်တစ်ဦးရံလျက် ကခွင်ညာဘက်မှ ထွက်လာ၊ ဝေဝေက အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင် မခင်မြိုင်နှင့် တခြား အမျိုးသမီး နှစ်ဦးရံလျက် ကခွင် ဘယ်ဘက်မှ ထွက်လာ။ လူကြီးမိဘ များရှေ့ တစ်လံကွာတွင် ယှဉ်လျက်ထိုင် လိုက်။ ဦးသုခက လူငယ်နှစ်ဦးကိုကြည့် လျက် ခေါင်းညိတ်။ နောက် နှစ်ဖက်မိဘ နှစ်ပါးနှင့် လူကြီးများဘက်ကြည့်၍ အသင့် ဖြစ်ပါပြီဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှင့်ခေါင်းဆတ် ပြ။ လူကြီးများက စလို့ရပါပြီဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှင့်ခေါင်းညိတ်။)

ဦးသုခ

- ကဲ . . . လူကြီးတွေရှေ့မှာပဲ လူငယ် မောင်မယ်ကို မင်္ဂလာကိစ္စအကြောင်းပြုပြီး မေးပါမယ်။ ဒီကလေးတွေကတော့ ကိုယ့် မျက်စိအောက်မှာပဲ အရွယ်ရောက်တော့ လူငယ်တွေရဲ့သဘောကို ပြောစရာမလို အောင် သိကြပါတယ်။ လိုရင်းစကားမေး ရရင် မောင်ထီက မဝေဝေကို ချစ်မြတ်နိုး တာ အမှန်ပဲလား။

မောင်ဆန္ဒ (လယ်စေ)

မောင်ထီ

- အမှန်ပါခင်ဗျာ။

ဦးသုခ

- မဝေဝေကရော . . . မောင်ထီကိုချစ်တာ အမှန်ပဲလား။

မဝေဝေ

- ဟုတ်ကဲ့ . . . အမှန်ပါပဲရှင်။

ဦးသုခ

- ဒါဆို လူငယ်အချင်းချင်းမေတ္တာမျှတာ အသေအချာမို့ နှစ်ဖက်မိဘတွေလည်း ကြည်ဖြူ။ ယောက်ျားလေးဘက်ကလည်း ကြောင်းလမ်း၊ ပြောစရာစကားအဆန်း မရှိတော့ မင်္ဂလာခန်းဖွင့်ပါပြီ။ အများရဲ့ ကိုယ်စား ကျုပ်ကပဲ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ အတွက် လိုအပ်ချက် မေးပါရစေ။ မောင်ထီရဲ့မိဘများက အကုန်အကျခံ တောင်းရမ်းဖို့အစီအစဉ် ပြောပါဦး။

ဦးဘ

- ကျောင်းဒကာတို့လည်း ကျုပ်တို့ အခြေ အနေ သိထားပြီးပါ။ ကိုယ့်သားသမီးကို တင့်တောင့်တင့်တယ် ထိမ်းမြားပေးချင် ပေမယ့် အင်အားသိပ်မတတ်နိုင်လို့ အုန်းနို့ခေါက်ဆွဲကျွေးမယ် စိတ်ကူး ပါတယ်။

ဦးဘိုးချစ်

- ဝန်နဲ့အား၊ လေးနဲ့မြား ချိန်ဆပါ တိုရင်ဘ။ ညှဉ်ခံကျွေးမွေးတယ်ဆိုတာ အမှန်ကတော့

နေနဲလပြဇာတ်

ပကာသနသက်သက်၊ လက်ထပ်တယ် ဆိုတာ ရပ်ရွာက အသိအမှတ်ပြုတာ မိဘက အသိအမှတ်ပြုတာပါပဲ။ မတတ် နိုင်ဘူးဆိုရင်လည်း ဒီနေ့ပွဲဟာ မင်္ဂလာ အရာရောက်တာပါပဲ။ ဟုတ်တယ်နော် ကျောင်းဒကာ။

(ဦးသုခကို တိုင်တည်မေး။ ဦးသုခက ခေါင်းညိတ်)

ဇာတ်ညွှန်း

- (ကျေးရွာသူတစ်ဦးက စံပယ်ဖြူနားကပ်ပြီး လက်ကွယ်လျက် တီးတိုးပြော၊ စံပယ်ဖြူက ပြောသည့်မိန်းကလေးပေါင်ကို လိမ်ဆွဲ။ ကျန်သူများက သူတို့ အရိပ်အကဲကြည့်)

ဦးဘ

- ဘုရားဒကာဦးဘိုးချစ်ရဲ့ လမ်းညွှန်စကား ကို ကျေနပ်ပါတယ်။ လူကြီးတွေက ပြီး ပေမယ့် လူငယ်တွေဆန္ဒက ရှိပါသေးတယ်။

ကိုကြီးမောင်

- (ချောင်းဟန့်) အဟမ်း . . . ကျုပ်က သမီးရှင်ဆိုပြီး မဏ္ဍပ်တိုင်တက်ပြတာ တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။ သူ့အမေဆုံးပြီး ဒီ သမီးသာကျန်ခဲ့တာ အားလုံးသိပါတယ်။ ဖအေအရိပ်မှာ နေရတယ်ဆိုပေမယ့် အားငယ်ရှာမှာပေါ့။ ကျုပ်ကတော့ အထိုက် အလျောက်တော့ လုပ်စေချင်တယ်။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ဦးဘချစ်
ဦးဘိုးချစ်

- ဟုတ်ကဲ့ . . . ဟုတ်ကဲ့။ လုပ်ပေးမှာပါ။
- ကျုပ်ပြောတာက မလုပ်ဖို့ ပိတ်ပင်တာ မဟုတ်ဘူးနော်။ မနိုင်ဝန် မလုပ်နဲ့။ အကြွေးတင် မခံနဲ့။ ရှိတာလေးကို အိမ်ထောင်ဦးအတွက် ထူထောင်ပေး ရင်လည်းဖြစ်တာပဲလို့ ပြောတာပါ။ မင်္ဂလာပွဲဖြစ်တော့ ရွာကျက်သရေတောင် ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုကြီးမောင်

- ဒါတော့ လက်ခံပါတယ်။ အစီအစဉ်သာ ပြောပါ။

ဦးဘ

- ချက်ရေး၊ ပြုတ်ရေး၊ ကျွေးမွေးဧည့်ခံရေး ကို ရွာအပ်မှာပါ။

ဦးသုခ
မခင်မြိုင်

- ဒါဆို မခင်မြိုင်တို့အဖွဲ့။
- ဖြစ်ပါတယ် ဘကြီး။ ကျုပ်တို့အတွက် ရွာထုံးစံအတိုင်း မင်္ဂလာကြေးရမယ်ဆို ပြီးတာပဲ။

ဦးသုခ
မခင်မြိုင်

- ညည်းတို့မင်္ဂလာကြေးက။
- အမျိုးသမီးအဖွဲ့က သုံးထောင်၊ အမျိုးသား အဖွဲ့က သုံးထောင်၊ ဒါက ပျော်ပါးပစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီငွေတွေနဲ့ ရွာဘုံအတွက် လိုအပ်တာတွေ ပြန်ဝယ်မှာပါ။

နေနဲလပြဏတ်

ဦးသုခ

- ကောင်းပါတယ်။ ကောင်းတဲ့အစီအစဉ်က ပြောစရာမရှိပါဘူး။ အမျိုးသားတွေကရော မောင်ထွေးမောင် . . . ။

မောင်ထွေးမောင်

- ကျွန်တော်တို့က မင်္ဂလာမဏ္ဍပ်ဆောက် ပေးမယ်၊ သိမ်းပေးမယ်။ ဧည့်ခံကျွေးမွေး တဲ့နေရာတွေ စီစဉ်ခင်းကျင်းပေးမယ်။ မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့ လက်ခံပေးမယ်။ ကိစ္စတွေ များပါတယ်။

ဦးသုခ

- ဟုတ်ပြီ . . . လူငယ်တွေအပိုင်းကတော့ မောင်ရင်တို့သိပြီးသား၊ ကျွမ်းပြီးသားပါ။ လူကြီးကဏ္ဍပဲကျန်တယ်။ ရပ်မိရပ်ဖတွေ စုံညီရှေ့မှာ ကိုယ်တင်မယ့်မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့၊ ပစ္စည်းတင်ပေးပါ။

ဦးဘ

- ကျုပ် စကားပလ္လင်ခံထားတဲ့အတိုင်းပေါ့။ ရှိလို့ရယ်မဟုတ်တော့ မင်္ဂလာစရိတ် အားလုံး ကျခံပါမယ်။ ရလာတဲ့မင်္ဂလာ လက်ဖွဲ့က သူတို့ရဲ့ အိမ်ထောင်ဦးအတွက် ပေါ့။ နောက်ထပ် အပိုဆောင်းက ကုန်း တစ်ကွက် ပါပါမယ်။

ဦးဘိုးချစ်

- ကုန်းကွက်ဆိုတာက . . . ။

ဦးဘ - မြောက်ဘက်တောက ကြံ့စိုက်ထားတဲ့ ကုန်းမြေပါ။ သုံးယောက်စိုက် တင်းတင်းရှိပါ မယ်။ ဒါဟာ ကျပ်သားကိုယ်တိုင် ဓားမဦးချ လုပ်ထားတဲ့မြေပါ။ အဲဒီမြေကွက်ကို အပိုင်လွှဲလိုက်ပါမယ်။

ဦးဘိုးချစ် - သာဓုဗျာ . . . သာဓု။ ဒါဆို မောင်ကြီးမောင်တို့ဘက်ကရော။

ကိုကြီးမောင် - ကျုပ်မှာ ဘာမှ မရှိတာအသိပဲ။ သမီး ဝတ်ထားတဲ့ လက်ဝတ်လက်စားဟာ မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့လို့သာ မှတ်ပေးပါ။

ဦးဘိုးချစ် - ကောင်းပါတယ်။ ကျုပ်က အခုလို ရှင်းရှင်း လင်းလင်းမေးတာဟာ ကလေးတွေ နောင်ရေးအတွက်ပါ။ မိဘတွေ အခြေ အနေလည်း ကလေးတွေ သိနေတာပဲ။

ဦးသုခ - ဒါဆို မင်္ဂလာရက်ရွေးဖို့ပဲကျန်တယ် . . . ကောင်းတာကတော့ ရွာ ဘုံအလှူမတိုင်ခင် စီစဉ်နိုင်ရင် ကောင်းမယ်ထင်တယ် . . . ။

ဦးဘ - တို့ကလည်း အဲသလိုပဲ ရည်ရွယ်ထား တယ်။ တစ်ပတ်ဆယ်ရက်အတွင်း နေ့ကောင်းရက်မြတ်သာ ရွေးပါ။

ဦးသုခ - ရက်ကောင်းတာကတော့ တန်ခူးလဆန်း ၂ ရက်နေ့ပဲ။ နောက်ဆုတ်ရင် ၉ ရက် နေ့ပေါ့။

ဦးဘ - မြန်မြန်သာ စီစဉ်လိုက်ပါမယ်။ အလှူနဲ့ ကပ်လို့မဖြစ်ဘူး။ ကျုပ်မြေးတွေက ရွာဘုံ မှာ ပါနေတယ်။ ဒီ တစ်မင်္ဂလာပြီးရင် နောက်မင်္ဂလာအတွက် စီစဉ်ရမယ်။

ဦးသုခ - ကောင်းပါဗျာ။ ကိုရင်ဘတို့မိသားစုက ဒီနှစ်ထဲ မင်္ဂလာပွဲတွေနဲ့ပြည့်နက်နေတော့ ကျက်သရေမင်္ဂလာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အိမ်ဖြစ် သွားပြီ။ ကဲ . . . ကဲ စေ့စပ်မင်္ဂလာပွဲ အထမြောက်ပါပြီ။ စီမံဖို့သာ ညှိနှိုင်းကြ ပါတော့။

ဇာတ်ညွှန်း - (သတို့သားမောင်မယ်ကို ပြန်ခေါ်သွား ကြပြီး၊ နှစ်ဖက်မိဘများနှင့် လူငယ် ခေါင်းဆောင်များ ခေါင်းချင်းဆိုင် တိုင်ပင် နေချိန် ကခွင်မီးက တဖြည်းဖြည်းမှောင် သွား။ ကားလိပ်ချ။ တီးဝိုင်းမှ မင်္ဂလာတေး နှင့် အခန်းပြောင်း။)

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၆)

- နေရာ အချိန် မီး - ဦးမောင်ကျော်၏ အိမ်ရှေ့မင်္ဂလာမဏ္ဍပ်။
- နံနက်ပိုင်း။
- ကခွင်တစ်ခုလုံး လင်းနေအောင်မီးများ ဖွင့်ပေးထား။
- အသံ - တီးဝိုင်းမှ နောက်ခံတေးကို အတီး သက်သက် တိုးညှင်းစွာတီးပေး။ မဏ္ဍပ် ထိပ်တွင် တပ်ဆင်ထားသည့် Loud Speaker မှ အေဝမ်းစိုးမြင့်အဖွဲ့၏ “မင်္ဂလာဦးသူတို့” သီချင်း ကျယ်လောင်စွာဖွင့်။
- အဆင်အပြင် - ကခွင်နောက်ပိုင်းဘယ်ခြမ်းတွင် မဏ္ဍပ်ပုံ ထိုးကား တစ်ဝက်သာသာထုတ်ထား။ မဏ္ဍပ်ထိပ်တွင် စားပွဲတစ်လုံးပေါ်၌ ငွေ ဖလားနှစ်လုံးတင်ထား။ တစ်လုံးတွင် ပန်း မျှိုးစုံ ထိုးစိုက်ထား။ စားပွဲနှစ်ခုအနီးရှိ ကုလားထိုင်တွင် သာမောင်က ထိုင်နေ။

ကခွင်ညာခြမ်းတွင် စားပွဲ၊ ကုလားထိုင် နှစ်ခု ခင်းထား။ မဏ္ဍပ်ထိပ်တွင် ခြောက် လက်မအရွယ် စာလုံးများဖြင့် “မောင်ထီ နှင့်မဝေဝေတို့၏ မင်္ဂလာအခမ်းအနား” ဟု ရေးထား။

အဝတ်အစား

- မင်္ဂလာမောင်မယ်ဝတ်စုံ။ ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများ၏ သစ်လွင်သည့်ဝတ်စုံ။

ဇာတ်ညွှန်း

- “မင်္ဂလာအချိန်မို့ကွယ် သာယာသည့် တေးသွယ်။ မင်္ဂလာချိန်ခါဦးမို့ မောင်နဲ့ မယ်။ ရွှင်လန်းဖွယ်ပန်းသဖွယ်” ဟူသည့် သီချင်းသံအဆုံးတွင် မောင်ထီနှင့်မဝေဝေ က လက်ချင်းယှက်၍ မဏ္ဍပ်ဘက်အပိုင်း မှ ထွက်လာ . . . သူတို့နောက်တွင် သတို့သားအရံ၊ သတို့သမီးအရံနှင့် နှစ်ဖက်မိဘများ၊ ထွက်လာသူတို့နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်း မခင်မြိုင်တို့မိန်းကလေး တစ်သိုက် ကခွင်ညာဘက်ရှေ့ ပုဏ္ဏားကွယ် နောက်မှ ပြုံးရွှင်ဟန်ဖြင့် ထွက်လာ . . .

ခင်မြိုင်

- ဟယ် . . . သတို့သမီးက လှလိုက်တာ၊ ချိတ်လုံချည် မိုးပြာရောင်နဲ့ဆိုတော့ ရုပ်ရှင် မင်းသမီး အိန္ဒြာကျော်ဇင်နဲ့ တူလိုက်တာ။

မောင်စန္ဒ (လယ်စေ)

သာမောင်

- မခင်မြိုင် . . . ခင်ဗျား မျက်နှာမလိုက်နဲ့။ ကျုပ်တို့ သတို့သားလည်း ခိုကုဏ္ဍဦးမှပေါ့။

ခင်မြိုင်

- ငါက ယောက်ျားတွေအလှ မခံစား တတ်ဘူး။

သာမောင်

- ခင်ဗျား ဒါကြောင့် အပျိုကြီးဖြစ်နေတာ။

ခင်မြိုင်

- ဪ . . . ငါ့တော့ ပြောတယ်။ နင် ကရော သေရင် ငှက်ပျောတုံးထည့်ပေး ရမယ့်ကောင်။

သာမောင်

- ခင်ဗျား . . . မခင်မြိုင်စကားကလည်း။ ဟော . . . ဘိသိက်သွန်းတော့မှာဆိုပဲ။

ဇာတ်ညွှန်း

- ထိုအချိန်ရောက် နောက်ခံစကားပြောခွက် မှ အော်သံထွက်လာ။ (မင်္ဂလာအချိန်ကျ ပြီမို့ သတို့သားမောင်ထိနဲ့သတို့သမီး မဝေဝေတို့ကို မင်္ဂလာစင်မြင့်ပေါ် ဖိတ်ခေါ်ပါစော့မယ်။ ဒါကြောင့် စက် ဆရာက “ဇေယျတုသဗ္ဗမင်္ဂလာ” သီချင်း နဲ့ မင်္ဂလာသဘင်ကို ဖွင့်လိုက်ကြပါစို့ ဗျာ) ဇာတ်စက်မှ တေးသီချင်းသံ ကျယ်လောင်စွာ ထွက်လာ . . . ၊ ထိုစဉ် မှာ ဧည့်သည်များ ဟိုမှသည်မှဝင်လာရာ ထွေးမောင်နှင့်လူငယ်လေးများ ကြိုဆို

နေနဲ့လပြဇာတ်

နေရာချထားပေး။ မောင်ထိနဲ့ဝေဝေ ဦးဆောင်လျက် ကခွင်၏ညာဘက်ခြမ်း ဝင်သွားချိန်၊ ကခွင်ရှေ့ပိုင်း မီးမိုတ်။ ကခွင် နောက်ပိုင်း အောက်မှ မီးများပွင့်လာ။ နောက်ခံအဖြူရောင်ကားချပ်ကို ဆလိုက် မီးဖြင့် ကွတ်ထိုးပေးထား။ ဝေဝေနှင့် မောင်ထိက ခင်းကျင်းထားသည့်နေရာ တွင် ဝင်ထိုင်။ ပုံရိပ်ကောင်းစွာမထင်စေဘဲ သဏ္ဍာန်သာလျှင် ပေါ်နေစေရမည်။ တီးဝိုင်းမှ မင်္ဂလာသီချင်းများ တီးလုံးချည်း ဆက်တိုက် တီးခတ်သွား။ ကခွင်၏ နောက်ပိုင်းတွင် အရိပ်သဏ္ဍာန်ဖြင့် မင်္ဂလာ ဘိသိက်သွန်းဟန်ပေါ်နေစေ။ ရွှေမိုး၊ ငွေမိုးရွာချိန်တွင် နောက်မီးများပိတ်လျက် ကခွင်တစ်ခုလုံး အလင်းရောင်ပေါ်စေ၊ ကခွင်ရှေ့ပိုင်းသို့ လူများ ဟိုမှသည်မှ ဝင်လာစေ . . .)

ထွေးမောင်
ဧည့်သည်

- ကြွပါခင်ဗျာ . . . ကြွကြပါ။
- (ပြုံးရွှင်ရယ်မောလျက် မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့ခုံ တွင် လက်ဖွဲ့ငွေများထည့်ဟန်) သတို့သား နဲ့ သတို့သမီး မမြင်ပါလား။

၁၁၆

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

သာမောင်

- ရှိပါတယ်။ အခု ဘိသိက်သွန်းပြီးသွားပါပြီ။
ခဏနေရင် ဆင်းလာပါလိမ့်မယ်။ အုန်းနို့
ခေါက်ဆွဲ သုံးဆောင်ကြပါဦး။

ဧည့်သည်

- ဟုတ်ကဲ့ . . . ဟုတ်ကဲ့။

မခင်မြိုင်

- ဟဲ့ . . . ဟဲ့ . . . ဧည့်သည်တွေ နေရာ
ချပေးပါ။ မုန့်ပွဲတွေ ယူလာကြ။

မောင်ထိ

- (မောင်ထိနှင့်မဝေဝေ လက်ချင်းယှက်တွဲ
ဝင်လာပြီး ဧည့်သည်များ လိုက်နှုတ်ဆက်။
အပြန်အလှန် ပြုံးရွှင်ရယ်မောပြော)
သုံးဆောင်ကြပါဦး။

နှင်းနု

- (ကခွင် ဝဲဘက်ရွှေခြမ်းမှ ထွက်လာ။
သာမောင်ရှိရာ လက်ဖွဲ့ခုံလျှောက်သွား။
လက်ဖွဲ့ငွေပေး။ သာမောင်က မောင်ထိ
နှင့် ဝေဝေကို မျက်စပစ်ပြ။ နှင်းနုက
လက်နှင့် အသာအယာ လှမ်းရိုက်)
ကိုသာမောင်နော် . . . မကဲနဲ့။

သာမောင်

- ဘာကဲလို့လဲ နှင်းနုရယ် . . . အားကျလို့
အားကျတယ်ပြောတာ . . . ။

နှင်းနု

- ကြည့်နေ . . . ကြည့်ပြော။ နောက်မှာ
အဖေနဲ့အမေ ပါလာတယ်။

သာမောင်

- ဒါဆိုလည်း တစ်မင်္ဂလာက နှစ်မင်္ဂလာ
ဆက်လို့ရသွားတာပေါ့။

နေနဲ့လပြဇာတ်

၁၁၇

နှင်းနု
ဇာတ်ညွှန်း

- တော်ပါ (နှင်းနု လှည့်ထွက်သွား)။
- ကခွင်၏ ဘယ်ဘက်မှ ဦးဘကျားနှင့်
ဒေါ်ငွေမို့တို့ထွက်လာ . . . သတိုးသား၊
သတိုးသမီး၏ မိဘများက ကြိုဆိုနေရာ
ချပေး။ နှင်းနုနှင့်မခင်မြိုင်တို့အုပ်စု (ဘီးတိုး
စကားဆိုပြီး ရယ်မောနေစဉ် ဓာတ်စာကပ်မှ
သီချင်းသံ ကျယ်လောင်စွာ ထွက်လာ။
သီချင်းသံမဆုံးမီပင် ပြည်ဖုံးကန်လှေကား
ကြီး တလိပ်လိပ်ကျလာ . . . တီးခိုင်းမှ
အခန်းပြောင်းတီးလုံးသံ ထွက်ပေါ်လာစေ။

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၃)

- နေရာ၊ အချိန်၊ အသံ - ရွာလယ်လမ်း။
- နံနက်ပိုင်း။
- လတ်ရုပ်များ၏ အသံကြားနိုင်အောင် လိုအပ်သည့်နေရာတွင် အသံဖမ်းခွက်များ တပ်ဆင်ထား။
- မီး - ကခွင်တစ်ခုလုံး မီးအလင်းဖျန်းထား။
- အပြိုင်အဆင် - ရွာလမ်းပြ၊ ရွာရှုခင်းကားချပ် ချထား။
- လတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ကခွင် ရှေ့ပိုင်း ပုဏ္ဏားကွယ်၏နောက် ဘယ်ဘက်မှ သာမောင်တို့ညီအစ်ကို ထွက်လာ။ မခင်မြိုင်၊ နှင်းနုနှင့်ရွာသူနှစ်ဦးက ညာဘက်မှ ထွက်လာ . . . ။ ကခွင်အလယ်တွင် နှစ်ဖွဲ့သားဆို။
- မခင်မြိုင် - ဟဲ့ . . . ဒီနှစ်ယောက် ဘယ်လဲ . . . ။
- ထွေးမောင် - (ပြုံးလျက်) တစ်ပွဲပြီးတော့ နောက်တစ်ပွဲ အတွက် အောထည့်ရတော့မယ်လေ။

- မခင်မြိုင် - ဘာလဲ . . . သာမောင်နဲ့နှင်းနုကိစ္စလား။
- နှင်းနု - (လက်နှင့်အသာပုတ်ပြီး ရှက်စနိုးဟန်ဖြင့်) အစ်မခင်မြိုင်ကလည်း . . . ။
- မခင်မြိုင် - ငါက စေတနာနဲ့ပြောတာ နင် . . . နင် အားမကျဘူးလား။
- နှင်းနု - ကြည့်ပါလား၊ ပြောနေတဲ့ကြားက ဇွတ်တိုးပြောနေတယ်။ ငိုလိုက်မှာနော် . . . ။
- မခင်မြိုင် - ဟဲ့ . . . ဟဲ့ . . . သာမောင်၊ ချောလိုက်ဦး၊ ငိုမလို့တဲ့။
- သာမောင် - အင်း . . . အစ်မခင်မြိုင်ရော တစ်ရွာလုံးကပါ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်တို့ ဆုံစည်းစေချင်ပေမယ့် ကံကြမ္မာက ဘယ်လိုဖြစ်လာဦးမလဲ မသိဘူး။
- မခင်မြိုင် - ကံကြမ္မာဆိုတာ ကိုယ့်အပေါ်တည်တာပဲ။ ငါပြောသလို ခိုးပြေးရင် ဘာကံကြမ္မာမှ စိုးရိမ်စရာ မလိုဘူး။
- သာမောင် - ကျွန်တော့်ဆန္ဒက အေးအေးချမ်းချမ်း ဖြစ်စေချင်တယ် မခင်မြိုင်ရယ် . . . ။ အထူးသဖြင့် ဘာဘဦးဘကျားနဲ့ ပြဿနာ မဖြစ်ချင်ဘူး။

မခင်မြိုင်

- ကိုင်း၊ နင့်စိတ်ကူးက ဒီပြဿနာကို ဘယ်လို ငြိမ်းချမ်းအောင်လုပ်မယ် စိတ်ကူးလဲ။

သာမောင်

- အဲဒီအထိတော့ မတွေးမိသေးဘူး။

မခင်မြိုင်

- ညည်းကရော (နှင်းနုဘက်လှည့်မေး)။

နှင်းနု

- ကျွန်မလည်း မတွေးတတ်ဘူး အစ်မ။

မခင်မြိုင်

- (စဉ်းစားဟန်ဖြူ) ခက်တာက နင် အခု လုပ်နေတာ ဦးလေးဦးဘိုးချစ်အိမ်မှာ ဖြစ်နေတာ ခက်တယ်။

သာမောင်

- ခက်တယ် (အံ့ဩဟန်ဖြင့်) ဘာကြောင့် ခက်တာလဲ။

မခင်မြိုင်

- ဪ... သာမောင်ရယ်။ နင်က အလုပ် ကြိုးစားတယ်။ ရိုးသားတယ်။ ရပ်ရေး ရွာရေးလည်း တာဝန်ကျေတယ်။ နင့် ရိုးသားမှုကြောင့် ဦးလေးဦးဘိုးချစ်တို့က လက်မလွှတ်နိုင်ဘူး။ ဒီအရည်အသွေးကို နှင်းနုအဖေမြင်နိုင်ရင် နင်တို့ချင်း ပြေလည် နိုင်တာပေါ့။

သာမောင်

- ဘကြီးစိတ်ထားက အဲလိုအဆင်ပြေနိုင် မယ် မထင်ဘူး။ ကျွန်တော့်အကြောင်း ဘကြီးသိနေတာပဲ အစ်မခင်မြိုင်ရာ။

မခင်မြိုင်

- ဟဲ့ . . . အပြင်ပန်းသိတာလောက်နဲ့ ဖြစ်မလားသာမောင်ရဲ့။ နင်က သူ့စီးပွား ကို ကိုယ့်စီးပွားလို စိတ်ထားတာ။ သူ့သိဖို့ လိုတယ်။ ကဲပါလေ . . . နင်တို့အတွက် စဉ်းစားရတာ ငါတောင် ခေါင်းမူးလာပြီ။

ထွေးမောင်

- နောက်ထပ် စိတ်ရှုပ်ရမယ့်ကိစ္စက အခုမှ စမှာ . . . ညနေကျရင် အဘဦးဘိုးချစ် အိမ်မှာ ရပ်မိရပ်ဖတွေရော . . . ကာလသား၊ ကာလသမီးရော . . . အလှူ ကိစ္စ ဆွေးနွေးကြမယ်။

သာမောင်

- နှင်းနု လာမှာလား။

နှင်းနု

- အဖေနဲ့အမေလာရင် နှင်းနုလာလို့ မဖြစ် ဘူးလေ . . . ။

မခင်မြိုင်

- ဘာလဲ . . . တစ်ရွာလုံးမျက်နှာစုံညီရှိမှ ခိုးပြေးမလို့လား။

သာမောင်

- မဟုတ်ပါဘူး မခင်မြိုင်ရယ်၊ နှင်းနုမျက်နှာ မြင်ရတော့ အားရှိတာပေါ့။

မခင်မြိုင်

- (မျက်စောင်းထိုးလျက်) သေသာသေလိုက် သာမောင်။ (ပြောပြီးရယ်မောကြစေ. . .)

ထွေးမောင်

- ကိုင်း . . . မခင်မြိုင်က မိန်းကလေးတွေ ကို စုရုံးခေါ်ခဲ့။ ဒီနေ့က နောက်ဆုံး ဖိုင်နယ်ပဲ။

မောင်ဆန့်(လယ်ဝေး)

မခင်မြိုင်
ထွေးမောင်

- ဘာလဲ . . . နင့်ပိုင်နယ်ကြီးက။
- အဟဲ ဟဲ . . . အထင်ကြီးမလားလို့ ပြောကြည့်တာ။ နောက်ဆုံး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြမှာ . . . ။

မခင်မြိုင်

- ကောင်းပြီလေ . . . အမျိုးသမီးတွေ တာဝန်တော့ စိတ်ချ။ ကဲ . . . တို့သွားပြီ။

ဇာတ်ညွှန်း

- လူချင်းတိမ်းလျက် ဦးတည်ရာဘက် ဆက်သွား။ သာမောင်နှင့်နှင်းနုက လည်ပြန်လှည့်ကြည့်ပြီး နှုတ်ဆက်နေစဉ် (အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်စေ။)

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၈)

နေရာ
အချိန်
မီး

- ရွာလယ်လမ်းမ။
- နေ့လယ်ပိုင်း။
- ကခွင်တစ်ခုလုံး အလင်းရအောင် မီးများ ဖွင့်ထား။

အသံ

- ဇာတ်ရုပ် များ၏အသံ ပီသစွာကြားအောင် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။

အဆင်အပြင်

- ရွာလယ် လမ်း သရုပ်ဖော်ရေးဆွဲထားသည့် ကားချင်းချထား။

အဝတ်အစား

- သာမန်ကျေးရွာသူရွာသားတို့၏ ဝတ်စား ဆင်ယင်မှု။

ဇာတ်ညွှန်း

- အခန်းပြောင်း တီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ပြည်ဖူး ကားဖွင့်၍ တီးဝိုင်းမှ ကျေးလက်သဘာဝ သရုပ် ဖော်တေးသီချင်းကို အတီး သက်သက် တီးပေးထား။ ကခွင်နောက်ပိုင်း ဘယ်ဘက်မှ သာမောင် သုတ်သီးသုတ်ပျာ

မောဒ်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ထွက်လာ။ ကခွင်နောက်ပိုင်း ညာဘက်မှ နှင်းနုက နောက်ပိုင်းမလုံဟန်ဖြင့် လျှပ်ပြန် လှည့်ကြည့်ခါ ကြည့်ခါနှင့် ထွက်လာ။ ကခွင်အလယ်တွင် ဆုံတွေ့။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ကလူ ကျီငယ်ဟန်ပြော။ တီးဝိုင်းမှ ထွန်းထွန်း၏ “ကိုယ့် အချစ်ဆုံး” သီချင်းကို အသံမြှင့် လျက် တီးပေး။ ချစ်သူနှစ်ဦး ကြည်နူးရွှင်ဖျ သည့် အမူအရာဖြင့် လက်ချင်းတွဲလျက် ကခွင်းရှေ့ပိုင်းသို့ လမ်းလျှောက်လာ . . . ။

နှင်းနု

- ကဲ ပြော . . . ဘာစကားတွေ ပြောချင်လို့ မှာရငါ့ဘာလဲ . . . ။

သာမောင်

- ပြောစရာရှိမှ မှာရမှာလား နှင်းနုရယ် . . . ။ ကိုယ့် ချစ်သူမျက်နှာကြည့်ချင်လို့ ရွာ အထွက်က စောင့်မယ်လို့ မှာတာပဲဟာ။

နှင်းနု

- ကိုရင်နော် . . . ညာဘက်မှာ ရက်ခြားလည်း တွေ့နေရသေး။ ပြောစရာစကား ကုန် တယ်ကို မရှိဘူး။

သာမောင်

- ဪ . . . ချစ်တဲ့အကြောင်းကို ကမ္ဘာ အသင်္ချေတိုင်လည်း ချစ်စကားက ကုန်တယ် ရှိမလား။

နှင်းနု

- ကိုရင်နော် . . . တော်တော်နဲ့ ထော်ထော် ကဲ။ ဝေဝေတို့ မင်္ဂလာပွဲတတည်အ အမေက ရိပ်မိပြီး စောင့်ကြည့်နေတာ . . . ။

သာမောင်

နှင်းနု

- ဒါဆိုလည်း လာနားဖောက်လိုက်မလေး။ (မျက်စောင်းထိုးပြီးပြော) ဟင်း . . . နားဖောက်တာ လွယ်မထင်နဲ့ ကိုရင်၊ ကိုင်း . . . ကျုပ်သမီးကို ဘာနဲ့ တင်တောင်း မလဲဆိုရင် ဘာလုပ်မလဲ။

သာမောင်

- (မျက်နှာပျက်သွားပြီးမှ ဟန်ဆောင်ပြီး) လူတစ်ယောက်လုံး လက်ဖွဲ့တင်ထားပြီပဲ ဘာလိုသေးလဲ။ ကျွန်တော် သာမောင်ကို ကြိုက်သလို ခိုင်းပါ။ သေတစ်ပန် သက် တစ်ဆုံး ခိုးမြေကျတဲ့ အထိ လုပ်ကျွေးပါ မယ်။ အဲဒါ မင်္ဂလာခန်းဝင်ပစ္စည်းပါလို့ ပြောမှာပေါ့။

နှင်းနု

- ကိုရင် . . . (မျက်နှာထားတည်လိုက်) လွယ်လွယ်တွေ့၊ ပေါ့ပေါ့မပြောနဲ့ ကိုရင်၊ နှင်းနုအဖေအကြောင်း မျှင်းနု အသိဆုံးပါ။ လက်ကျန်မရှိတော့တဲ့ သူကြီးအာဏာ သူ့မှာ အကပ်အသပ် ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေတာ . . . ။

သာမောင်

- ကိုရင်သိပါတယ် နှင်းနုရယ် . . . ။

နှင်းနု

- ငွေဂုဏ်မောက်မှန်းရော သိလား . . . ။

သာမောင်

- (နှုတ်ကမပြောဘဲ ခေါင်းညိတ်၊ မျက်နှာ ငြိမ်းနေ)

နှင်းနု

- ဒါကြောင့် ကြိုးစားပါ။ အောက်ကျ နောက်ကျမဖြစ်အောင် လက်မ ထောင် လိုက်စမ်းပါလို့ ပြောနေတာ။

သာမောင်

- ကိုရင်လည်း ကြိုးစားနေတာပဲ နှင်းနုရယ်။ အင်း . . . ဂုဏ်ရည်မတူတော့ ရင်မော ရပါလား နှင်းနုရော၊ ကိုယ်ကတော့ မောင်ထီနဲ့ဝေဝေလိုပဲ တတ်နိုင်သလောက် နဲ့ လက်ထပ်ချင်တယ် . . . ။

နှင်းနု

.. အရှည်တွေးပါ ကိုရင်ရယ် . . . ။

ဇာတ်ညွှန်း

.. ချစ်သူနှစ်ဦး ကြည်ကြည်နူးနူးဖြစ်နေချိန် ကခွင်ရှေ့ ဘယ်ဘက် ပုဏ္ဏားကွယ်နောက် မှ (ဟော . . . မိပြီ၊ တွေ့ပြီ) ဟု အသံပြု ပြီး မခင်မြိုင်တို့အုပ်စုထွက်လာ။

ခင်မြိုင်

- သာမောင် . . . နင်မပြေးနဲ့။ အဲလို ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် လုပ်စားနေတာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ ပြော။

သာမောင်

- ဟာဗျာ . . . မခင်မြိုင်က လုပ်ပြီ။

ခင်မြိုင်

- လုပ်ပြီမလုပ်နဲ့။ နင်တို့နှစ်ယောက်လုံး သူကြီးအိမ်ပို့မယ် . . . ။

နှင်းနု

- (စိုးရိမ်သည့်အမူအရာဖြင့် လက်လေး ခါကာ ခါကာ တောင်းပန်) မလုပ်ပါနဲ့ အစ်မရယ်။ ရှိကြီးခိုးပါတယ်။ အဖေ့ဆီ ရောက်ရင် ငါးပါးမှောက်ကုန်ပါ့မယ်။

ခင်မြိုင်

- ငါးပါးမှောက်တာ တော်ဦးမယ်။ နင်တို့က သံဃာစင်မှောက်ဖို့ကြံစည်နေတာမို့လား။

သာမောင်

- မဟုတ်ပါဘူး မခင်မြိုင်ရယ်။ မောင်ထီ နဲ့ဝေဝေတို့ရဲ့မင်္ဂလာပွဲကို အားကျပြီး တို့လည်း အဲလိုလက်ထပ်ကြရအောင်လို့ တိုင်ပင်ရုံရှိပါသေးတယ်။

ခင်မြိုင်

- အေးဟဲ့၊ ငါ အားပေးတယ်။ သာမောင် ပြောတာ မှန်တယ်နှင်းနု။ မောင်ထီ မိဘ တွေကလည်း တတ်နိုင်သလောက် ပုံအပ် တယ်။ တို့ကလည်း စေတနာထားလုပ် တယ်။ မောင်ထီနဲ့ဝေဝေ ကုသိုလ်ထူး တော့ လက်ဖွဲ့ငွေ သုံးသိန်းကျော်ရသတဲ့။ ကျွန်တော်က အဲလို မြန်မြန်ဆန်ဆန် လုပ်ချင်တာ . . . ။

သာမောင်

မောင်ဆွေ(လယ်စေး)

နှင်းနု

- အစ်မခင်မြိုင်လည်း အဖေအကြောင်း သိသားနဲ့ သတို့သားဘက်က စိန်တစ်ဆင် စာ၊ လယ် ဆယ်ဧက၊ နွားနှစ်ချင်း တင်တောင်းသတဲ့ဆိုတဲ့ ဂုဏ်မမျိုး လိုချင် တာ . . . ။

သာမောင်

- အဲသလောက်တော့ ဘယ်မှာတတ်နိုင် မှာလဲ မခင်မြိုင် . . . နင့်ဘက်ကကြည့် တော့လည်း မှန်တယ်။ ဟိုဘက်က အဲသလိုပြောမှာလည်း သေချာတယ်။

နှင်းနု

- ကျွန်မ သိနေတယ်အစ်မ၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင် ကိုသာမောင်နဲ့ကျွန်မကို အမေ က သဘောတူတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကြိုးစားပါကိုရင်ရယ်လို့ ပြောနေတာ။

ခင်မြိုင်

- ဒါဆို နင်တို့ကိစ္စက ရင်မောစရာပါလား။ (စိတ်ညစ်ဟန်ဖြင့် ခေါင်းကုတ်စဉ်းစားပြီး ပျော်သွားဟန်ဖြင့် ပြုံးလျက်) ဟဲ့ . . . နင်တို့ ဒီလိုလုပ်ပါလား . . . ။

နှင်းနု

- ပြော အစ်မ၊ ကျွန်မတို့ ဘာလုပ်ရမလဲ။

ခင်မြိုင်

- သာမောင်က နှင်းနုကို ခိုးပြေး။

သာမောင်

- ဟာ . . . ပြဿနာ မဖြစ်ဖြစ်အောင်။

ခင်မြိုင်

- ဒါဆိုလည်း နှင်းနုက သာမောင်ကို ခိုးပြေး။

နေနဲလပြဏတ်

နှင်းနု

- မဟုတ်သေးပါဘူး အစ်မရာ . . . ။

ခင်မြိုင်

- (စိတ်ညစ်ဟန်ဖြင့် ခေါင်းကုတ်လိုက်ပြန်) အင်း . . . သာမောင်ကလည်း နှင်းနုကို ခိုးမပြေးဝံ့ဘူး။ နှင်းနုကလည်း သာမောင် ကို မခိုးရဲဘူးဆိုတော့ ခက်တယ်တာ။ ဒါဆို ငါကပဲ နင်တို့နှစ်ယောက်ကို ခိုးပြေး တော့မယ်။ လာ . . . လာကြ။

သာမောင်

- ဟာ . . . ။

နှင်းနု

- အို . . . ။

ဇာတ်ညွှန်း

- (သာမောင်နှင့်နှင်းနုလက်ကို မခင်မြိုင်နှင့် အဖော်များက ဆွဲလိုက်ချိန်တွင် မီးရောင် တဖြည်းဖြည်းမှိန်၊ ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာ တလိပ်လိပ်ကျလာ . . . တီးဝိုင်းမှ အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်စေ)

* * * * *

ပြဇာတ် (၁၉)

- နေရာ - မူလတန်းကျောင်း၊ စတုတ္ထတန်း စာသင်ခန်း။
- အချိန် - နေ့လယ်ပိုင်း ကျောင်းတက်ချိန်။
- အသံ - ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများ အသံပီပြင်အောင် ကြားနိုင်ရန် စကားပြောခွက် တပ်ဆင်ပေးထား။
- မီး - ကခွင်တစ်ခုလုံး မီးရောင်ဖျန်းပေးထား။
- အဆင်အပြင် - ကခွင်နောက်ပိုင်း ကန့်လန့်ကာတွင် ကျောင်းခန်းတစ်ခုပုံ ရေးဆွဲထားသည့် ကားချပ်ချထား။ ကခွင်အလယ်တွင် စာသင်ခုံများ ဘေးတိုက်မျက်နှာမူ ချထား။ သင်ပုန်းကြီးတစ်ချပ် စာသင်သားများ ရှေ့တွင် ချထား။ သင်ပုန်းနှင့် စာသင်သား ထိုင်ခုံကြားတွင် စာရေးစားပွဲခုံချ။ စားပွဲပေါ်၌ ခေါင်းလောင်း။

မှတ်ပုံတင်စာအုပ်၊ မြေဖြူပုံးဝင်ထား။ ခန်းမနံရံတွင် သင်ထောက်ကူ မြေပုံများ ချထား။

အဝတ်အစား - ဆရာနှင့်တပည့်များ၏ ကျောင်းစိမ်းဝတ်စုံ။ ကျေးရွာသားများ၏ သာမန်ဝတ်စုံ။

ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ပြည်ဖုံးကန့်ကန့်ကာဖွင့်၊ စာသင်သားများ ဆရာဘက် မျက်နှာမူထိုင်နေ။ ဆရာက တိုင်းရင်းသားရုပ်ပုံကားချပ်ငှါ့ သင်ပုန်းတွင် ချိတ်ထားပြီး၊ သင်ပုန်းနားတွင် ညွှန်တံကိုကိုင်လျက် ရပ်နေ။ ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာဖွင့်သည်နှင့် ရှေ့လျှောက်လာ၊ စားပွဲပေါ် ညွှန်တံ ပြန်ချပြီး၊ ကျောင်းသားများဘက်ကြည့်၍ လက်ဖဝါးနှစ်ဖက်ပွတ်ပြီး တိုက်ပုံအင်္ကျီဆွဲဆန့်။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အေး . . . ထီးကျိုးစည်ပေါက်၊ နန်းပျောက်တဲ့ အချိန်မှာ ဝိုင်းရင်းသားအားလုံးဟာ ရရာလက် နက်စွဲကိုင်ပြီး နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ကို တော်လှန်ခဲ့တယ်။ ကချင်ပြည်နယ်ဘက်မှာ ပုန်ကန်ဖူးဝါးပါ။ ဘယ်သူတုလဲ . . . ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေ)

ကျောင်းသားများ - ဖုန်ကန်ဖူးဝါးပါ။
 ဆရာခင်မောင်မြင့် - ချင်းပြည်နယ်ဘက်မှာ ကြွန်ဘိမ်း၊ ဘယ်သူ
 . . . ။

ကျောင်းသားများ - ကြွန်ဘိမ်းပါ ဆရာလေး။
 ဆရာခင်မောင်မြင့် - ရှမ်းပြည်နယ်မှာတော့ ဝန်းသိုစော်ဘွားကြီး
 ဦးအောင်မြတ်။ ကယားပြည်နယ်ကတော့
 စောလှဘော်။ ဘယ်သူ . . . ။

ကျောင်းသားများ - စောလှဘော်ပါ။
 ဆရာခင်မောင်မြင့် - ကျောက်ဆည်နယ်တစ်ဝိုက်မှာတော့
 စောရန်ပိုင်နဲ့စောရန်နိုင်ဆိုတဲ့ မင်းသား
 နှစ်ပါးက ခေါင်းဆောင်တော်လှန်တယ်။
 ပုဂံမှာ ဝိုလ်ချို။ ပုဂံမှာ ဘယ်သူ . . . ။

ကျောင်းသားများ - ဝိုလ်ချိုပါ ဆရာလေး။
 ဆရာခင်မောင်မြင့် - နတ်မောက်ဘက်မှာက ဝိုလ်မင်းရောင်၊
 မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှာ ဝိုလ်မြတ်ထွန်းရဲ့
 အင်အားစု။ အေး . . . ပြောရရင်တော့
 ဗမာပြည်အနှံ့အပြား ဝိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်ကြ
 တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတော်လှန်ရေးက
 ဆယ်နှစ်လောက်ပဲ ကြာတယ်။ အင်္ဂလိပ်
 တွေရဲ့ နှိမ်နင်းမှုကြောင့် ချုပ်ငြိမ်းသွားရ
 တယ်။ အေး . . . အဲဒီလို ချုပ်ငြိမ်းရတဲ့

အကြောင်းရင်းက . . . ဘာလဲ။ သိတဲ့လူ
 လက်ညှိုးထောင်။

ကျောင်းသားများ - (တချို့လက်ညှိုးထောင်) ကျွန်တော်
 သိတယ်။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အေး . . . မောင်ပေသီး ပြောစမ်း။
 ပေသီး - (ထိုင်ရာမှထ၊ လက်ပိုက်ပြော) အင်အား မမျှ
 လို့ပါ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အေး . . . မှန်တော့ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့
 မပြည့်စုံသေးဘူး။ ထိုင် . . . ထိုင်ပါ။
 တခြားဘယ်သူသိလဲ။ ကဲ . . . မောင်သူ
 ပြောစမ်း။

မောင်သူ - လက်နက်အင်အား မမျှလို့၊ တိုက်ရည်
 ခိုက်ရည် ညံ့လို့ပါ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - အင်း . . . ဒါလည်း မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
 အဓိကအချက် ကျန်နေသေးတယ်။ ကဲ
 ပြောကြည့်ကြပါဦး။

ခင်ရှင်း - ကျွန်မသိတယ် ဆရာလေး။ တော်လှန်ရေး
 သမားတွေညံ့လို့။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - (ပြုံးလျက်) ညံ့လို့တော့ မဟုတ်ဘူးကွဲ့။
 ဗမာ့တော်လှန်ရေးသမားတွေရဲ့ တိုက်ရည်
 ခိုက်ရည်ဟာ နယ်ချဲ့ကို ယှဉ်နိုင်တယ်။

မောင်ဆွေ (လယ်ဝေး)

အေး . . . တော်လှန်ရေးကြီး မအောင်
မြင်ဘဲ ပြိုကွဲရတဲ့ အဓိကအချက်က စည်းလုံး
ညီညွတ်မှုမရှိလို့။

ဇာတ်ညွှန်း

- ထိုစကားအရောက်တွင် ရှေ့ပုဏ္ဏားကွယ်
ကြားမှ မောင်ထီ၊ ထွေးမောင်၊ သာမောင်
တို့သုံးဦး ဆရာလေး နောက်ကျောဘက်မှ
ဝင်လာ . . . ဆရာလေးက မမြင်ရ။
သုံးဦးသား ရပ် နားထောင်။

ဆရာခင်မောင်မြင့်

- ဗမာ့တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တွေဟာ သူ
နေရာနဲ့သူ၊ သူ့အုပ်စုနဲ့သူ အင်္ဂလိပ်ကို
တော်လှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ဖွဲ့နဲ့တစ်ဖွဲ့
အဆက်အသွယ် မရှိဘူး။ မပူးပေါင်းဘူး။
အကူအညီ မပေးဘူး။ ဒီတော့ ခိုင်မာတဲ့
အင်အားစု မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အလွယ်
တကူ နှိမ်နင်းခံရတာ။ အကယ်၍
တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တွေသာ စည်းလုံး
ညီညွတ်ဖို့လိုတယ်။ နားလည်လား . . .

ကျောင်းသားများ
(ဇာတ်ညွှန်း)

- နားလည်ပါတယ် ဆရာလေး။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် ပြန်အလှည့်တွင်
ကိုထွေးမောင်တို့ကို တွေ့သွား။ သူတို့က

ခပ်တွေတွေရပ်ရင်း ခေါင်းတညိတ်ညိတ်
လုပ်နေ။

ဆရာခင်မောင်မြင့်

- ဟော . . . ဘယ်အချိန်က ရောက်နေကြ
တာလဲ။

ထွေးမောင်

- စောစောလေးကပါပဲ။ အမှန်ကတော့
ဆရာလေးနဲ့တိုင်ပင်ဖို့ လာကြတာပါ။
ဒါပေမဲ့ ခုတော့ ထွေထွေထူးထူး
တိုင်ပင်စရာ မလိုတော့ဘူး။ ညနေကျ
ရင်သာ အလှူကိစ္စ ဆွေးနွေးဖို့ ကြံခဲ့ပါဦး
ဆရာလေး။

ဆရာခင်မောင်မြင့်

- ဟာ . . . လာရမှာပေါ့။ ကိုယ့်ရွာကိစ္စပဲ။
ညီညီညွတ်ညွတ် လုပ်ကြရမှာပေါ့ဗျာ . . .
(တီးဝိုင်းမှ စည်းလုံးခြင်းသည်ခွန်အား
တူသောသီချင်းကို သံကုန်တင် တီးလိုက်
ချိန်တွင် ပြည်ဖုံးကားချ။)

* * * * *

မြစာစစ် (၂၀)

- နေရာ - ဦးဘိုးချစ်၏ အိမ်ခြံဝန်းအတွင်းရှိ မြေကွက်သာ။
- အချိန် - ညဉ့်ဦးပိုင်းအချိန်။
- အသံ - ကခွင်တစ်ခုလုံးမှ အသံများ ကြားနိုင်အောင် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။
- မီး - ညဉ့်အမှောင်သရုပ်ပေါ်စေရန် ကခွင်မီးများ ပိတ်ထားပြီး လသာမှန်အိမ်တစ်လုံးနှင့် ကညင်ဆီမီးတိုင်များ ထွန်းထား။
- အဆင်အပြင် - တောရှုခင်းသရုပ်ဖော်ကားချပ်တစ်ခု ကခွင်နောက်တွင်ချ။ ကခွင်၏ ထောင့်လေးထောင့်တွင် ကညင်ဆီမီးတိုင် ထွန်းပေးထားပြီး၊ ကခွင်နောက်ပိုင်း ဘယ်အစွန်ကျကျတွင် စားပွဲတစ်လုံးနှင့် တန်းလျားတစ်လုံးချထား။ မလှမ်းမကမ်းတွင် တိုင်တစ်ခုစိုက်ထားပြီး အောက်လင်းဓာတ်မီးကြီး ထွန်းထား။

- အဝတ်အစား - ကျေးလက်တောသူတောင်သားတို့၏ သာမန်ဝတ်စုံ။
- ဇာတ်ညွှန်း - ကျေးလက်သရုပ်ဖော်သီချင်းတီးလျက် ကားလိပ်ဖွင့်။ တန်းလျားပေါ်တွင် ရုပ်မိရုပ်ဖလူကြီးများ ထိုင်နေ။ စားပွဲခုံတွင် ထွေးမောင်က အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းစာအုပ်ဖွင့်ကြည့်နေ။ ရုပ်သူရွာသားများ သင့်ရာသင့်ရာတွင် အုပ်စုဖွဲ့ထိုင်ရင်း စကားပြောနေ . . . ။ ထွေးမောင်က ပရိသတ်ဘက် အကဲခတ်ကြည့်။
- ထွေးမောင် - ကဲ . . . လူစုံလောက်ပြီထင်ပါတယ်။ ဘကြီး အစည်းအဝေးစလိုက်တော့မယ်။
- ဦးဘကျား - (ခေါင်းညိတ်ပြလျက်) အင်း . . . စလေ၊ စပါ။
- ထွေးမောင် - ထွေထွေထူးထူး ပြောစရာမလိုတော့ပါဘူး။ ရွာစုပေါင်းအလှူကို ဘယ်လိုအောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ကြမယ်ဆိုတာ ညှိနှိုင်းဖို့ပါ။ ဒီတော့ အခြေအနေကို ဘကြီးဦးဘကျားက ရှင်းပြပါမယ်။ (ဦးဘကျားဘက်လှည့်၍ အနိအသေပေး)

ဦးဘကျား

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စား)

- (ပရိသတ်အကဲခတ်အကြည့်နဲ့ ကြည့်) အင်း . . . သိပြီးသားအနေအထားကို အသေးစိတ် ရှင်းမပြတော့ဘူး။ နှစ်စဉ် ကျင်းပမယ့် စုပေါင်းအလှူကို ရွာဦး တျောင်းမှာ လုပ်နေကျပါ။ ဒါပေမဲ့ ရွာ လူငယ်တွေရဲ့ တောင်းဆိုမှုအရ အစီအစဉ် ပြောင်းလဲခဲ့တယ်။ ဒါက သိပြီးတဲ့အတိုင်း ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲထည့်ရေး၊ မထည့်ရေးကိစ္စ (ပရိသတ်တို့ကြည့်ပြီး စကားရပ်ထား) ဆရာတော်က အလှူကို ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုကျ လုပ်ချင်တယ်။ လူငယ်တွေက တခြားရွာတွေလို ဆိုင်းထည့်ချင်တယ်။ နောက်ထပ်တိုးတာက အငြိမ်ပါ ထည့်ချင် တယ်။ ဒီတော့ ပြဿနာမဖြစ်သင့်တာ ဖြစ်ရော . . . ။

မောင်ထီ

ဦးဘကျား

- ဒါက ဒီလိုရှိပါတယ်။
 - (လက်တာပြပြီး ထိုင်ခိုင်း) မင်းတို့လူငယ် တွေဆန္ဒ သိပါတယ်။ တိုယ့်ရပ်ရွာ သူများ နဲ့ တန်းတူဖြစ်ချင်တယ်။

မောင်ထီ

- အမှန်ပဲ။ ဒါကြောင့် တမင် အငြိမ် ငှား ထည့်တာ။

နေနဲ့လပြဇာတ်

ဦးဘကျား

- (ခေါင်းညိတ် လက်ပြတား) အင်း . . . ဒါက လူမှုရေးအပိုင်းမှန်တယ်။ ဘာသာရေး ရှုထောင့်ကကြည့်တော့ မှားနေတယ်။

မောင်ထီ

- နေဦးဘကြီး မှားတယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဦးဘကျား

- ခဏနေပါဦး။ ဘကြီးပြောတာ နားထောင် ပါဦး။ ပြီးတော့ မင်းဆန္ဒတင်ပြ။

မောင်ထီ

- ကျွန်တော်တို့ကတော့ ကိုယ်လုပ်ချင်တာ မလုပ်ရရင် သပိတ်မှောက်မှာပဲ။ (မောင်ထီ က ဇွတ်တွန်းပြောနေ၍ ဦးဘကျား စိတ် ယှက်ဟန်ဖြင့် လူကြီးတွေဘက်လှည့်ကြည့်။ ဦးသုခက မောင်ထီကို ခဏသည်းခံပါဟု အမူအရာပြထားပြီး ထိုင်ခိုင်း)

ဦးဘကျား

- ဒီကိစ္စက လွယ်လွယ်မစဉ်းစားကြပါနဲ့။ အရှည်ကို ကြည့်ကြပါ။ အခုဖြစ်နေတဲ့ကိစ္စ က ရွာဦးဆရာတော်နဲ့ သဘောထားကွဲလွဲ နေတာ။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး အကျေအလည် ဆွေးနွေးပြီးပါပြီ။ အဲဒီအပိုင်းကို ဆရာလေး ကိုခင်မောင်မြင့်က ရှင်းပြပါလိမ့်မယ်။ အားလုံးကို မေးချင်တာက ဘယ်ပုံစံနဲ့ လုပ်လုပ် ညီညီညွတ်ညွတ်လုပ်ဖို့ လိုတယ် . . . ပြီးတော့ ကိုယ့်အလုပ်ကို နိုင်နင်း

အောင် လုပ်ဖို့လိုတယ်။ ကိုင်း . . .
ကျန်တဲ့အပိုင်း ဆက်ရှင်းပြလိုက်ပါ။
(ဦးဘကျား စိတ်ပျက်လက်ပျက် အမှုအရာ
နှင့် ပြန်ထိုင်)

ဆရာခင်မောင်မြင့် - (လူကြီးများအား ခွင့်တောင်းပြီး ထိုင်ရာမှ
ထ) အလှူကိစ္စအတွက် အားလုံးခေါင်းခဲ
နေတာက ညီညွတ်မှုပျက်ပြားမှာစိုးတာပဲ။
ဘယ်သူမှလဲ ဒီအဖြစ်မျိုးအဖြစ်ခံချင်မှာ
မဟုတ်ပါဘူး။

ကြီးမောင် - ကိုင်း . . . ညီညွတ်ရေးတွေ ဘာတွေ
ရှည်ရှည်ဝေးဝေး လုပ်မနေပါနဲ့။ လူငယ်
တွေ လုပ်ချင်တာ လုပ်လို့ရလား ဒါပဲပြော။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - (သည်းခံခွင့်လွှတ်ပြီး ပြုံးလျက်) ဟုတ်ကဲ့
လုပ်လို့ရပါတယ်။

ကြီးမောင် - ဒါဆို ပြီးပြီ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - မပြီးသေးဘူးခင်ဗျာ။ သဘောတူလို့ ခုမှ
လုပ်ငန်းအစ ဆွေးနွေးရမှာပါ။ ဒီလို
ဦးလေးရာ . . . စုပေါင်းအလှူကို ရွာလယ်
လရပ်မှာ မဏ္ဍပ်ထိုးကျင်းပရမယ်။

ကြီးမောင် - ဖြစ်တာပဲ။ ဆံချခါနီးမှ ကျောင်းခေါ်၊
ကိုရင်ဝတ်။ အလှူရေဖက် ချချင်လည်း ချ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီလိုပဲ စီစဉ်ထားပါတယ်။
ဒါပေမဲ့ လုပ်အားကျတော့ နှစ်ပိုင်းခွဲရ
လိမ့်မယ်။ လူပိုင်းစည့်ခံဖို့နဲ့ သံဃာပိုင်း
ဆွမ်းကပ်ဖို့။

ကြီးမောင် - ဒါလည်း မခက်ပါဘူး။ လူကြီးတွေ
ကျောင်းသွား။ ဆွမ်းကွမ်းကိစ္စ တာဝန်ယူ။
လူငယ်တွေ ရွာထဲ တာဝန်ယူ။ အဲ . . .
ပြောသာပြောတာပါ။ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲက
အလှူအဖိတ်နေည လုပ်မှာ . . . ပွဲကြီး
နေကျတော့ စည့်ခံရုံပဲ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အလုပ်လုပ်ရမှာက
နှစ်ရက်လုံးခင်ဗျ။ အဖိတ်နေမှာ ရှင်လောင်း
လှည့်ဖို့ရှိတယ်။

ကြီးမောင် - နေပါဦးဆရာလေး။ ဒီကိစ္စကျတော့
ဆရာတော်က မကန့်ကွက်ဘူးလား . . . ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဘယ်ကိစ္စလဲ ဦးလေး . . . ။

ကြီးမောင် - မောင်ရှင်လောင်းလှည့်တဲ့ကိစ္စလေ . . .
သားတော်ရာဟုလာ ရှင်ပြုတော့ အဲလို
ရှင်လောင်းလှည့်သလား။ နတ်ပြသလား။
ကျုပ် သိသလောက်တော့ ဒါတွေက
နောင်မှ ချဲ့ထွင်တာ။ ပကသန အင်င်း

တွေ ဒါမျိုးလက်ခံပြီး၊ ဆိုင်းထည့်တာမှ အသည်းအသန်ဖြစ်နေတာ။

ဆရာခင်မောင်မြင့် - ကဲပါလေ . . . ဒီကိစ္စကလည်း လက်ခံထားပြီးပါပြီ။ ကိုယ်ကြိုက်တာလုပ်လို့ ရပါတယ်။

မောင်ထီ - ကျုပ်တို့က ဒါပဲ လိုချင်တယ်။ ဟုတ်တယ် မို့လားဗျာ။

လူငယ်များ - ဟုတ်တယ် . . . ဟုတ်တယ်။ ပွဲထည့်ချင်တယ်။

ဦးဘိုးချစ် - (ဆရာလေး . . . ခဏ) လက်ပြလိုက်ပြီး ဦးဘိုးချစ် ထရပ်လိုက်။ အမှန်ကတော့ ဒီကိစ္စက ပြဿနာဖြစ်စရာမဟုတ်ပါဘူး။ (လူတွေဘက်လှည့်ပြီး အကဲခတ်ကာ ရပ်ထား) သဘောမတူတာကလွဲပြီး နှစ်ဖက်လုံးက ရွာကောင်းဖို့ လုပ်ကြတာ ချည်းပါပဲ။

မောင်ထီ - အမှန်ပဲ ဘကြီး။ ကျုပ်တို့က ငွေတောင် ပိုကုန်သေးတယ်။

ဦးဘိုးချစ် - ဆရာတော်ပြောတာကလည်း အဲလို ငွေကုန်မယ်၊ လူပန်းမယ်။ ရွာလူထု ဝန်မပီစေချင်လို့ပါ။ စေတနာနဲ့ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ လောကီ

နေဆိုတော့ အပြိုင်အဆိုင်လုပ်ချင်တာ မွှေတာပါပဲ။ ကဲ . . . မောင်ထွေးမောင်က ရှင်းပြစရာရှိတာ ရှင်းပြလိုက်။

ထွေးမောင် - (စာရင်းစာအုပ်ကိုင်ပြီး ထရပ်၊ ပရိသတ်ဘက်ကြည့်) ဒီနှစ် စုပေါင်းအလှူမှာ ရဟန်း ၉ ပါး၊ ကိုရင် ၃၅ ပါး ရှိပါတယ်။ သတ်မှတ်ကြေးအရ ထည့်ဝင်တဲ့ငွေက ၆ သိန်းရမယ်။ ဘေးက အလှူဝင်တာက ၇ သိန်း လျာထားတယ်။ သံဃာတော် လှူဖို့ ၁ သိန်း သတ်မှတ်ထားတော့ ၁ သိန်း ပိုနေတယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ဒီ ၁ သိန်းကို ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲဘက် ထည့်ဝင်ပါမယ်။

မောင်ထီ - အဲဒီ တစ်သိန်းက ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ စိန်လှမောင်ဆိုင်းငှားတာတောင် ၃ သိန်း၊ အငြိမ့်က အနိမ့်ဆုံး ၂ သိန်း ကုန်မယ်။ တစ်သိန်းနဲ့တော့ လုပ်မနေနဲ့။ ပျော်ရေး ပါးရေးအတွက် ကျုပ်တို့ ညှိပြီးပြီ။

ထွေးမောင် - ဘယ်လိုညှိထားတာလဲ ကိုမောင်ထီ။ အဆင်ပြေရဲ့လား . . . ။

မောင်ထီ - ကျုပ်တို့ရွာသားတွေ ဒီလောက် သွေးမနည်းပါဘူး။ လူငယ်တွေ ဝေပုံကျခွဲတမ်း ချမှာ . . . အားလုံးက သဘောတူတယ်။

ဦးဘိုးချစ်

- (လက်ပြတား) နေဦး . . . နေဦး။
မောင်ထီတို့လူငယ်တွေ ညီညွတ်တယ်
ဆိုလို့ ဝမ်းသာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူငယ်
တွေ သိပ်ဝန်ပိရင် မကောင်းဘူး။ ဘုံက
ပေးတဲ့ တစ်သိန်းလည်းယူ၊ ဘကြီးက
လည်း တစ်သိန်းအလှူဝင်မယ်။

ဦးဘဂျမ်း

- ကိုရင်က ကူညီတော့ ကျုပ်က ဘယ်နေလို့
ဖြစ်မလဲ။ ကျုပ်လည်း တစ်သိန်းထည့်ပေး
မယ်။ အေး . . . ပြဿနာမဖြစ်အောင်
တော့ လုပ်ကြ။

မောင်ထီ

- ဘာဖြစ်စရာလိုလဲ ဘကြီးရာ။ ကိုယ့်ရွာ
ကိုယ့်လူငယ်တွေ လုပ်တာပဲ။

ဦးဘဂျမ်း

- ဒါတော့ မှန်ပါတယ်။ အငြိမ့်တွေဘာတွေ
ပါလာတော့ တခြားရွာကလာကြမယ်။
လူငယ်အချင်းချင်း ပြဿနာဖြစ်မှာစိုးလို့။

မောင်ထီ

- ဒီအတွက် မပူနဲ့။ ကျုပ်နဲ့ဝေဝေ မင်္ဂလာ
ဆောင်မှာ ကုန်ကျစရိတ်နုတ်ပြီး ပိုလျှံတာ
တစ်သိန်းနီးနီးရှိတယ်။ မင်္ဂလာဦးအလှူ
အဖြစ် အဲဒီတစ်သိန်း လှူမှာပါ။

ဦးဘဂျမ်း

- ဟ . . . အဟုတ်လားကွ . . . မောင်ထီ။
တိုင်ပင်ပြီးပြီလား။

မောင်ထီ

- အလှူကိစ္စ ဘာ တိုင်ပင်စရာလိုမှာလဲ
ဘကြီးရာ၊ ကျုပ်တို့က မယူခင်ကတည်းက

ဦးဘဂျမ်း

မောင်ထီ

ဦးဘဂျမ်း

မောင်ထီ

လူငယ်များ

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ညှိပြီးသား။
တစ်ယောက်လုပ်တဲ့ကိစ္စ တစ်ယောက်
မကန့်ကွက်ကြေး။

- သာဓု . . . သာဓု။ မင်းတို့သတ္တိတော့
ခိုးကျူးပါတယ်။

- ဘကြီးက ကျွန်တော်တို့ရွာကလူငယ်တွေ
ကို အထင်သေးနေတာကိုး။ စွန့်စားပေးပါ
တယ် ဘကြီးရ . . .

- (စိတ်မလုံဟန်ဖြင့် ဝေဝဲကြည့်ရင်း)
ဟုတ်ပါပြီဗျာ . . . ဟုတ်ပါပြီ။ ဒါဆို
ကျုပ်တို့အလှူ အောင်မြင်ပြီလို့ ပြောနိုင်
ပြီပေါ့။

- မအောင်စရာ ဘာမှမရှိဘူး။ ဘကြီးရေ
အောင်ရမယ်။ အောင်ကို အောင်ရမယ်။
တို့လူလေးများ ညီသလားဟေ့။

- ညီတယ် . . . ညီတယ်။
(အားလုံးက ညီတူညီညာအော်လိုက်ချိန်
တွင် လူကြီးများက ကျေနပ်ပြီး ပြုံးနေစဉ်
ပြည်ဖုံးကားကြီး တလိပ်လိပ်ကျ။ ကခွင်
ဖီးပြန်ဖွင့်။ အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်။)

* * * * *

ဦးသူခ

- ဟော . . . ဘာတွေ ဒီလောက် အရေး တကြီး ဖြစ်လာတာလဲ။

ထွေးမောင်

- ဪ . . . မြို့သွားပြီး ပွဲမိန့်ယူတဲ့လူတွေ ပြန်လာပြီကြားလို့ ဘကြီးရေ။ ရ၊ မရ သိချင်လို့။ အတင်း . . . မောင်ထီ လည်း စိတ်ပျက်လက်ပျက် ညည်းနေတယ်။

ဦးသူခ

- ဪ . . . ပြောစမ်းပါဦး။

ထွေးမောင်

- အငြိမ့်တို့၊ ပွဲတို့ ကရင် ခွင့်ပြုချက်ယူရတာ မသိဘူးလေ။ ကိုယ်တတ်နိုင်ရင် ငွေပေး ငှားလိုက်ရုံပဲထင်တာ။ ပွဲမိန့် မပါရင် မကရဘူးဆိုတော့ အလှူရက်နားနီးမှ ပြေးဖယ်လွှားဖယ်ဖြစ်တာ။

ဦးကြွက်

- ဟ . . . အဲဒါတွေ လိုသတဲ့လား။

ထွေးမောင်

- လိုတယ်တဲ့ဘကြီးရေ။ ကျွန်တော်တို့ လုပ် မလုပ်ဘူးတော့ ဘယ်သိမလဲ။ ရွာသစ်ရွာ က ကိုကုလားလေးလာပြောမှသိတယ်။ တော်သေးတယ်ဘကြီးရေ . . . ဘာမသိ၊ ညာမသိ ဇွတ်လုပ်တာ၊ လွန်မှဆို ပြဿနာ နော် . . .

ဦးသူခ

- ဒါဆို မောင်ထီတ ပွဲမိန့်လိုက်နေရတယ် ပေါ့။

ပြဇာတ် (၂၁)

နေရာ အချိန် အသံ

- ရွာလယ်လမ်းမတစ်နေရာ . . .
- နံနက်ပိုင်း။
- ဇာတ်ကောင်များ၏ ပြောစကားကြားနိုင် အောင် စကားပြောခွက်များ လိုသလိုပင် တပ်ထား။

မီး

- ပြကွင်းတစ်ခုလုံး အလင်းရောင်ရအောင် မီးပေးထား။

အဆင်အပြင် အဝတ်အစား ဇာတ်ညွှန်း

- ကျေးရွာသရုပ်ဖော်ကားလိပ် ချထား။
- သာမန် အဝတ်အစား။
- အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ဦးသူခ နှင့်ဦးကြွက် ကခွင်ဘယ်ဘက်ခြမ်း ပုဏ္ဏား ကွယ်က ထွက်လာ။ ထွေးမောင်က လက်ထဲ စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုင်လျက်ပျောင်းပျောင်း ပျာယာအမှုအရာဖြင့် ကခွင်ညာဘက်ခြမ်း မှ ထွက်လာ ရင်ဆိုင်တွေ့။

၁၄၈

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေး)

ထွေးမောင်

- ဟုတ်တယ်လေ . . . သူမွှေးတဲ့မီးက ခုမှ သူပြန်လောင်နေတာ။ ပွဲမိန့်မရဘဲ ကရင် တရားစွဲ ခံရမယ်ဆိုတော့မှ ကိုကုလားလေး ခေါ်ပြီး ပြေးရတယ်။ အခုဆို ခြို့သွား ရတာ သုံးရက်ဆက်တိုက်။

ဦးသူခ

- အင်း . . . ဟုတ်တော့ဟုတ်ပြီ။ ဒါနဲ့ ဘယ်လိုအခြေအနေရှိလဲ။ သိပ်လား။

ထွေးမောင်

- ဘာမှတော့ မသိသေးဘူး။ ရမယ်တော့ ပြောတာပါပဲ။ အဲ . . . ပွဲမိန့်ကျတာ၊ မကျ တာထက် အငြိမ့်နဲ့ စာချုပ် ချုပ်ကတည်းက သူ စိတ်ညစ်နေတာ . . .

ဦးကြွက်

ထွေးမောင်

- ပြောပါဦး . . .
- အငြိမ့်အဖွဲ့ ကြိုပို့ တာဝန်ယူရမယ်။ ဒါက ထုံးစံဆိုတော့ ထားဦး။ အငြိမ့်အဖွဲ့ ချိန်ရေ သုံးရေ ထင်းအလုံအလောက်ထားပေး ရမယ်ဆိုလို့ ထင်းတောပြေးရတဲ့လူက ပြေး။ ခင်မြိုင်တို့အဖွဲ့က ရေခဲပေးရမယ် လေ . . .

ဦးကြွက်

ထွေးမောင်

- ရော် . . . ပြဿနာပါလား။
- အဲဒါက ပြဿနာမဟုတ်သေးဘူး။ အငြိမ့် ကနေစဉ် နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးခံရလျှင်

နေနဲလပြဇာတ်

၁၄၉

ဆုံးရှုံးတဲ့တန်ဖိုး ပေးလျော်ပါမယ်လို့ လက်မှတ်ထိုးရသတဲ့။

ဦးသူခ

- ဟ . . . ဒီကိစ္စက မလွယ်ဘူးနော်။ သူ့ အဖွဲ့ပိုင်တန်ဖိုးက သေးသေးဖွဲဖွဲ မဟုတ်ဘူး။

ထွေးမောင်

- ရှိသေးတယ်ဘကြီး။ ပွဲကမယ့်နေ့မှာ ဆိုင်း အတွက် ကန်တော့ပွဲ၊ ဇာတ်စင်ကန်တော့ ပွဲ စီစဉ်ပေးရမယ်။ ဒါက လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ထား။ မီးစက်မောင်းတဲ့ဆီ ဒီက ကျခံရမယ်။

ဦးသူခ

- ဟ . . . ကိုယ့်စက်နဲ့ကိုယ် မောင်းပေးမှာ မဟုတ်ဘူးလား . . .။ ကုလားလေး မီးစက် ငှားထားဆို။

ထွေးမောင်

- ငှားထားတယ်လေ။ အဲဒီမီးစက်က မနိုင် နိုင်ဘူးတဲ့။ အငြိမ့်နဲ့ပါလာတဲ့စက်ပဲ သုံးရမှာတဲ့။ အဲဒီအတွက် ဆီပေးရမယ်။

ဦးကြွက်

ထွေးမောင်

- ဗုဒ္ဓေါ . . . ဒါက ထုံးစံလား။
- ထုံးစံလား။ မစံလားတော့ မသိဘူး။ လုပ်ပေးဖို့စာချုပ်မှာ လက်မှတ်ထိုးခဲ့ရပြီ။ တစ်ခုခုဖြစ်ရင် မောင်ထီတော့ ပြေးရုံပဲ။

ဦးသူခ

- အဲလိုတော့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ။ တို့လူကြီးတွေ က စောင့်ရှောက်ရမှာပေါ့။ ဒီ ကောင်လေး မတတ်နိုင်တာလည်း အသိပဲ။

၁၅၀

မောင်ဆန္ဒ (လယ်စေး)

ထွေးမောင်

- အဲဒါပြောတာပေါ့။ အပူမရှိ အပူရှာတာ။ ပျော်ရမလားအောက်မေ့တယ်။ အခု စိတ်ညစ်နေရပြီလေ . . .။

ဦးကြွက်

- ဆရာတော်က ဒီအရေးတွေမြင်လို့ တားတာဖြစ်မှာ . . .။

ထွေးမောင်

- (တွေးဟန်ဖြင့် မေး) နေဦး ဘကြီး၊ ဒီကိစ္စ ဘယ်သူမှားတယ်ထင်လဲ။

ဦးသုခ

- ဘယ်ဟာလဲ။

ထွေးမောင်

- ပွဲမထည့်ဖို့ ပိတ်ပင်တဲ့ ဆရာတော် မှားလား။ အတင်းအကျပ်ထည့်ဖို့ ကြိုးစား တဲ့ လူငယ်တွေကပဲ မှားလား။

ဦးသုခ

- အင်း . . . ဒီလိုတော့ ရှိသကဲ့။ နှစ်ဖက် စလုံးကတော့ စေတနာနဲ့လုပ်ကြတာပဲ။ ဆရာတော်စေတနာက လှူလည်းလှူနိုင် အောင် ငွေကုန်ကြေးကျ သက်သက် သာသာဖြစ်အောင် ဗုဒ္ဓအလိုကျ စီစဉ် တာ၊ စေတနာနဲ့။

ထွေးမောင်

- ဟုတ်ကဲ့ ဘကြီး။

ဦးသုခ

- အေး . . . မောင်ထိတို့ကလည်း ကိုယ့်ရွာ ကို အထင်အမြင်အသေးမခံချင်ဘူး။ မင်းတို့ရွာက လုပ်နိုင်သလို တို့လည်း လုပ်

နေနဲ့လပြဇာတ်

၁၅၁

နိုင်တယ်။ မင်းတို့ ညီညွတ်သလို တို့လည်း ညီညွတ်တယ်။ မင်းတို့ အားကောင်းသလို တို့လည်း အားကောင်းတယ်လို့ ပြချင် တယ်။ ပြောရရင်တော့ ရပ်ရွာပေါ်ထားတဲ့ စေတနာပေါ့။

ထွေးမောင်

- ဒါတော့ ဟုတ်ပါတယ်။

ဦးသုခ

- အင်း . . . စေတနာထားတာတူပေ မယ့် ရည်ရွယ်ချက်ချင်းမတူတော့ ဟို ဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့ သူ့ဒကာအဖြစ်မျိုး ကြုံတာပေါ့။

ထွေးမောင်

- ဘယ်ဆရာတော်နဲ့ဒကာလဲ။

ဦးသုခ

- ဒီလိုကွ၊ ပန်းရတနာပုံခေတ်က အင်မတန် ကျော်ကြားတဲ့ ဘုရားကြီးဆရာတော်ကြီး ရှိတယ်။ အင်မတန် ဝိနည်းသိက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံ တယ်။ ဒီတော့ သူလုပ်သလို တပည့်ဒကာ တွေလည်း လုပ်စေချင်တယ်။ ဒါနဲ့ သူ့ဆီ မကြာခဏ ဝင်ထွက်နေတဲ့ မဟာဒဏ်ဝန် ကို ခေါ်ဆုံးမသင့်တာ ဆုံးမပြီး ဓမ္မစကြာ သုတ်ကို ကျက်ခိုင်းသတဲ့။

ထွေးမောင်

- ဪ . . . ဪ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေး)

ဦးသူခ

- မဟာဒဏ်ဝန်ကလည်း မှန်ပါ။ ကျက်ပါ မယ်ဘုရားလို့ အလိုက်အထိုက်လျှောက်ခဲ့ တယ်။ ပြောရရင်တော့ သူ့မှာက ကိစ္စတွေ များနေတော့ မကျက်ဖြစ်ဘူး။ ဆရာတော် ကြီးက တွေ့တိုင်း ဓမ္မစကြာသုတ်ရပလား လို့ မေးသတဲ့။

ထွေးမောင် ဦးသူခ

- (အဓိပ္ပာယ်ပါပါ ပြုံးလျက်) မေးတော့။
- မရမှ မရသေးတော့ မရသေးပါဘုရား၊ အလုပ်များတော့ မကျက်ဖြစ်သေးပါဘူး ပေါ့။ ဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးက ကျက်ထား အလွန် မှတ်သားထားဖို့ကောင်းတဲ့ သုတ်တော်၊ ဒီသုတ်ရဲ့ပါဠိရောအနက်ပါ ရရင် နိဗ္ဗာန်ရသလိုပဲ၊ ဘာညာဘာညာ ဆုံးမတာပေါ့။ ဆုံးမတော့ မဟာဒဏ်ဝန်က မှန်ပါ။ ကျက်ပါမယ်လို့ ဝန်ခံပြန်သတဲ့။

ထွေးမောင် ဦးသူခ

- အဟဲဟဲ . . . မကျက်ဖြစ်ဘူးမဟုတ်လား။
- သေချာတာပေါ့။ ဒါနဲ့ ဆရာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့တော့ ရပလားလို့ မေးတယ်။ ဒကာ က မရသေးပါဘူးဘုရား။ မအားလပ်လို့ မကျက်ဖြစ်သေးပါဘူးလို့လျှောက်တော့ နင်က အကောင်းလမ်းပြလို့ အကောင်း

နေနဲ့လပြဇာတ်

ထွေးမောင် ဦးသူခ

မထင်တဲ့ကောင်၊ သေရင်အပါယ်ကျမယ့် ကောင်ပဲလို့ နာကြည်းအောင် ဆုံးမသတဲ့။

- ကရုဏာဒေါသော ပြောတာပေါ့။
- ဆရာတော်ကြီးကတော့ ကရုဏာနဲ့ ကြိမ်းမောင်းတာပါ။ ဒါပေမဲ့ မဟာဒဏ် ဝန်က လောကအကြောင်း ဘာမသိ၊ ညာ မသိ၊ ဒီမှာ ဘယ်လောက်အလုပ်ရှုပ်တာ နားမလည်ဘူးလို့ တွေးမိထင်ပါရဲ့ အရှင် ဘုရား . . . ဓမ္မစကြာသုတ်တော်ကြီး ကောင်းမှန်းလည်းသိပါတယ်။ ဆရာတော် စေတနာလည်းသိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာတော်ကလည်း ဘုရားရှင်မဟုတ် သေးဘူး၊ မန်းရတနာပုံကလည်း မိဂဒါဝုန် မဟုတ်သေးဘူး။ တပည့်တော်လည်း ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးမဟုတ်တော့ အားမှ ကျက်နိုင် မယ်လို့လျှောက်ပြီး ထပြန်ခဲ့သတဲ့။

ထွေးမောင်

- အဟားဟားဟား . . . ဧကောင်းလိုက်တဲ့ ဥပမာပဲဘကြီးရာ။ ဒီဥပမာလေး ရွာဦး ဆရာတော်ကို ပြန်လျှောက်ပြရင် ကောင်းမှာ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေ)

ဦးသူခ

- ဟ . . . ဟ . . . မလုပ်ပါနဲ့ ငါ့တူရာ၊
 အေးအေးဆေးဆေးနေပါရစေ။
 စေတနာနဲ့လုပ်တာမို့ ဘယ်သူမှ အပြစ်
 မတင်ထိုက်ဘူးလို့ဘဲ ပြောပြတာပါ။
 လျှောက်ဖို့တော့ မဝံ့ပါဘူး။

ထွေးမောင်

- အဟဲဟဲ . . . စိတ်ညစ်စရာထဲက
 ပျော်စရာလေးကြားရလို့ ဝမ်းသာသွား
 တယ်။ ကဲ . . . သွားလိုက်ဦးမယ် ဘကြီး၊
 (နှုတ်ဆက်ပြီးလျှောက်သွားချိန် ပြည်ဖုံး
 ကားလိပ်ကြီးကျလာ။)

(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၂၂)

နေရာ

- ဦးဘိုးချစ်အိမ်၊ အိမ်ရှေ့ခန်း။

အချိန်

- နေ့လယ်ပိုင်း။

အသံ

- ဇာတ်ကောင်များ၊ အသံပီပြင်အောင်ကြား
 ရန် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။

မီး

- ကခွင်အလင်းရောင်အောင် မီးဖြန့်ထား။

အဆင်အပြင်

- ဧည့်သည်အဆင်အပြင် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းသာ
 ရှိနေပြီး ဧည့်ခန်းအတွင်း၌ ထိုင်ခုံချထား။

အဝတ်အစား

- ဦးဘိုးချစ်တို့ဇနီးမောင်နှံ သာမန် အဝတ်
 အစား။ သာမောင်က တိုက်ပုံအင်္ကျီ
 တစ်ထည် ပခုံးပေါ်တင်ထား။ သစ်လွင်
 သည့် အဝတ်အစား ဝတ်ထား။

ဇာတ်ညွှန်း

- အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ပြည်ဖုံး
 ကန့်လန့်ကာဖွင့်။ ထိုင်ခုံတွင် ဦးဘိုးချစ်တို့
 ဇနီးမောင်နှံ ထိုင်စကားပြောနေ။ တီးဝိုင်းမှ
 နောက်ခံတီးလုံး တီးညင်းစွာ ဖြည့်ပေးထား။

၁၅၆

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

ဦးဘိုးချစ်

- မြို့နယ်ရုံးသွားတဲ့အဖွဲ့တွေလည်း ပြန်
မလာသေးပါလား။ (လမ်းကိုမျှော်ကြည့်
ဟန်ဖြင့် အပြင်ကဲကြည့်)။

ဒေါ်ငွေရ

- ဒါမျိုးတွေကြောင့် ဆရာတော်က တားနေ
တာ။ သင်းတို့က မလုပ်ရရင် ရွာပျက်တော့
မယ့်ပုံမျိုး။ ဒီကြားထဲ တော်က အားပေး
အားမြှောက်လုပ်ချင်နေတယ်။

ဦးဘိုးချစ်

- ဟဲ့ . . . လူငယ်တွေဘက်က ဆန္ဒပြင်းပြ
နေတော့ ကိုယ်က ပံ့ပိုးရတာပေါ့ကွယ်။

ဒေါ်ငွေရ

- လှူရေး၊ တန်းရေးအတွက် ပံ့ပိုးတာ
အကြောင်းမဟုတ်ဘူး။ တကယ်လုပ်ရမယ့်
အလှူကျတော့ တစ်မတ်၊ အပျော်အပါး
ကိစ္စ တစ်ကျပ်ဖြစ်နေတာ ကောင်းသလား။

ဦးဘိုးချစ်

- (အလိုမကျဟန်ဖြင့် ခေါင်းခါယမ်း)
မယ်မင်းကတော့ ဆရာဒကာ ညီသလား
မမေးနဲ့။ ရွာဦးကျောင်းဆရာတော်က
မကောင်းဘူးဆို မင်းက မကောင်းဘူး။
မင်းက ခေါင်းခါဖို့ပဲ သိတယ်။

ဒေါ်ငွေရ

- ကျုပ်ကတော့ ကိုယ့်ဆရာစကားပဲ နာခံမှာ
အများက ပွဲ . . . ပွဲလုပ်နေလို့ ငြိမ်
နားထောင်နေတာ။ တယ် သဘော
မကျဘူး။

နေနဲလပြီဇာတ်

ဦးဘိုးချစ်

- ဘာသာရေးကိစ္စမှာ လောကီရေး မစွက်
ဖက်သင့်တာ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
တို့ခေတ်ကလို မဟုတ်တော့ဘူး။ ဟော
ပြောရင်း လာပါပြီ။ (ကခွင် ဘယ် ဘက်
မျှော်ကြည့်နေစဉ် ပုဏ္ဏားကွယ် နောက်မှ
သာမောင် စိတ်ပင်ပန်းဟန်ဖြင့် ဝင်လာ)
ဘယ်လိုတဲ့လဲဟေ့ . . . ။

သာမောင်

- မပြတ်သေးပါဘူး ဘကြီးရယ်။ ဟိုရုံး
သွားရ၊ ပြောရ၊ တောင်းပန်ရနဲ့ လူလည်း
ခြေတိုရုံတင်မကဘူး အာပါခြောက်နေပြီ။

ဒေါ်ငွေရ

- မင်းတို့က ပျော်ချင်တာကိုးကွဲ့။ ခုတော့
မပျော်ရဘဲ စိတ်မောနေပြီ မဟုတ်လား။

သာမောင်

- ကျွန်တော်က ပျော်ချင်လို့မဟုတ်ပါဘူး
အရိုးရာ။ ကာလသား၊ ကာဇာသမီး
တွေက ဒါမှ ဒါဖြစ်နေတော့ ဝိုင်းကူရ
တာပေါ့။

ဦးဘိုးချစ်

- ကိုင်း . . . အခြေအနေပြောစမ်းပါဦး။

သာမောင်

- အရင်နေ့ကသွားတော့ မနက်ဖြန် ဥက္ကဋ္ဌ
လက်မှတ်ထိုးပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ဒီနေ့သွား
တော့ ဥက္ကဋ္ဌ အရေးကြီးအစည်းအဝေး

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

- တွေ ရှိနေလို့ မထိုးရသေးဘူးတဲ့။ အင်း ပါမစ်လေးရဖို့ လိုက်ရ၊ ကျွေးရ၊ မျက်နှာချို သွေးရတာလည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဘာဖြစ်မှန်းတောင် မသိတော့ဘူး။
- ဒေါ်ငွေရ - အဟင်းဟင်း . . . ကောင်းတယ်။ ရိုးရိုး သားသားမလုပ်ချင်ဘဲ အကဆန်းထွင်ချင် ကြသကိုး။ အခုတော့ အိမ်အလုပ်လည်း ပျက်၊ လူလည်းပင်ပန်း။
- သာမောင် - အိမ်မှာ ဘာလုပ်စရာရှိလဲ အရိုးလေး။
- ဒေါ်ငွေရ - ဟဲ့ . . . နွားစာကျွေးရမယ်၊ နွားစာကျင်း ရေဖြည့်ပေးရမယ်လေ။ မင်းမရှိတော့ မင်းညီမ ပင်ပန်းနေပြီ။
- ဦးဘိုးချစ် - ကဲ . . . မယ်မင်းပြောတာတွေ သူ လုပ်ပါ လိမ့်မယ်၊ တစ်ယောက်မအားတော့လည်း တစ်ယောက်လုပ်ပေါ့။ တစ်အိမ်လုံးအလုပ် မောင်သာမောင်ချည်း လုပ်ရလို့ ဘယ်ဖြစ် မလဲ။
- သာမောင် - ရပါတယ် . . . ကျွန်တော် အဝတ်အစား လဲပြီးတာနဲ့ ကူလုပ်ပေးလိုက်ပါမယ်။
- ဦးဘိုးချစ် - အဲဒါထားပါ။ ပွဲဝင်ရမယ့်ရက်က ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ တကယ်လို့ ပွဲမိန့်မရရင် ဘာလုပ်မလဲ။

- သာမောင် - မောင်ထိကတော့ ရရ၊ မရရ ဇွတ်လုပ်မှာ ပဲတဲ့။
- ဦးဘိုးချစ် - ဟ . . . အဲလိုလုပ်လို့ မဖြစ်ဘူးလေ။ ပြဿနာဖြစ်မှ ရှင်းရတာမလွယ်ဘူး။ မရရ ရအောင် လုပ်ကြ။ ခွင့်ပြုမိန့်ရမှ လုပ်ကြ နော် . . . ။
- သာမောင် - ဟုတ်ကဲ့ပါ အဘ။
- ဦးဘိုးချစ် - ဇာတ်စင်ထိုးဖို့ကိစ္စ၊ ဇာတ်သမားတွေကြိုဖို့ ကိစ္စ၊ ကျွေးမွေးဧည့်ခံဖို့ကိစ္စတွေရော ဘာစီစဉ်ထားလဲ . . . ။
- သာမောင် - သူ့ဟာသူတော့ တာဝန်ပေးထားတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့မောင်ထီ သွားနေတော့ ထွေးမောင်နောက်ပိုင်းက စီမံမှာပါ။
- ဦးဘိုးချစ် - အင်း . . . နတ်ကရာကြည့်မော့ဆိုတာ ဒါမျိုးနဲ့တူပါတယ်ကွာ။ မင်းတို့ကို ဘေးက ကြည့်ပြီး ငါတောင် စိတ်ဆင်းရဲရပြီ။ အလှူကိစ္စ ဒီလို စိတ်ညစ်ညူးရတာ မကောင်းဘူး။ နေဦး . . . ဒီကိစ္စအတွက် ဆရာလေး အကူအညီတောင်းရင် မကောင်းဘူးလား။
- သာမောင် - သူက အားပါမလား မသိဘူး။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေး)

ဦးဘိုးချစ်

- အကူအညီတောင်းသင့်တယ်။ သူက မြို့ကလူတွေ သိတယ်။ ဘယ်သူ့ဆီ ဘယ်လိုဝင်ရမှာ နားလည်တယ်။

သာမောင်

- ဟုတ်ကဲ့ . . . ။

ဦးဘိုးချစ်

- ဟုတ်ကဲ့လို့ စိတ်အေးမနေနဲ့ မောတယ်၊ ပန်းတယ်လည်း သဘောမထားနဲ့။ မောင်သာမောင် ကျောင်းကိုသွား။ ဆရာလေးနဲ့မောင်ထီ ခေါ်ခဲ့။ ဘာလုပ်ရ မယ်ဆိုတာ တိုင်ပင်ရအောင်။

ဒေါ်ငွေရ

- (မျက်စောင်းထိုးလျက်) ကိုရင် . . . ဒီလောက်ပူနေရင် ရှင်ကိုယ်တိုင် တက် ကလိုက်။

ဦးဘိုးချစ်

- ဟာ . . . မယ်မင်းပြောလိုက်ပုံကကွာ ကဲ. . . ကဲ မောင်သာမောင် သွားလိုက်ဦး။

သာမောင်

- ဟုတ်ကဲ့ ဘာ။

ဇာတ်ညွှန်း

- သာမောင်ပြန်လှည့်ထွက်သွား ကားလိပ် ကြားထဲသွားသည်ကိုကြည့်ပြီး ရင်မော နေပုံကိုကြည့်ပြီး ဒေါ်ငွေရက မျက်နှာရွဲ့၊ မေးထိုးပြစဉ် ကားလိပ်ကျ။

(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၂၃)

နေရာ

- ပုလွေးချောင်း ချောင်းသဲခုံ။

အချိန်

- ညနေ နေဝင်ရီတရောအချိန်။

အသံ

- ဇာတ်ကောင်များ၊ အသံပီပြင်အောင် ကြားရန် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။

မီး

- ညနေဆည်းဆာအချိန် သရုပ်ပေါ်စေရန် အနီရောင်မီးဖျန်းပေးထား။ နောက်ခံ ကားတွင် နေမင်းကြီး ငုပ်လျှိုးတော့မည့် သဏ္ဍာန် မီးလုံးဖြင့် ထိုးပြထား။

အဆင်အပြင်

- ကခွင်နောက်ပိုင်းတွင် ကျေးရွာရှုခင်းပုံ ကားချပ် ချထား။ ချောင်းသဲခုံ၌ ဟိုတစ်ခု၊ သည်တစ်ခု လက်ယက်သဲတွင်း ရေခပ် နေဟန် ရေအိုး၊ ရေခွက်များ ပြင်ဆင် ပေးထား။

အဝတ်အစား

- သာမန်။

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

ဇာတ်ညွှန်း

- အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် တီးဝိုင်းမှ ကျေးလက်သဘာဝ သရုပ်ဖော်သီချင်းကို တိုးညှင်းစွာ တီးခတ်ပေး။ အသံဖမ်းတိပ်ခွေနှင့်သွင်းထားသည့် ကျေးငှက်လေးများ တွန်ကျူးအော်မြည်သံ ရောနှောဖွင့်ပေး။ ကျေးလက်ပျိုဖြူများ အချင်းချင်း စနောက်နေ။

မခင်မြိုင်

- ဟဲ့ . . . စံပယ်၊ ပွဲမိန့်ကိစ္စ ဘာကြားလဲ။ သာမောင် ဘာပြောလဲ။

မစံပယ်

- မရသေးဘူးတဲ့ အစ်မရေ၊ နောက်နေ့ ဆက်သွားဦးမယ်ဆိုလားပဲ။

မခင်မြိုင်

- ဒီအချိန်တောင် ဒါက မရသေးရအောင် ဘာတွေဖြစ်နေလို့လဲ။ အဲဒီလူကြီးက ဘာလုပ်နေလို့လဲ။

မစံပယ်

- မသိပါဘူးအစ်မရယ်၊ အစည်းအဝေးတွေ တက်နေလို့ဆိုလား။

မခင်မြိုင်

- တက် တက်ရပါဦး။ စည်းဝေးလိုက်ရတာလည်း အလွန်ပဲ။ လုပ်မနေနဲ့အေ၊ အငြိမ့်ကခွင်မရလည်း ရွာက ဒိုးပတ်ဝိုင်းနဲ့ တို့ တက်ကမယ်။

မစံပယ်

- အစ်မက ကရဲလို့လား။

မခင်မြိုင်

- ဟဲ့ . . . ကတာခုန်တာ ဘာ မကရဲစရာ ရှိလဲ၊ ခိုးကြောင်ခိုးငှက် မဟုတ်တာ လုပ်နေတာမှ မဟုတ်တာ။

မတူး

- အစ်မကတော့ ပြောရော့မယ်။ ဘယ်သူက ခိုးကြောင်ခိုးငှက်လုပ်နေလို့လဲ။

မခင်မြိုင်

- သိဘူးလေ . . . ဟော၊ ဟိုကောင် ဘယ်က ပြန်လာလဲမသိဘူး၊ (မခင်မြိုင်က မျှော်ကြည့်ပြီးပြော၍ အားလုံး လည်ပြန်လှည့်ကြည့်ချိန် မောင်ထီ ပျာယီးပျာယာနှင့် ဝင်လာစေ) ဟဲ့ . . . မောင်ထီ။ နင်က ဘာတွေ ဒီလောက်ပျာယာခတ်နေတာလဲ။

မောင်ထီ

- ဘာရှိမလဲ မခင်မြိုင်ရာ၊ အလှူကိစ္စပဲပေါ့။

မခင်မြိုင်

- ပွဲမိန့်ကရော . . . ။

မောင်ထီ

- မသိသေးပါဘူး။ ဆရာလေးနဲ့တိုင်ပင်ဖို့ ခေါ်ထားလို့။ မနက်ဖြန် နောက်ဆုံး ကြိုးစားကြည့်မယ်။ မရလည်း ကမယ်ဗျာ။

မခင်မြိုင်

- ကဟယ် . . . ဖြစ်အတူတူ၊ နစ်အတူတူပဲ။

ဇာတ်ညွှန်း

- (မခင်မြိုင်စကားကို သဘောကျဟန်ဖြင့် လက်သီးဆုပ်ဆန့်တန်းစဉ်၊ ကားလိပ်ချ။) (အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၂၄)

နေရာ
အချိန်
အသံ

- ရွာဦးကျောင်း ဆရာတော်၏ကျောင်း။
- နံနက်ပိုင်း။
- အသံသွင်းတိပ်ခွေဖြင့် သွင်းထားသော မေတ္တာသုတ်ပရိတ်တော်ပါဠိနှင့် အနက်ကို နောက်ခံဖွင့်၊ ဇာတ်ကောင်များအသံ ပီသစွာကြားရန် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။

မီး

- ကခွင်တစ်ခုလုံး ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမြင်ရအောင် မီးရောင်ဖျန်းထား။

အဝတ်အစား

- ရဟန်းသံဃာဝတ်စုံ ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများယောဂီဝတ်စုံ။

အခမ်းအနား

- နောက်ခံကားချပ်တွင် ကျေးရွာရှုခင်းနှင့် ရွာဦးကျောင်းပုံသဏ္ဍာန်ပါ ကားချပ်ချထား။ ကခွင်စင် ဘယ်ဘက်နောက်ခြမ်းတွင် ကြည်ညိုသပ္ပာယ်ဖွယ် ဆင်းတု

ဇာတ်ညွှန်း

နေ့လပြဇာတ်

တစ်ဆူ ပလ္လင်ေါ်၌ သီတင်းသုံးနေ။ ဘုရားရှင်အား ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီးများ ကပ်လှူထား။

- အခန်းပြောင်းတီးလုံးပုံးသည်နှင့် တီးဝိုင်းမှ စွယ်တော်ကြိုးသီချင်း ငြိမ့်ညောင်းသာယာစွာတီးစဉ် ပြည်ဖုံးကန်လန်ကာဖွင့်။ ဘုရားစင်ရှေ့တွင် ရွာဦးဆရာတော်က ဘုရားရှိခိုးဝတ်ပြုပြီးဟန်ဖြင့် ကြေးစည်တီး။ သတ္တဝါများ မေတ္တာပို့။ ရှိခိုးပြီးသည်နှင့် ကခွင်၏ဘယ်ဘက်ရှေ့ ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ ဦးဘိုးချစ်တို့ ဇနီးမောင်နှံကန်တော့ပွဲ၊ လှူဖွယ်ပစ္စည်းနှင့် ဘည်ငြိမ်စွာ ထွက်လာ။ ကခွင် စင်ညာဘက်ရှေ့ ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ ဦးဘကျားတို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့် နှင်းနုထွက်လာ။ ပရိသတ်များ ဟိုမှသည်မှဝင်လာပြီး ဆရာတော်ရှေ့ မလှမ်းမကမ်းတွင် ပါလာသည့် လှူဖွယ်ပစ္စည်းများချ၊ ရှိခိုးကန်တော့ပြီး သင့်ရာသင့်ရာတွင် ငြိမ်သက်စွာနေရာယူ။ ဆရာတော်က ပရိသတ်ဘက် မျက်နှာမူချထားသည့် ထိုင်ခုံတွင်ထိုင်လျက် ဒကာ၊ ဒကာမများ၏ အပူဇော်ခံနေ။

ဆရာတော်
ဦးဘိုးချစ်

- သီလယူဖို့ လူစုံလောက်ပြီလား ဒကာချစ်။
- (နောက်လှည့် ဝေ့ဝဲကြည့်ပြီး) မှန်ပါ။ ဒီ
ဥပုသ်ရက်တော့ ဒီလောက်ပဲထင်ပါ
ဘုရား။ ကလေးတွေလည်း အလှူကိစ္စ
လုံးပန်းနေလို့ မအားလပ်ကြဘူးဘုရား။

ဆရာတော်

- အလှူကိစ္စ၊ အင်း . . . ဒုက္ခ . . . ဒုက္ခ
ကုသိုလ်ပွားရမှာ ဒုက္ခများလှသကွယ်။

ဦးဘိုးချစ်

- လူငယ်တွေဆိုတော့ ဒုက္ခကို သုခထိ
အဆိုးကို အကောင်းမှတ်။ မသိသေးဘူးကို
ဘုရား။

ဆရာတော်

- ဒါကြောင့်လည်း ထွင်ခေါင်ဆရာတော်
ဘုရားကြီးက “ပိုးဖလံ့မျိုး မီးကိုတို့
ကိုယ်ကျိုးနည်းလှပြီ” လို့ သံဝေဂစကား
မိန့်ကြားတာကိုးကွဲ့။

ဦးဘိုးချစ်

- မှန်ပါ။

ဆရာတော်

- ဆရာတော်ကြီး မိန့်မှာစကား ရှိလေသကဲ့
မနုဿတ္တ၊ ဒုလ္လဘ၊ မရများလှပြီတဲ့။ ဒုလ္လဘ
တရား ငါးပါးထဲမှာ လူ့အဖြစ်က ရခဲ့တယ်
ရလာပြန်တော့လည်း သာသနာတော်
ထွန်းကားခိုက်နဲ့ ဆုံရခဲ့တယ်။ ဆုံရ

သော်ငြားလည်း အဆုံးအမသာသနာကို
တည်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်
ကြီးက “အရတော်စွ၊ သည်ဘဝ၊ လှလှ
ကျင့်ထိုက်ပြီ” လို့ သတိပေးတာကိုး။

ဦးဘိုးချစ်

- မှန်ပါဘုရား။

ဆရာတော်

- ဒကာ ဘကျား . . . ။ (ဦးဘကျားဘက်
လှည့်ခေါ်)

ဦးဘကျား

- မှန်ပါဘုရား။ (ခေါင်းငုံ့လက်အုပ်ချီလျက်
ထူး)

ဆရာတော်

- ကျုပ်တို့ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ဆရာ၊ ဒီစံကျောင်းရဲ့
တတိယမြောက်နာယကဆရာတော်ကြီး
ဆုံးမတဲ့ စကားတစ်ခွန်း မှတ်မိသေးလား။

ဦးဘကျား

- (စိတ်မလုံဟန်အမူအရာဖြင့် ဘေးဘီကို
ကြည့်ပြီး) တင်ပါဘုရား။ မိန့်တော်မူပါ။

ဆရာတော်

- တို့များသာသနာက အဆုံးအမ သာသနာ
လေ . . . ။

ဦးဘကျား

- မှန်ပါဘုရား။

ဆရာတော်

- ဘုရားရှင်က အဆုံးအမပေးတယ်။ လမ်း
ညွှန်တယ်။ ဒါ မလုပ်နဲ့ မကောင်းဘူး။
ဒါတော့ လုပ် ကောင်းတယ်။ ဒီလိုပဲ လမ်း
ညွှန်တယ် . . . ဟုတ်လား ဒကာ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ဦးဘကျား
ဆရာတော်

- မှန်ပါတယ် ဘုရား။
- တို့ဘုရားရှင်က ကောင်းကင်ဘုံက ဖန်တီးရှင် မဟုတ်ဘူး။ လူသားဘုရား။ ကိုယ်တော်တိုင်လည်း လောကဓံတရားကို မလွန်ဆန်နိုင်ဘူး။ သတ္တဝါမှန်သမျှ သေမျိုးဆိုတော့ ဘုရားရဟန္တာလည်း မရှောင်နိုင်ဘူး။

ဦးဘကျား
ဆရာတော်

- မှန်ပါတယ်ဘုရား။
- ဒီတော့၊ ဘုရားဟာ တန်ခိုးကြီးတယ်။ ဘုန်းကံကြီးတယ်ဆိုပြီး ဘုရားကို အားကိုး လို့တော့မရဘူး။ မသေအောင်၊ မနာအောင်၊ ဒုက္ခဆင်းရဲမရောက်အောင် တောင်းဆိုလို့ရော ရသလား။

ဦးဘကျား
ဆရာတော်

- မရပါဘူးဘုရား။
- ဒါပေမဲ့ မသေအောင်တော့ နည်းပေးတယ်။ ဟုတ်ရဲ့လားဒကာ၊ ဒကာမများ (အားလုံးဘက်ကြည့်မေး)

ဦးဘကျား
ဆရာတော်
ဒကာများ

- မှန်ပါတယ်ဘုရား။
- မနာအောင် နည်းပေးတယ်၊ ဟုတ်ရဲ့လား။
- မှန်ပါတယ်ဘုရား။

နေနဲလပြတော်

ဆရာတော်

- မအိုအောင်လည်း နည်းပေးသလားဟေ့၊ ဟုတ်ရဲ့လား။

ဒကာများ
ဆရာတော်

- ပေးပါတယ်ဘုရား။
- နည်းပြလမ်းပြ အဆုံးအမသာပေးနိုင်တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့အဆုံးအမကို နာယူလိုက်နာရင် သေဘေး၊ နာဘေး၊ အိုဘေးတွေ့နိုင်ပါ့မလား။

ဒကာများ
ဆရာတော်

- မတွေ့နိုင်ပါဘူးဘုရား။
- မဟာဩသဇလို့ခေါ်တဲ့ မသေဆေးကို ဘုရားရှင်က နည်းပေးတယ်။ ဟဲ့ . . . မဂ္ဂင်ဖောင်ကြီးမီးပြီး သံသရာက လွတ်အောင် ရုန်းကြ။ ငါဘုရားလည်း ဒီဖောင်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကူးမယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရင် အသေပြတ်၊ အအိုပြတ်၊ အနာပြတ်ပြီ။ ဒီလိုဆုံးမခဲ့တယ် မဟုတ်လား ဒကာချစ်။

ဦးဘိုးချစ်
ဆရာတော်

- မှန်ပါတယ်ဘုရား။
- တို့ဘုရားရှင်က ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ချမ်းသာအောင် ဆုံးမလမ်းညွှန်တယ်။ ချမ်းသာချင်ကြသလား။ ချမ်းသာချင်ရင် ဒါနကောင်းမှုပြုတဲ့။ ဘာတဲ့လဲ ဒကာချစ်။

ဦးဘိုးချစ်
ဆရာတော်

- ချမ်းသာချင်ရင် ဒါနကောင်းမှုပြုပါဘုရား။
- အသက်ရှည်ချင်ရင် သီလဆောက်တည်
တဲ့။ ဘာတဲ့လဲ ဒကာမ ငွေရင် . . . ။

ဒေါ်ငွေရင်

- အသက်ရှည်ချင်ရင် သီလဆောက်တည်
ရပါမယ်ဘုရား။

ဆရာတော်

- မှန်တာပေါ့။ တို့ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို
ဘုရားလမ်းညွှန်တာက ချမ်းသာချင်ရင်
ဒါနပြု။ အသက်ရှည်ချင်ရင် သီလ
ဆောက်တည်။ မသေချင်ရင် မဂ္ဂင်ဩသဓ
ဆေးကြီးမှီဝဲ။ ဒကာဘဝုမ်းတို့ဆရာက
ဒီလိုပဲ။ အဆုံးအမ ပေးခဲ့ဖူးသနော်။

ဦးဘလှမ်း
ဆရာတော်

- မှန်ပါတယ် ဘုရား။
- မကောင်းတာတွေလုပ်ဖို့ ဘုရားရှင်နဲ့
ဆရာအဆူဆူက လမ်းညွှန်သလား။

ဦးဘလှမ်း
ဆရာတော်

- မညွှန်ပါဘူးဘုရား။
- ဆုံးမသလား။

ဦးဘလှမ်း
ဆရာတော်

- မဆုံးမပါဘူး ဘုရား။
- ဒါနကောင်းမှုပြုတာမှာ ဝတ္ထုပစ္စည်း
အရေးကြီးသလား၊ သဒ္ဓါတရားအရေးကြီး
သလား၊ အားလုံးဖြေပါဦး။

အားလုံး

- သဒ္ဓါတရားပါဘုရား။

ဆရာတော်

ဦးဘိုးချစ်
ဆရာတော်

ဦးဘိုးချစ်
ဆရာတော်

- ညောင်စေ့လောက်လှူပေမယ့် ညောင်ပင်
ကြီးလောက်ရတယ်။ ထမင်းရည်ချောင်းစီး
လှူပေမယ့် သဒ္ဓါအားမရှိရင် ပစ္စည်းသာ
ကုန်ပြီး အကျိုးမရှိဘူး။ ဒီလိုလားဟေ့
ဒကာချစ်။

- မှန်ပါတယ်ဘုရား။
- တျှပ်တို့က ဘုရားသားတော်တွေ . . .
ဘုရားအဆုံးအမလိုက်နာတယ်။ ဘုရား
လမ်းညွှန်အတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း လုပ်
တယ်။ ကိုယ်လုပ်သလိုလည်း ဆုံးမတယ်။
နာယူတာ မနာယူတာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ရဲ့
တာဝန်ဟုတ်ရဲ့လား။

- မှန်ပါတယ်ဘုရား။
- တပည့်ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို မလုပ်သင့်
တာ မလုပ်ကြနဲ့၊ ဒါတော့ လုပ်သင့်တယ်
လို့ လမ်းညွှန်တာက တို့တာဝန်။ မလိုက်နာ
လို့လည်း အပြစ်မတင်ဘူး။ အဆုံးအမ
မနာယူလို့လည်း အမုန်းမပွားဘူး။ ချစ်ခြင်း၊
မုန်းခြင်းကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင်
ကိုယ်တိုင်ပြုပြင်နေတော့ ပြောသင့်တာ
ပြောရုံပဲရှိတယ်။ ကဲ . . . ဘာများ
လျှောက်ချင်သေးလဲ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ဦးဘိုးချစ်

- မှန်ပါဘုရား . . . ဘုရားရှင်တောင်
ကောသန္တီရဟန်းတို့ရဲ့ အာခံမှု ခံရဖူးပါ
တယ်။ ဆရာတော်ဘက်ကတာဝန်ကျ
ပါတယ်။

ဆရာတော်

- ဟဲ့ . . . ဒကာချစ်ရဲ့။ တာဝန်ကျရုံဆို
ဒီကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးတာ မဟုတ်ဘူး
လေ။ တို့ဒကာ၊ ဒကာမတွေ လမ်း မမှား
အောင် တရားပြဖို့နေတာကွဲ့။

ဦးဘိုးချစ်

- သောကမရောက်ဖို့လျှောက်တာပါ ဘုရား။
အသိမရှိသေးတော့ အတွေးမှား၊ အပြု
မှားတာ ဓမ္မတာပါပဲ။

ဆရာတော်

- အဲဒီထဲမှာ ဒကာကြီးတို့ မပါအောင်
သတိထား။

ဒကာများ

- မှန်ပါဘုရား။

ဆရာတော်

- ကဲ . . . ကဲ . . . သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မသကာ
ပဲလို့သာ မှတ်။ စိတ်ကောင်းနုလုံးကောင်း
မွေး၊ သတ္တဝါတွေ ဘေးကင်းပါစေ၊ နုလုံး
စိတ်ဝမ်း ငြိမ်းချမ်းပါစေလို့ အာရုံပြုပြီး
သီလဆောက်တည်ကြရအောင်။ ရှိခိုး
ကန်တော့ကြ။

နေနဲ့လပြတတ်

ဒကာများ

- (ပရိသတ်များ ဝတ်ချရှိခိုးပြီး၊ ဩကာသ
ဘုရားရှိခိုး သံပြိုင်ဆို။) ထိုအချိန်မီးရောင်
က တဖြည်းဖြည်းမှိန်လျက် ပြည်ဖုံး
ကန့်လန့်ကာချ။
(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၂၅)

- နေရာ - ရွာလယ်လမ်းမ။
- အချိန် - နံနက်ပိုင်း။
- အသံ - ကခွင်သစ် တစ်ခုလုံးမှ သရုပ်ဆောင်များ အသံကြားရအောင် စကားပြောခွက် တပ်ဆင်ထား။ ကခွင်ထဲ မဝင်ဘဲ နောက် ကွယ်မှ အသံပြုသည်ကို ကြားရအောင် စကားပြောခွက်များ အရန်သင့် ထား။
- မီး - ပုံမှန်။
- အဆင်အပြင် - ကျေးလက်ရှုခင်းပန်းချီကားချပ် နောက်ခံ ကားချ။
- လိုအပ်သည့်ပစ္စည်း - ကန်တော့ပွဲ၊ ဖျာလိပ်၊ သင်္ကန်းပရိက္ခရာ။ အိုးစည်၊ ခိုးပတ်။
- အဝတ်အစား - အရပ်သူအရပ်သားများ သစ်လွင်ဝတ်စုံ။ မောင်ရှင်လောင်းများဝတ်စုံ။ အိုးစည် မင်းသား၊ ခိုးပတ်မင်းသား ဝတ်စုံ။

ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် တီးဝိုင်း မှ အတီးရပ်။ ကားလိပ်အတွင်း ပုဏ္ဏား တွယ်မှ အိုးစည်သံပေါ်လာ။ ကခွင် အတွင်းသို့ အိုးစည်မင်းသားတစ်ယောက် တည်း ထွက်က။ အကတစ်ပိုဒ်ဆုံးသည် နှင့် အတီးသမားတွေက တီးရင်းခတ်ရင်း ထွက်လာ။ အိုးစည်အဖွဲ့ ဗြိုင်ဗြိုင်ဆိုင်ဆိုင် တီးခတ်ကခုန်ရင်း တစ်ဖက်ကားလိပ်တွင်း ဝင်သွား။

ထွေးမောင် - (ကားလိပ်အတွင်းမှပြော) ကဲ . . . ကဲ ရှင်လောင်းတွေ ဘုန်းကြီးကန်တော့ဖို့၊ နတ်ပြဖို့ စထွက်မယ်။ ရှေ့ဆုံးက ကန်တော့ ပွဲ၊ အဲဒီနောက်က သင်္ကန်းပရိက္ခရာကိုင်၊ အဲဒီနောက်က ကွမ်းတောင်ကိုင်၊ ပန်းတောင် ကိုင်တွေ စနစ်တကျ နေရာယူ။ ခိုးပတ် အဖွဲ့က နောက်ကလိုက်။ ဟေ့ . . . အေးချို၊ မင်းတို့ခိုးပတ်အဖွဲ့ အဆင်သင့်ပဲ လား . . . ။ အဆင်သင့် ရှိရင် ထွက်မယ်။

ဇာတ်ညွှန်း - ထွေးမောင်အသံဆုံးသည်နှင့် တီးဝိုင်းမှ မိုးဇာပြောတီးခတ်၊ ရှင်လောင်းနတ်ပြမည်

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ရွာသူများ တန်းစီထွက်လာ။ လူတန်းဆုံးခါနီးတွင် အတီးရပ်သည်နှင့် ခိုးပတ်သံ မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်ပေါ်လာ . . . ။ ခိုးပတ်တစ်ဝိုက်ပြီးသည်နှင့် ခိုးပတ်မင်းသားအေးချို ခိုးပတ်သီချင်းဆို။ ကလေးငယ်များက ဟိုသည်ပြေးလွှား ပျော်မြူးလျက် ခိုးပတ်မင်းသားနောက်လိုက်။

ခိုးမင်းသား

- "မန်ကျည်းရွက်ငုတ်တိုငုတ်တို . . . ရွက်နုတွေ ပေါက်ခါမှ . . . ချဉ်ချဉ်ရေသောက်ကြပါစို့။ မထွေးရယ် . . . လူ့ခွင်မှ ခိုးသံများ . . . သောင်းတိုင်ကကြား"

ခိုးပတ်ဝိုင်းသားများ

- ဟေး . . . ဟေး . . . ဘာတဲ့ကွဲ့။
ခိုးပတ်လေ . . . ရွှေခိုးပတ်ဟဲ့။
ဘယ်ရွာက ခိုးပတ်လဲဟေ့ . . . ။
ဇမ္ဗူတစ်လွှား ပြိုင်စံရှားတဲ့ ရွာသာယာက ခိုးပတ်လားဟေ့။ မှန်သလေ . . . ငျို၊ ဟုတ်ပေငျို။

ခိုးပတ်မင်းသား

- "တိုင်းဇမ္ဗူတစ်ခွင် လွန်ထင်ရှားပါတဲ့ . . . ရွာသာယာ တို့များရွာသာယာ။ လာပါပြီဗျာ . . . ပျော်ရွှင်စရာ . . . ကကြမှာ

ဆိုကြမှာ . . . အဲဒါ တို့ရွာသားရဲ့ ရွှေခိုးပတ်ပါ။

အားလုံး
ဇာတ်ညွှန်း

- ဟေး . . . ဟေး . . . ဟေး . . . ။
- မောင်ရွှင်လောင်းအဖွဲ့များ ဝင်သွားသည်နှင့် ကခွင်အမှောင်ချ။ ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာချ။
(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ဗြဟ္မာတ် (၂၆)

- နေရာ - ရွာလယ်လမ်း။
- အချိန် - ညနေပိုင်း။
- မိ - ပုံမှန်။
- အသံ - ရုပ်များ အသံပီပြင်အောင်ကြားရန် စကား ပြောခွတ်များ တပ်ဆင်ထား။
- အဆင်အပြင် - တောလက်ကျေးရွာ ရွာခင်းပုံကားချပ် ချထား။
- အဝတ်အစား - သာမန်ဝတ်စားဆင်ယင်မှု။
- ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ပြည်ပိုး ကန့်လန့်ကာဖွင့်။ ကခွင်ညာဘက် ပုဏ္ဏား ကွယ်နောက်မှ မခင်မြိုင်နှင့်မိန်းမယျို သုံး လေးယောက် အိုးခွတ်များ ရွတ်သူရွက်၊ ခါးစောင်းတင်သူတင် ထွက်လာ . . . ။ ကခွင်ဘယ်ဘက်မှ ထွေးမောင်နှင့်လူငယ် တစ်ယောက် ရေကြီးသုတ်ပျာ အမူအရာ ထွက်လာ။ ကခွင်အလယ်မှာ ဆုံတွေ့။

- မခင်မြိုင် - ဟဲ့ . . . ထွေးမောင်။
- ထွေးမောင် - မခင်မြိုင်ကို ဆန် ဝေပြီးပြီလား။ ဘယ်နှ အိမ်ချက်ဖို့ လုပ်ထားလဲ။
- မခင်မြိုင် - ဟဲ့ . . . လေးတင်းဆို။ တစ်အိမ် နို့ဆီ လေးလုံးကျ ဝေလိုက်တယ်။ နံနက် လေး နာရီ အလှူအိမ်အရောက်လို့ နှိုးဆော်ခဲ့ တယ်။
- ထွေးမောင် - ဆိုင်းအဖွဲ့နဲ့အငြိမ့်အဖွဲ့အတွက်လည်း ချက်ရဦးမယ်။
- မခင်မြိုင် - နာင့်လူက ဘယ်လောက်ပါမှန်းမှမသိတာ။ ဆန်တစ်ခွဲချက်လောက်တော့ ခဏ ချက်ရ ပါတယ်။ လူကြည့်ချက်မှ ဖြစ်မှာပေါ့ဟဲ့။
- ထွေးမောင် - တစ်ခွဲလောက်နဲ့ဖြစ်ပါ့မလား။ လုပ်မယ့် ကိုင်မယ့်လူတွေလည်း ကျွေးရမယ်။
- မခင်မြိုင် - နင်တို့လူကြီးတွေက ဘယ်လောက်ချက်ဆို တို့က ချက်ရုံပဲ။ ချက်မယ့်ပြုတ်မယ့်အဖွဲ့ တွေက အရန်သင့်။
- ထွေးမောင် - ဟင်းအတွက်က စီစဉ်ပေးခဲ့ပြီ။ ဒီနေ့ လုပ်အားပေးတွေကို ဘူးသီးဟင်းချိုနဲ့ ငါးပိ ချက်ကျွေးမယ်။

မောင်ဆွေ (လယ်ဝေး)

- မခင်မြိုင် - နင့် မင်းသမီးတွေကရော . . . ။
- ထွေးမောင် - သူတို့လည်း ဒါပဲပေါ့။
- မခင်မြိုင် - ဟဲ့ . . . ကြည့် လုပ်ပါဦးဟယ်။ တော်တော်ကြာ ပြက်လုံးထဲပါနေပါဦးမယ်။ ဇာတိသမားတွေက အားမနာတတ်ဘူးတော့။
- ထွေးမောင် - ကိုယ်စားသလို ကျွေးတာပဲဗျာ။ ဘူးသီးထဲ ကြက်ရိုးတော့ ပါပါတယ်။
- မခင်မြိုင် - အဲဒါ ပိုဆိုးတာ။ သာယာကုန်းရွာက ကြက်တွေ အသားမရှိဘူး။ အရိုးချည်းပဲ။ ဒီရွာသူတွေလည်း အရိုးများမယ်ထင်တယ်လို့ ပြက်လုံးထုတ်နေဦးမယ်။
- ထွေးမောင် - ဒီတော့လည်း မခင်မြိုင်က အသားများကြောင်း လူလုံးထွက်ပြပေါ့။ ပြောသာပြောနေရုံတယ်။ ပွဲကဖို့က ဘယ်လိုဖြစ်မှန်းမသိဘူး။ ခုထက်ထိ ပွဲမိန့် မရသေးဘူး။ ဆရာလေး သွားတုန်း။
- မခင်မြိုင် - အဲဒီတော့ . . .
- ထွေးမောင် - မောင်ထိနဲ့သာမောင်ကတော့ လှည်းငါးစီးနဲ့ သွားကြိုနေပြီ။ ဒီကောင်တွေက ဇွတ်လုပ်မယ့်သဘော။

နေနဲ့လပြဇာတ်

- မခင်မြိုင် - နေဦး၊ တခြားရွာတွေ လုပ်တုန်းကရော အဲဒီလို ခက်ခက်ခဲခဲပဲလား။
- ထွေးမောင် - သူတို့က လုပ်ငန်းသဘောသိတော့ ကြိုလုပ်ထားတာလေ။ ကျွန်တော်တို့က လုပ်ရတယ်ဆိုမှ ထလုပ်တော့ ဒီလို ဖြစ်တာပေါ့။
- မခင်မြိုင် - အဲဒါ အတွေ့အကြုံပဲ။ နောင်ဆို သတိထား။
- ထွေးမောင် - အင်း . . . အေးချင်လို့ အလှူလှူ အပူနဲ့ တွေ့ဆိုတာ ဒါပဲ။ ဘုန်းကြီးစကား နားထောင်ကြရင် အကောင်းသား။ ရှင်လောင်းလှည့်ပြီးရင် အလှူမြောက်ပြီ ပြောလို့ရတယ်။
- မခင်မြိုင် - ပူချင်လို့ လူဖြစ်လာတာပဲဟယ် . . . ။
- ထွေးမောင် - ဟောဗျာ . . . ။ (အံ့အားသင့်ဟန်ဖြင့် ကြည့်)
- မခင်မြိုင် - ဟဲ့ . . . ငါက ရိုးရိုးပြောတာ . . . မသာကောင်။
- ထွေးမောင် - သိဘူးလေ၊ မခင်မြိုင်က ဒီပွဲမှာ အစွဲထုတ်တော့မယ်ထင်လို့။ ကိုင်း . . . အလုပ်တွေရှိသေးတယ်။ မခင်မြိုင်တို့ အုပ်စု ကွဲမသွားစေနဲ့။

မခင်မြိုင်
ဇာတိညွန့်

မောင်ဆန္ဒ (လယ်စေ)

- အေးပါဟယ်၊ တို့က ဘယ်တော့မှ မကွဲဘူး။
 - (အထအနကောက်ပြီး ရယ်မှ သဘော ပေါက်သွား၍ မခင်မြိုင်က လိုက်ရိုက်၊ ထွေးမောင်ရယ်ရင်း ပြေးဝင်သွား။ မခင်မြိုင်ကိုကြည့်ပြီး အဖော်တွေ ရယ်နေ စဉ် ကားလိပ်ချ။)
- (အခန်းဧပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ခြေစာစိ (၂၅)

နေရာ
အချိန်
အသံ

- ရွာလယ် ဇရပ်ကွက်သာရှိ အငြိမ်စင်။
- ညပိုင်း။
- ပွဲခင်းတစ်ခု၏ သရုပ်သဏ္ဍာန်ပေါ်စေရန် နောက်ခံအသံများကို အသံဖမ်းတိတ်ခွေ နှင့် သွင်းထား။ ကခွင်အသံများ ပီပီပြင်ပြင် ကြားရအောင် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။

မီး

- ကခွင်တစ်ခုလုံး ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ မြင်ရအောင် ဘက်စုံမှ မီးဖွင့်ပေးထား။

အဆင်အပြင်

- ကခွင်၏နောက်ပိုင်းတွင် ထိုးကားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဖောက်ကားဖြင့်လည်း ကောင်း အငြိမ်ပွဲပုံသဏ္ဍာန် သရုပ်ဖော် ထား။ ဇာတ်ခုံထိပ်တွင် "မအောင်ကြည် အငြိမ်" ဟူသောစာတန်း မြင်သာအောင်

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ချိတ်ထား။ ကခွင်၏ ဘယ်ညာတွင် ဈေးဆိုင်လေးတွေ အစီအရီ ရှိစေ . . . ။

အဝတ်အစား
ဇာတ်ညွှန်း

- အားလုံး သစ်လွင်အဝတ်အစားများ။
- အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ဇာတ်ခုံထောင့်ရှိ အသံချဲ့စက်မှ “ချစ်စံပယ်နှင့် ကိုရွှေရိုး” သီချင်းဖွင့်။ ကခွင်အတွင်း ဘက်ပေါင်းစုံမှ လူများပျော်ရွှင်မြူးထူးစွာ သွားလာနေ။ ကလေးများက အပျော်လွန်ပြီး ကျွမ်းပစ်ဆော့သွားလာနေ။ ဈေးဆိုင်များတွင် ဈေးဝယ်နေသူများ သွားလာဝင်ထွက်နေ။ တချို့သော အမူးသမားများက ဒယီးဒယိုင်သွားရင်း ပွဲလာသူတွေကို စုနောက်နေဟန်ရှိနေစေ။ ထိုစဉ် ဇာတ်ခုံပေါ်တွင် သာမောင် ထွက်လာ။ စကားပြောခွက် ခေါက်ကြည့်။

သာမောင်

- ရွှေပွဲလာပရိသတ်များခင်ဗျာ . . . စိတ္တသုခ၊ ကာယသုခနှစ်ဖြာနဲ့ ပြည့်စုံပါစေလို့ လူငယ်များကိုယ်စား နှုတ်ခွန်းဆက်ပါတယ် . . . ။

ပရိသတ်

- ဝေး ဟေး ဟေး။

သာမောင်

- ဟုတ်ကဲ့၊ ရွာရဲ့စုပေါင်းအလှူပွဲမှာ အငြိမ့်ထည့်ဖြစ်အောင် ကျွန်တော်တို့လူငယ်တွေ ကြိုးစားခဲ့တာပါ။ ငွေကုန်လူပန်း ဒုက္ခခံလုပ်တာဟာ တောင့်တနေသူတွေ ပွဲကြည့်ခွင့်ရစေဆိုတဲ့ စေတနာပါပါတယ်။

ပရိသတ်

- သိတယ် . . . သိတယ် . . . အားလုံး သိတယ် . . . တို့သိတယ်။

သာမောင်

- ဟုတ်ကဲ့၊ အဲဒီစေတနာကို လေးစားသော အားဖြင့် ငြိမ်သက်စွာအားပေးကြပါ။ ခိုက်ရန်မဖြစ်ကြပါနဲ့။ ပြဿနာမရှာကြပါနဲ့။ ပွဲခင်းထဲကို တုတ်၊ ဓား၊ လက်နက်တွေ ယူမလာကြပါနဲ့။ ပွဲကိုစိတ်အေးလက်အေး ကြည့်နိုင်အောင် လုံခြုံရေးတွေချထားပါတယ်။ အကူအညီလိုရင် ဟောဟိုလယ် လမ်းထိပ်မှာ လုံခြုံရေးအဖွဲ့ရှိပါတယ်။ အကူအညီတောင်းပါ။

ပရိသတ်

- (သံပြိုင်အော်) မရှိဘူး . . . ။ မလိုဘူး . . . ။ ပဲများမနေနဲ့။

သာမောင်

- ဟုတ်ကဲ့၊ စေတနာကို တန်ဖိုးထားတဲ့ အနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာအားပေးကြဖို့ အနူးအညွတ် တောင်းပန်ပါတယ်။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်စေ)

ပရိသတ်
ဇာတ်ညွှန်း

- ကောင်းတယ် . . . ကောင်းတယ်။
- သာမောင် ပြန်ဆင်းသွားသည်နှင့် ပရိသတ်က ဆူဆူညံညံ အားပေးအော်ဟစ်။ ကခွင်မီးမှိတ်။ ဇာတ်ခုံဆီ ဆလိုက်ထိုးပြထား။ အမှောင်ထဲတွင် သွားလာ။ အော်ဟစ်ပြောဆိုသံများ ကြားနေရစေ . . . ။ တစ်ယောက် တစ်ယောက် အော်ပြောသံများ ကြားရပြီး ကခွင်နောက်ပိုင်း ဇာတ်စင်ကို တန့်လန့်ကာတစ်ခု ချိတ်။ ကခွင်မီးပြန်လင်းချိန်တွင် လူရွှင်တော်လေးဦး ထွက်လာ . . . ။ စင်ပေါ်တွင် ဆိုင်များ ဖယ်ရှားထားပြီး အငြိမ့်ကသည့်သဏ္ဍာန် ရှိနေစေ . . . ။

* * * * *

ပြဇာတ် (၂၈)

- နေရာ - အငြိမ့်ကခွင်။
- အချိန် - ညပိုင်း
- အသံ - ဇာတ်ကောင်များ အသံပီပြင်အောင် ကြားစေရန် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။
- မီး - ဇာတ်ခုံကို ဆလိုက်မီးများဖြင့် လိုအပ်သလို ထိုးထား။
- အဆင်အပြင် - ပြကွက်- ၂၅ အတိုင်း။
- အဝတ်အစား - ဇာတ်ပွဲဇာတ်ကောင်များ လိုအပ်သည့် ဝတ်စုံ။
- ဇာတ်ညွှန်း - မီးပြန်လင်းသည်နှင့် လူရွှင်တော်လေးယောက် ထွက်စေ။
- ဇာတ်ခိုး - ဝတ်ကြောင်ကို လွတ်အောင်နှုန်းပါလို့ x x ထွင်ခေါင်ဖုန်းစံရာ x x မမေ့လို့ ယနေ့ ခွာမယ် x x မမေ့ပါတရား x x နှစ်သက်ပုံ

မောင်စန္ဒ (လယ်ဝေး)

ဝေးတဲ့စိတ်ထား x x တောင်ထူးတဲ့
ချောင်ဦးသာမှာ x x နေဝင်ကူးရာမမှား
x x ဗြဟ္မစိုရ် ပိုပွားလို့ ကိုယ်တရားကျင့်ညီ
x x ဖန်လျှော်တေဝတ်လဲနှင့်၊ ကျွတ်ပွဲ ကို
လှမ်းမည့်ဝသီ . . . ။

ဓာတ်တိုင်

- ကျွတ်ပွဲကိုလှမ်းမည့် ဝသီဆိုတော့ ဦးဓာတ်ခိုး
ကတော့ တောထွက်တော့မှာလား . . . ။

ဓာတ်မီး

- တောထွက်မှာ မဟုတ်ဘူးဓာတ်တိုင်ရဲ့။

ဓာတ်တိုင်

- တို့ ဘာလုပ်မှာလဲ . . . ။

ဓာတ်မီး

- တောပုန်း . . . တောပုန်း။ တောပုန်းကြီး
စံဖဲ လုပ်မှာ . . . ။

ဓာတ်တိုင်

- ဟေ့၊ တောပုန်းကြီးစံဖဲ လုပ်လို့မရဘူး။
အဲဒါ ငါ့ဦးလေး . . . ။

ဓာတ်မီး

- ဟေ . . . တောပုန်းကြီးစံဖဲက မငှ်ဦးလေး။
ဒါဆို မင်းတို့အမျိုးတွေက ဆွေကြီးမျိုးကြီး၊
မျိုးချစ်သူရဲကောင်းတွေပေါ့။

ဓာတ်တိုင်

- ဒါပေါ့၊ ငါတို့က မျိုးချစ်သူရဲကောင်းတွေ၊
အမျိုးကို ဘယ်လောက်ချစ်လဲဆို အမျိုးချင်း
လှည့်ပတ်ယူတာ။

ဓာတ်မီး

- ဟင် . . . (လက်ထဲက စက္ကူတုတ်နဲ့ရိုက်)
ငါက အကောင်းမှတ်လို့။ တကယ့်မျိုးချစ်
ပုဂ္ဂိုလ် . . . ။

ဓာတ်ခိုး

- တော်ကြပါဟယ် . . . များက သံဝေဂလေး
ဖြစ်နေတုန်း၊ တော်ကြာ သူများ စိတ်လည်
ပြီး မျိုးချစ်ပစ်လိုက်မှာ (မိန်းမလျာမူရာဖြင့်
ပြော၍ ဇက်ပိုးဝိုင်းအုပ်။)

ဓာတ်မီး

- လူကြီးလုပ်ပြီး သူက စဖောက်တယ် . . . ။

ဓာတ်ခိုး

- မောင်သင်တဲ့လှနင်းဆီငယ် x x စိတ်တူညီ
မယ်လွတ်ပ x x နောင်ကျွတ်ဖို့ တစ်ကိုယ်
ရေ၊ မြန်းမယ်ပလေ x x ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်
မဂ်လမ်းချွေမယ် . . . မဂ်လမ်းချွေမယ်။
စက်ခန်းရဝေရစ်ရှာတော့လေး . . . ။

(ဇာတ်ညွှန်း)

- တေးထပ်ဆိုပြီးသည်နှင့် လူရွှင်တော်
လေးယောက်က ဂါရဝပြု၊ ရှိခိုး။

ဓာတ်ခိုး

- ကျန်းမာပါစ ကိုဓာတ်တိုင်။

ဓာတ်တိုင်

- ကျန်းမာချမ်းသာကြောင်းပါခင်ဗျ။

ဓာတ်ခိုး

- အာရောဂျံ ပရမံ လာဘံ၊ ကျန်းမာ
ခြင်းဟာ လာဘ်တစ်ပါးတဲ့ ကိုဓာတ်မီးရဲ့။

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

- ဓာတ်ခိုး - ဒါကြောင့် ဟောဒီသာယာကုန်းရွာသူ ရွာသားများ ကျန်းမာစေကြောင်း ဆု တောင်းရသဗျ။
- ဓာတ်တိုင် - မှန်ပါဗျာ . . . ။ တစ်လုတ်စားဖူး သူ့ကျေးဇူး ဆိုစကားအတိုင်း ကျွန်တော်တို့အနုပညာ သမားတွေကိုကျွေးတဲ့ ကျေးဇူးတရားက နည်းလားဗျ။
- ဓာတ်ခိုး - ဟုတ်ပါ။ များပါတယ်ဗျာ . . . ။ ဘူးသီး ဘူးသီး (အတင်းပြောဟန်ဖြင့် လက်လေး ကွယ်ပြော။ ပရိသတ်ရယ်သံတွေ ထွက် လာ)
- ဓာတ်မီး - ဟေ့ကောင်၊ ကြားသွားမယ်။ တို့ကို ထမင်း ကျွေးတဲ့ ဟိုအစ်ကိုကြီး ကြားသွားမယ်။ သူက ဓေတနာကောင်းပါတယ်။ ငါက ထမင်းကုန်လို့ ထပ်ထည့်မယ်လုပ်ရုံရှိသေး တယ်။ ဝပြီလား ကိုဓာတ်မီးရဲ့၊ အစားနည်း လိုက်တာ . . . ဟဲ့ . . . ဟိုကလေးတွေ ဒီကို လက်ဆေးရည်ယူခဲ့ ဘာညာ ဘာညာ လောကွတ်တွေကောင်းတော့ မဝသေးဘဲနဲ့ ထလာရတယ်။

- ဓာတ်တိုင် - မင်းက ရှက်တတ်လွန်းတာကိုး။ ငါတို့က မရှက်ဘူး။ ဘူးသီးဟင်းထဲ ကြက်ရိုးမရှိလို့ ငါက ကြက်ရိုးလေးထည့်ပါဦးလို့ ထအော် လိုက်တယ် . . . ။
- ဓာတ်ခိုး - ထည့်ပေးရောလား . . . ။
- ဓာတ်တိုင် - အဟီး . . . ကြက်ဖမ်းနေတုန်းတဲ့။
- ဓာတ်မီး - ကိုင်း . . . ကိုင်း၊ အပြောတော့လျော့ပြီး အလုပ်နဲ့သက်သေပြရမယ် . . . ။
- ဓာတ်ခိုး - ဟုတ်တာပေါ့။ ပရိသတ်တွေ အမျှော်ဆိုက် တာက သတင်းကြီးတဲ့မင်းသမီး။
- ဓာတ်တိုင် - ဟုတ်တာပေါ့။ ဒီတော့ ခေါ်လိုက်မယ်ဗျာ။
- ဓာတ်ခိုး - ကောင်းသဗျာ၊ ခေါ်ဗျာ . . . ခေါ်ခေါ်။
- ဓာတ်တိုင် - အလှတွင် အယဉ်ဆင့်ပါတဲ့ . . . ။
- ဓာတ်ခိုး - အယဉ်ဆင့်ပါတဲ့ . . . ။
- ဓာတ်တိုင် - ပင်မြင့်သဇင်အလှလေးကို . . . ဟောဒီက မောင်မောင်ကိုကိုတို့က ခေါ်ပါတယ်လေ။
- ဇာတ်ညွှန်း - တီးဝိုင်းမှ အဖြည့်တီးခတ်ပေးစဉ်၊ ဆလိုက် မီးလုံးများက ဘယ်ညာဝေဝဲထိုး။ ကျောပေး ထိုင်နေသော မင်းသမီးကို မီးထိုးလိုက်ချိန် “ဟေ့” ဟု ညာသံ ပေး ခုန် အထ။

လူရွှင်တော်များ လန့်ပြီး ပက်လက်လန်
 အကျတွင် ဆိုင်းက သီချင်းတစ်ပုဒ်တီး၊
 မင်းသမီးက သွက်သွက်လက်လက်ကစဉ်
 ဇာတ်ခုံဘေးတွင်ကြည့်နေသော ပရိသတ်
 က ညာသံပေးအော်ဟစ်။ လုံခြုံရေးအဖွဲ့
 များက ရုတ်ရုတ်သဲသဲ မဖြစ်အောင်
 ထိန်းသိမ်းဖို့ အလုပ်ရှုပ်သွားစေ . . . ။

မင်းသမီးမာလာခိုင် -

(ကကွက် ဆုံးသည်နှင့် ပရိသတ်ကို
 ဂါရဝပြု) အစ်ကိုတို့ရေ . . . ။

ပရိသတ်များ

- ဝေ . . . ဟေ . . . ဟေ . . . ။

ဇာတ်ခိုး

- ရော် . . . တို့ထက် ခြေသွက်လက်သွက်
 ရှိပါလား။ (အော်ဟစ်သူများဘက်
 လှည့်ပြော)

ဇာတ်မီး

- ခြေသွက် လက်သွက်ရုံတင်မကဘူး . . .
 အားလုံး သွက်နေတာ မမြင်ဘူးလား။
 (ကလေးတွေဘက် လက်ညှိုးထိုးပြ)

ဇာတ်တိုင်

- ဘာလဲဟ . . . (မျက်ခုံးပေါ် လက်တင်
 ကြည့်)

ဇာတ်မီး

- မတွေ့ဘူးလား၊ ဟိုမှာလေ . . .

ဇာတ်တိုင်

- ဘာလဲ . . . မင်းပြတာ ငါတော့ မမြင်
 ပါဘူး။

ဇာတ်မီး

- အားလုံးသွက်လို့ ဒီရွာမှာ ကလေးများနေ
 တာလေ . . . ။

ပရိသတ်

- ဝါး . . . ဟား . . . ဟား . . . ။

ဇာတ်တိုင်

- ဪ . . . ဒါကြောင့်ကိုး။ ငါက မင်း
 တွေးသလို မတွေးဘူး။

အမူးသမား

- (ဇာတ်စင်နား အတင်းတိုး၊ ဒယီးဒယိုင်
 အမူအရာဖြင့် ပြော) ဟေ့ . . . မင်းတို့
 ထိုင်တော့၊ တို့က မင်းသမီးကြည့်ချင်တာ။

ဇာတ်တိုင်

- (အမူးသမားနှစ်ယောက်ကြောင့် စိတ်
 အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ဟန်ပြု၊ သို့သော်
 ဣန္ဒြေထိန်းပြီး) အဟင့် . . . အစ်ကိုကြီးက
 ဒေါ်နချည်းပါ။

အမူးသမား

- ဘာဒေါ်နလဲ၊ မလိုချင်ဘူး . . . ထိုင်။

လုံခြုံရေး

- (အနှောင့်အယှက်ပေးနေသူကို ဆွဲခေါ်)
 သူငယ်ချင်းတို့ မူးရင်ဣန္ဒြေရရမူး။

အမူးသမား

- မူးတော့ ဘာဖြစ်လဲကွာ . . . ပျော်ချင်လို့
 မူးတာ။

မောင်ထီ

- (ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်နေရာသို့ မောင်ထီ
 ဝင်လာ) ဒီမယ်နောင်ကြီး၊ ခင်ဗျား
 ဘယ်ရွာကလဲ။ ကျုပ်တို့ ပွဲပျက်အောင်
 တော့ မလုပ်နဲ့ဗျာ။

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

- အမူးသမား - မင်းကဘာကောင်မို့ ဒီစကားပြောတာလဲ။
- မောင်ထီ - ကျုပ်က လုံခြုံရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်၊ ခင်ဗျား ဆူဆူယူယူလုပ်ရင်တော့ သည်းခံမှာ မဟုတ်ဘူးနော် . . . ။
- အမူးသမား - သည်းမခံတော့ ဘာလုပ်ချင်လဲ။ ငါက ပျော်ချင်လို့ ပွဲလာကြည့်တာ . . . ။ ငါ ဘယ်သူလဲ မင်းသိလား။
- မောင်ထီ - ခင်ဗျား ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် ဂရုမစိုက်ဘူး။
- ဇာတ်ညွှန်း - အချင်းများနေစဉ် သာမောင် အစိုးရိမ် တကြီးနှင့် ရောက်လာ။ မောင်ထီနှင့် ပြဿနာဖြစ်မည်စိုး၍ မောင်ထီကို ဝင်ဆွဲ ဘေးဖယ်လျက် ဝင်ရပ်။
- သာမောင် - ကိုင်း . . . စိတ်မရှိနဲ့ နောင်ကြီးရာ . . . ။ အားလုံးက ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ဖြစ်ချင်လို့ ပျော်ပွဲထည့်ထားတာ။
- အမူးသမား - ငါလည်း ပျော်ချင်လို့လာတာပဲ။
- သာမောင် - ဒါဆို ကျွန်တော်တို့ ဧည့်ခံပါ့မယ်။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ လိုက်ခဲ့ပါ။
- အမူးသမား - ဘာလို့လိုက်ရမှာလဲ။ ငါ ဒီနေရာကပဲ ကြည့်မယ်။
- သာမောင် - တောင်းပန်ပါတယ်ဗျာ။ ဟိုမှာ ဆက်ကစို့ တောင် ခက်နေပြီ။

- အမူးသမား - အဲဒါ ငါ့အလုပ်မဟုတ်ဘူး။ ဟေ့ . . . ဟိုလူပြက်တွေ ထိုင်၊ မင်းသမီးပဲ က။
- မောင်ထီ - ဟေ့လူ . . . ခင်ဗျား ဒါ သက်သက် နှောင့်ယှက်တာ။
- အမူးသမား - ဘာပြောတယ်ကွ။ ငါက နှောင့်ယှက်တယ် ပြောရအောင် မင်းနှမ လက်ဆွဲလို့လား။
- မောင်ထီ - ဟ . . . ဒီလူ (ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ထိုးချ လိုက်ရာ အမူးသမား ပစ်လဲသွား။ သာမောင်က မောင်ထီကို ဖမ်းဆွဲပြီး။ အမူးသမားကို ဆွဲထူရန်လုပ်လိုက်စဉ် အမူးသမားက ခါးကြားမှ ဓားထုတ်ပြီး ထိုးချလိုက်)
- သာမောင် - အား . . . ။
- ပရိသတ် - ဟာ . . . ဓားနဲ့ထိုးတယ်။ သာမောင် ထိသွားပြီ။
- လုံခြုံရေး - (အပြေးအလွှားရောက်လာ၊ တချို့က သာမောင်ကိုပွေ့ထူ တချို့က အမူးသမား ကို ဖမ်းချုပ်ပြီး လုံခြုံရေးတဲခေါ်သွား။ ပွဲခင်းလန့်သွား၍ လုံခြုံရေးတစ်ယောက် ဇာတ်ခုံပေါ်ခုန်တက်) ထိုင်ကြပါ . . . ။ ထိုင်ကြပါ။ ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး။ ပွဲ ဆက်က မှာပါ။

မောင်ဆန္ဒ (လယ်စား)

မောင်ထိ

- သာမောင် . . . သာမောင်။ မင်း ဘာမှ မဖြစ်စေဘူး သူငယ်ချင်း။ ဟေ့ . . . ရွာထဲက လှည်းတစ်စီးသွားကောက်စမ်း။ ဆေးရုံအမြန်ဆုံးပို့ရမယ်။

ဓာတ်ခိုး

- စိတ်မဆင်းရဲကြပါနဲ့ခင်ဗျာ။ ဒါမျိုးက ဒီလိုပဲ ဖြစ်လေ့ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကတော့ ရိုးနေပြီ။ ကိုင်း . . . သမီးရေ နှုတ်ခွန်းဆက်သပါဦးကွယ်။

မင်းသမီး

- (ဣန္ဒြေဆောင်ပြုံးလိုက်ပြီး) အားလုံး မင်္ဂလာညချမ်းအခါဖြစ်ပါစေလို့ သမီး နှုတ်ခွန်းဆက်သပါတယ်။ (ပြောပြီး လက် အုပ်ချီရိုခိုးစဉ် ကားလိပ်ချ တီးဝိုင်းမှ ခိုင်မာလာနှင်းဆီတီးလုံးနှင့် အခန်း ပြောင်း။)

* * * * *

မြဇာတ် (၂၉)

နေရာ

- မြို့နယ်ဆေးရုံ။

အချိန်

- နံနက်ပိုင်း။

အသံ

- ဇာတ်ကောင်များ အသံပြတ်သားစွာ ကြား ရအောင် စကားပြောခွက်တပ်ဆင်ထား။

မီး

- ပုံမှန်။

အဆင်အပြင်

- ဆေးရုံဆေးခန်းတစ်ခု၏ ပုံသဏ္ဍာန် ပန်းချီ ကားတစ်ချပ်ကို ချထား။ လူနာအိပ်ခူတင် တစ်လုံး ကခွင်အလယ်တွင် ခင်းကျင်း ထား။ နံရံတွင် ဆေးဝါးကြော်ငြာပိုစတာ များ၊ ရောဂါဘယနှင့်ပတ်သက်သည့် ပညာပေးပိုစတာများ ချိတ်ဆွဲထား။

အဝတ်အစား

- သူနာပြုဝတ်စုံ၊ ဆရာဝန်ဝတ်စုံ၊ သာမန် အရပ်သားများဝတ်စုံ။

ဇာတ်ညွှန်း

- ခူတင်ပေါ်တွင် သာမောင် တိုးလုံးဝါး လျက်ရှိပြီး ဆရာဝန်နှင့်သူနာပြုများ

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

အရေးပေါ် ကုသခံယူနေ။ ကခွင်၏ ဘယ်
ဘက်ရှေ့ခြမ်းတွင် စံပယ်နှင့်ဦးဘိုးချစ်၊
ထွေးမောင်တို့ စိုးရိမ်ပူပန်ဟန်ဖြင့် ပျာယာ
ခတ်နေ။ အတော်ကြာ ကုသမှုခံယူပြီးမှ
ဆရာဝန်ကြီး စိတ်မောလူမောဖြစ်သွား
ဟန်ဖြင့် ပစ္စည်းများချ။ လက်ဆေးပြီး
အပြင်သို့ထွက်လာ၊ ထွေးမောင်နှင့်စံပယ်
က ပျာပျာသလဲအမူအရာဖြင့်မေး။ ထို
အချိန်မှာပင် နှင်းနုနှင့် ဦးဘဂျမ်း၊
မောင်ထီတို့ ဝင်လာ။

ထွေးမောင်

- ဆ . . . ဆ . . . ဆ ရာ။ လူနာ
အခြေအနေ။

ဆရာဝန်

- ကံကောင်းတယ်။ အသက်အန္တရာယ်
တော့ မစိုးရိမ်ရတော့ပါဘူး။

စံပယ်

- ကျေးဇူးပါပဲဆရာရယ်။ အစ်ကိုအတွက်
ပူပန်လိုက်ရတာ ရူးတော့မတတ်ဘဲ။

ဆရာဝန်

- ခဏနေရင် လူနာနဲ့တွေ့လို့ရပါပြီ။

နှင်းနု

- အခု တွေ့နိုင်ပြီလားဆရာ။ ကျွန်မ
တွေ့ချင်တယ်။

ဆရာဝန်

- ရပါပြီ . . . တွေ့ချင်ရင် သွားကြပါ။

(စကားဆုံးသည်နှင့် နှင်းနုနှင့်စံပယ်
ပြိုင်တူပြေးဝင်သွားပြီး ခုတင်တစ်ဖက်စီမှ
ရပ်လျက်ခေါ်)

စံပယ်

- အစ်ကို . . . အစ်ကိုသာမောင်။

နှင်းနု

- မောင် . . . အဲ . . . အစ်ကိုမောင်။

သာမောင်

- (သာမောင် မျက်စိဖွင့်ကြည့်) စံပယ်
ညီမလေး။ (တစ်ဖက်လှည့်ပြီး) နှင်း . . .
နှင်းနု။

စံပယ်

- စိတ်ပူလိုက်ရတာအစ်ကိုရယ် . . .
တစ်ညလုံး အိပ်မပျော်ဘူး။

နှင်းနု

- အစ်ကို ဘာမှ စိတ်မပူနဲ့တော့။ ရှမ်းစုရွာက
ဒီလုံးကို ရဲက ဖမ်းလိုက်ပြီ။

သာမောင်

- အစ်ကို ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘဲနဲ့၊ အဖမ်း
အဆီး မလုပ်ပါစေနဲ့။

မောင်ထီ

- သူငယ်ချင်း၊ မင်းက သည်းခံနိုင်ပေမယ့်
တရားဥပဒေက သည်းမခံဘူးလေ။

သာမောင်

- သူငယ်ချင်းတို့အလှူ အထမြောက်ရဲ့လား။

ဦးဘိုးချစ်

- ဒီအတွက် ဘာမှမပူနဲ့ မောင်သာမောင်။
အလှူကိစ္စ အကျဉ်းချုံးလုပ်၊ ရေစက်ချပြီး
မှ တို့ထွက်လာတာ၊ ငါ့တူ သာဓုခေါ်
ပါကွယ်။

ဦးဘကျား

- တစ်ရွာလုံးက မင်းအတွက် စိတ်မကောင်းကြဘူး။

သာမောင်

- ကျေးဇူးတင်ပါဗျာယ် ဦးကြီး။

စံပယ်

- (ဦးဘိုးချစ်၏လက်ကိုကိုင်ပြီးပြော) အဖေ . . . အစ်ကို့ကိုပြုစုဖို့ သမီးဆေးရုံမှာ နေခဲ့မယ်။

နှင်းနု

- (ဦးဘကျားကို မဝံ့မရဲကြည့်) အဖေ။

ဦးဘကျား

- ဘာလဲသမီး . . . စံပယ်နဲ့အတူ အဖော်ရအောင် လူနာစောင့်ချင်တာလား။ သမီး သဘောပဲလေ။

စံပယ်/နှင်းနု

- အစ်ကို ကျွန်မတို့ အနားမှာ ရှိတယ်နော်။

ဇာတ်ညွှန်း

- (ထိုစဉ် မခင်မြိုင်နှင့်ကျေးရွာသူများ စိုးရိမ်သည့်မျက်နှာဖြင့် ဝင်လာ)

ဦးဘိုးချစ်

- ဟော . . . ညည်းတို့လည်း လိုက်လာတာဗျား။

ခင်မြိုင်

- လိုက်လာရတာပေါ့ ဦးကြီးရယ်။ အလှူသာပြီးသွားတယ်၊ စိတ်တောင်မပြောင့်ဘူး။

ဦးဘိုးချစ်

- အင်း . . . မသေကောင်း မပျောက်ကောင်းအဖြစ်အပျက်၊ ဟေ့ . . . နောက်နောင် တို့ ဘာပဲလုပ်လုပ် အန္တရာယ်ဖြစ်မယ့်အလုပ်ကို မလုပ်ကြတာကောင်းတယ်။

ဦးဘကျား

- ဟုတ်တယ် . . . ဆရာတော် တဖွဖွပြောနေ၊ တားနေတဲ့ကြားက ဒီလိုဖြစ်ရတာ၊ တကယ်ဆို ကျုပ်တို့ လူကြီးတွေတားသင့်တယ်။

မောင်ထီ

- ပြဿနာအရင်းအမြစ်က ကျွန်တော်ပါပဲ ဘကြီးတို့ရာ . . . ကျွန်တော်သာ မတင်းမာခဲ့ရင် ဒီလိုလည်းဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။

သာမောင်

- စိတ်မကောင်းမဖြစ်ပါနဲ့ သူငယ်ချင်းရာ၊ ဖြစ်ချိန်တန်လို့ ဖြစ်တာပဲ။

သူနာပြုဆရာမ

- ကဲ . . . ကဲ၊ ခုအချိန်မှာ လူနာနဲ့ကြာကြာ စကားပြောဖို့ မသင့်ပါဘူး။

ဦးဘိုးချစ်

- ဪ . . . ဟုတ်ကဲ့ ဆရာမ၊ ကျွန်တော်တို့ ခုပဲ အပြင်ထွက်ပါမယ်။ မောင်သာမောင်ရေ . . .။

သာမောင်

- (ဦးဘိုးချစ်ဘက် မျက်နှာလှည့်ကြည့်) ဟုတ်ကဲ့ ဘကြီး။

ဦးဘိုးချစ်

- တို့ပြန်မယ်။ မင်းအနားမှာ မင်းညီမနှစ်ယောက်ရှိနေမယ်၊ လိုအပ်တာပြော။

ဦးဘကျား

- ငွေသုံးလိုရင် လိုမယ်သမီး (ဦးဘကျားက ငွေတချို့ နှင်းနုကို ထုတ်ပေး)

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဇေး)

ထွေးမောင်

- လိုမယ်မထင်ပါဘူး ဘကြီး။ ကျွန်တော့်မှာ အလုံအလောက် ပါပါတယ်။

ဦးဘိုးချစ်

- ဒါဆိုလည်း တို့သွားမယ်။ သွားမယ် မောင်သာမောင် ကျန်းမာအောင်သာနေ ဟုတ်လား။

ဇာတ်ညွှန်း

- နှုတ်ဆက်ပြီးလှည့်အထွက် ကခွင် မီးများ မှိန်သွား။ ပြည်ဖုံးကန့်လန့်ကာချ။
(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၃၀)

နေရာ

- ရွာဦးကျောင်း။

အချိန်

- နံနက်ပိုင်း။

အသံ

- ကြိုတင်အသံသွင်းထားသည့် “တေးဘုံမှာ သီချင်း” နောက်ခံဖွင့်ရမည်။ စကား ပြောခွက်များ လိုအပ်သလို တပ်ဆင်ထား ရမည်။

မီး

- ကခွင်ကို ရှင်းလင်းပေါ်လွင်စွာ မြင်ရ အောင် မီးများလိုအပ်သလိုဖွင့်။ အလုံးမီး သုံးရမည့်နေရာတွင် ဆလိုက်မီးဝင်။

အဆင်အပြင်

- ယခင်ပြကွက် ၂၄ ပါ အခင်းအကျင်း အတိုင်း။

အဝတ်အစား

- ရဟန်းသံဃာဝတ်စုံ။ လူပရိသတ် သာမန် ဝတ်စုံ။

ဇာတ်ညွှန်း

- အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ကြိုတင် အသံသွင်းထားသည့် “တေးဘုံမှာသီချင်း”

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

ကို ပုံမှန်အနေအထားထက် အနည်းငယ်
လျော့ဖွင့်ပေး။ ဆရာတော်က ထိုင်ခုံတွင်
ထိုင်နေပြီး ပရိသတ်များနှင့် အတူ
သာမောင်၊ နှင်းနုတို့ ထိုင်နေ . . . ။

ဆရာတော်

- အင်း . . . အခု ကြားရတဲ့သီချင်းလိုပ
ကွယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတရား မရလို့
သံသရာမှာ လည်နေကြရတာပဲကွယ်။
ဒီလိုကျင်လည်ရသမျှ ဒုက္ခချည်းပဲ
ဒကာချစ်ရေ။

ဦးဘိုးချစ်

- မှန်ပါတာပဲ . . . ။

ဆရာတော်

- တို့များ ဘုရားသားတော်တွေပေးနိုင်တာက
အဆုံးအမပဲ။ ဒါတွေမလုပ်နဲ့ မကောင်းဘူး
လို့တားမယ်။ မှန်ရဲ့လား . . . ။

ဦးဘိုးချစ်

- မှန်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာတော်

- ဒီကိစ္စ ဒီလိုမှကောင်းတယ်။ ဒီလိုပဲ လုပ်ကြ။
ဟုတ်ရဲ့လား။

ဦးဘိုးချစ်

- မှန်ပါတာပဲ။

ဆရာတော်

- အမှန်ပြောတော့ မနာခံချင်ဘူး။ ဒါဆိုရင်
ဆရာအဆုံးအမ မနာယူသလို မဖြစ်ဘူး
လားဟေ့။

ဦးဘိုးချစ်

- မှန်ပါ။

ဆရာတော်

ဒကာတို့ သီလစောင့်ထိန်းကြတယ်။
သာမန်အချိန်တော့ ငါးပါးသီလ။ အခါကြီး
ရက်တွေတော့ ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလ၊
ကုတ်တယ်နော်။

ဦးဘိုးချစ်

- မှန်ပါတယ် ဘုရား။

ဆရာတော်

- ရှစ်ပါးသီလခံယူတော့ နစ္စ၊ ဂိတ၊ ဝါဒိတ၊
ဝိသုကာ၊ ဒဿန၊ မာလာဂန္ဓ၊ ဝိလေပန၊
ဓာရဏ၊ မဏ္ဍန၊ ဝိဘူသနဌာနာဆိုတဲ့
သိက္ခာပုဒ်မပါဘူးလား . . . ။

ဦးဘိုးချစ်

- ပါပါတယ်ဘုရား။

ဆရာတော်

- ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်းတွေ မလုပ်
ပါဘူးလို့ ခံယူကြတာနော် . . . ။ အဲဒါ
ဘာဖြစ်လို့လဲ သိလား ဒကာဘကျား။

ဦးဘကျား

- အကုသိုလ်အမှု ဖြစ်လို့ပါ။

ဆရာတော်

- အကုသိုလ် အလုပ်တော့ မဟုတ်ဘူး
ဒကာရဲ့။ အကုသိုလ်ကို ပွားစေတဲ့အမှု
တွေမို့မလုပ်ကြနဲ့ ဆုံးမတာ၊ လောဘ၊

- ဒေါသ၊ မောဟပွားစေတဲ့ ဒီအလုပ်တွေ
ရသာတကျားဖြစ်စေတဲ့ အလုပ်တွေ . . . ။
ကတာကြည့်တော့ မျက်စိအရသာခံတာ
မဟုတ်လား ဒကာ။

မောင်ဆန့်(လယ်စား)

ဦးဘကျား
ဆရာတော်

ဦးဘကျား
ဆရာတော်

မောင်ထိ
ဆရာတော်

မောင်ထိ
ဆရာတော်

ဦးဘိုးချစ်
ဆရာတော်

- မှန်ပါတယ်ဘုရား။
- သီဆိုတာစွဲမက်နေ ကု နားအရသာ၊ အမွှေးအကြိုင် ပန်းနံ့ သာလူးတာ ပန်တာက နှာခေါင်းအရသာ ဟုတ်လား . . . ။
- ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား။
- ဒါတွေ လျော့ နည်းမှ တကျာသတ်နိုင်မယ်။ တကျာပြတ် အောင်လို့ နှစ်၊ ဂီတ၊ ဝါဒီတ ရှောင်ကြဉ်ဘာ ဟုတ်လား . . . ဟဲ့၊ ငထိ။
- တင်ပါ့ဘုရား။
- နင်က ငါ့အပည့်။ မဟုတ်တာဖြစ်မှာစိုးလို့ တားတယ်။ မရဘူး။ လာဦးလို့ပြောတော့ ရှောင်နေတယ်။ ငါ့အပည့်က ငါ့အဆုံးအမ တောင် မနာခံချင်တော့ဘူးမဟုတ်လား။
- တပည့်တော် မှားပါတယ်ဘုရား။
- မှားတယ် . . . အေး။ နင်မှားတာ နင်တော့ မခံရဘူး။ ဟိုကောင် သာမောင်ခံရတယ်။ မသေလို့သာပေါ့ကွာ။ သေများသွားရင် ကာန်သက်လုံး ပူဆွေးရမယ့်ကိစ္စ။
- တပည့်တော်တို့လည်း မှားပါတယ်ဘုရား။
- မှားတာက တစ်ရွာလုံးပဲ။ ဒါမှဒါကိုး။ ကိုင်း ကိုင်း ထားကြတော့။ နောင်မှားအောင် မှတ်ထားကြ၊ ဟုတ်ပြီလား။

နေနဲလပြဇာတ်

ရွာသားများ
ဆရာတော်
ဦးဘကျား

ဆရာတော်

ဦးသုခ

ဆရာတော်

ဦးသုခ

ဆရာတော်

ဇာတ်ညွှန်း

- မှန်ပါဘုရား။
- အခုလာကြတဲ့ကိစ္စက။
- ဟောဒီ မောင်သာမောင်နဲ့ တပည့်တော်ရဲ့ သမီးနှင်းနုရဲ့ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲပါဘုရား။
- ဟဲ့၊ ဒကာဘကျား။ အဲဒါက လောကီကိစ္စ။ ဘာကြောင့် ဘုန်းကြီးဆွဲထည့်နေသတုန်း။
- မှန်ပါ။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် ခိုးမြှင့်ဖူးတာ သာကေရိပါဘုရား။
- အင်း၊ လူယုံတော်ဒကာသုခက စာနဲ့ချုပ်ပြီး ငါ့ကို ဖိနှိပ်တော့မယ်ထင်ပ။
- ဒီလို မဝံ့ပါဘုရား။ ကျောင်းအစ်မကြီး ဝိသာခါရဲ့ မင်္ဂလာပွဲနဲ့ ညီတော်နန္ဒ မင်းသားရဲ့ မင်္ဂလာပွဲမှာ ဘုရားရှင် ကြွရောက်ခိုးမြှင့်သလို၊ ခိုးမြှင့်ဖို့ပါ . . . ။
- အိန်း . . . အိန်း။ ကောင်းတာသာလုပ်၊ မကောင်းတာရှောင်၊ ပြုအောင်စိတ်ထား။ အဲဒါ ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမပါပဲ။ ကဲကဲ . . . ငါးပါးသီလခံယူကြ။
- ပရိသတ်များ ဝတ်ပြုပြီး သီလတောင်း၊ ရွတ်ဆိုချိန်မှာပင် မီးရောင်တဖြည်းဖြည်း မှိန်။ ကြိုတင် အသံသွင်းထားသည့်

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

ဆရာကြီးဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်၏ မင်္ဂလာ
 သံပေါက်ကိုဖွင့်ပေး။ လူမိုက်ဆိုလျှင်
 ရှောင်သွေလွဲလို့ မမှီဝဲနဲ့ ကင်းအောင်နေ။
 ပညာရှိကိုအရှည်တွဲလို့၊ မှီဝဲဆည်းကပ်
 နည်းယူစေ။ သုံးပါးရတနာ မိဘများနှင့်၊
 ဆရာသမားကို ပူဇော်လေ။ ချမ်းသာ
 ကိုပေး ဆက်ဆံရေး၊ မျှော်တွေးသုံးချက်ပေ။
 အဲဒါမှ ဗုဒ္ဓဝါဒ ကမ္ဘာမင်္ဂလာတွေ။ ။
 သီချင်းအဆုံးတွင် ကားလိပ်ချ။
 (အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၃၁)

- နေရာ - ရွာလယ်လမ်းမ တစ်နေရာ။
- အချိန် - နေ့လယ်ပိုင်း။
- အသံ - ပုံမှန်။
- မီး - ပုံမှန်။
- အဝတ်အစား - ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားတို့၏ သာမန်
ဝတ်စားဆင်ယင်မှု။
- ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ကခွင်
ဘယ်ဘက် ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ
သာမောင်နှင့်နှင်းနု ထွက်လာ။ တခြား
တစ်ဖက်မှ မခင်မြိုင်တို့တစ်တွေထွက်လာ။
ကခွင်အလယ်တွင် ဆုံတွေ့။
- မခင်မြိုင် - ဟဲ့၊ ဒီနှစ်ယောက် ဘယ်ရှောင်နေတာလဲ၊
မိပြီ (ထုပ်ဆီးတိုးသည့်နှယ် လက်ပြတား)
- နှင်းနု - (ရှက်ပြုံးလေးပြုံးလျက်) မရှောင်ပါဘူး
အစ်မရယ်...။

မောင်စန္ဒ (လယ်စေး)

- မခင်မြိုင် - ဘာမရှောင်ရမှာလဲ။ လူကြီးတွေ လက်ခံ ပြီဆိုကတည်းက ညည်းတို့နှစ်ယောက် စလုံး အပြင်မထွက်တော့ဘူး။ ပြောစမ်း ဘာလုပ်နေလဲ။
- ထွေးထွေး - ဪ... အစ်မကလည်း အလိုက်မသိ ရန်ကော ခုမှ လွတ်လွတ်လပ်လပ်လေ ...။
- မခင်မြိုင် - အေးလေ ... ဟုတ်သားပေါ့။ ဟဲ့၊ ဒါနဲ့ ငါမေးပါဦးမယ် နှင်းနု။ ဘကြီးက အစ တုန်းက ခါးခါးတူးတူး၊ အခုတော့ ဘယ်နှယ် သဘောတူသွားတာလဲ။
- နှင်းနု - အစက သဘောမတူတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဂုဏ်မငယ်စေချင်တာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ရွာ အလှူကျတော့ ကိုသာမောင်ရဲ့ အနစ်နာ ခံစိတ်နဲ့ စေတနာကိုမြင်သွားတယ်လေ။
- မခင်မြိုင် - ဒီလိုပဲ ဖြစ်ရမှာပေါ့။ အဟင်း သာမောင်ကို သဘောမတူတဲ့ ဘကြီးကို လယ်ကြွက်မနဲ့ သမီးဖျံ့ ဇာတ်လမ်းပြောပြမလို့ ကြံနေတာ ...။
- နှင်းနု - ဘယ်လို အစ်မ။

- မခင်မြိုင် - ဒီလိုဟဲ့။ လယ်ကြွက်မတစ်ကောင်က သမီး ချောလေးမွေးထားတော့ မာန်တက်နေ သတဲ့။ ငါ့သမီးကို တော်ရုံလူနဲ့ မပေးစား နိုင်ဘူး။ တန်ခိုးအကြီးဆုံးလူနဲ့ ပေးစားမယ် ဆိုပြီး၊ မိုးနတ်သားဆီသွား၊ သမီးကိုအာပ် သတဲ့ ...။
- ထွေးထွေး - ဒုက္ခပါပဲ။ ကြွက်နဲ့နတ်လို့ပဲ။
- မခင်မြိုင် - တန်ခိုးကြီးတဲ့လူနဲ့ ပေးစားမယ်ဆိုရင် ကျုပ် ထက် တန်ခိုးကြီးတာက လေနတ်သားရှိ တယ်။ မိုးရွာမှာကို လေနတ်သားက တိုက်ထုတ်ပစ်ရင် မိုးတိမ်တွေ ပျက်ပြယ် ရော ... ဒါကြောင့် လေနတ်သားက ပိုတန်ခိုးရှိတယ်တဲ့။
- သာမောင် - ပခုံးပြောင်းတာပေါ့။
- မခင်မြိုင် - မသိဘူးဟယ်။ ဒါနဲ့ လေနတ်သားဆီသွား တော့ ကျုပ်ထက်တန်ခိုးရှိတာ တောင်ပို့ နတ်။ သူ့ကို မပြိုင်နိုင်ဘူး။ တောင်ပို့ ပြိုအောင် မတိုက်နိုင်ဘူးလို့ ပြောသတဲ့။
- ထွေးထွေး - အဲတော့၊ တောင်ပို့နတ်ဆီ ရောက်ရော ဆိုပါတော့။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

- မခင်မြိုင် - အေးပေါ့။ ဒါပေမဲ့ တောင်ပို့နတ်က သူ့ထက် တန်ခိုးကြီးတာက နွားသိုး၊ နွားသိုးဝေ့ရင် တောင်ပို့ပျက်ရောလို့ ပြောသတဲ့။
- သာမောင် - သမီးအတွက် လယ်ကြွက်မ ခုကွရောက်နေတာပေါ့။
- မခင်မြိုင် - အေးပေါ့ဟဲ့။ နင့်ယောက္ခမကို ငါက အဲဒါပြောချင်နေတာ။
- မခင်မြိုင် - နွားသိုးဆီသွားတော့ ကျွန်တော်ထက် တန်ခိုးကြီးတာ နဖားကြီးပါ။ နဖားကြီးဆွဲရင် မလွန်ဆန်နိုင်ဘူးဆိုတော့ နဖားကြီးဆီ အပြေးသွားပြန်ရော။ ဒီတော့ နဖားကြီးက ဘာပြောတယ် ထင်လဲ။
- သာမောင် - အဲဒါတော့ မခင်မြိုင်ပဲ သိမှာပေါ့။
- မခင်မြိုင် - ကျုပ်တန်ခိုးကြီးတာ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကြွက်ကိုက်ရင် ကျုပ်လည်းမခံနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ တန်ခိုးအကြီးဆုံးက ကြွက်ပါလို့ ပြောသတဲ့ သာမောင်ရေ။
- သာမောင် - ဟာ . . . လက်စသတ်တော့ အစ်မက ကျွန်တော့်ကို ကြွက်နဲ့နှိုင်းတာပဲ။

- မခင်မြိုင် - နှိုင်းတာမဟုတ်ဘူး သာမောင်ရေ၊ နင်က အကိုက်အပြုကောင်းလို့ ဘကြီး သဘောကျသွားထင်ပါရဲ့။ ဟုတ်လား နှင်းနု။
- နှင်းနု - အစ်မ မကောင်းဘူး။
- မခင်မြိုင် - ဟဲ့၊ ငါတော့ ကောင်းမလား။ ကောင်းတာ ဘယ်သူဆိုတာ တစ်ရွာလုံးသိတယ်။
- သာမောင် - ဟာဗျာ . . . ။
- မခင်မြိုင် - ဟာဗျာ လုပ်မနေနဲ့။ နင်တို့နှစ်ယောက်ကို ငါကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ပြီးကြိုးတားမှာ နော် . . . ။
- သာမောင် - ကြိုးတားရင် ကိုက်ဖြတ်ပစ်မှာပေါ့ဗျာ။
- ဇာတ်ညွှန်း - အားလုံး ရယ်မောပျော်ရွှင်နေစဉ် ကခွင်မီးမှိတ်။
(အခန်းပြောင်းတီးလုံးဝင်)

* * * * *

ပြဇာတ် (၃၂)

- နေရာ အချိန် အသံ - ဦးဘကျား၏ အိမ်ဂေဟာမင်္ဂလာမဏ္ဍပ်။
- အချိန် - နံနက်ပိုင်း။
- အသံ - ဇာတ်ကောင်များ အသံပီပြင်စွာ ကြားရအောင် စကားပြောခွက်များ တပ်ဆင်ထား။ အသံသွင်းတိပ်ခွေဖြင့် တွံတေးသိန်းတန် + နိုင်နိုင်မော်စုံတွဲ၏ “မင်္ဂလာအောင်ကြောင်း တေးဆုတောင်း” သီချင်းအသင့် သွင်းထား။
- မီး - မဏ္ဍပ်မီးများ အလှဆင်ယင်ထား။ ကခွင်မီးသာမန်။
- အဆင့်အပြင် - မဏ္ဍပ်သဏ္ဍာန်ထိုးထား။ ဖောက်ကားများဖြင့် ကခွင်ဘယ်နောက်ခြမ်းပရိသတ်ဘက်လှည့်ဆင်ထား။ မဏ္ဍပ်ထိပ်တွင် “မောင်သာမောင်နှင့် မနှင်းနုတို့၏ မင်္ဂလာအခမ်းအနား” ဟု ရေးခြယ်ထားပြီး။

အသံချဲ့စက်နှစ်လုံးကို မဏ္ဍပ်ဘယ်ညာတပ်ဆင်ထား။

- ဇာတ်ဝင်ပစ္စည်း - မင်္ဂလာဇဉ့်ခံပွဲနှင့်လျော်ညီသည့် ပစ္စည်းအစုံအလင်။ လိုအပ်လျှင် ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းအား စင်ပေါ်တင်ရန်။
- အဝတ်အစား - မင်္ဂလာဇနီးမောင်နှံဝတ်စုံ။ သစ်လွင်သည့် အဝတ်အစားများ။
- ဇာတ်ညွှန်း - အခန်းပြောင်းတီးလုံးဆုံးသည်နှင့် ပြည်ဖူးကား မဖွင့်သေးဘဲ သီချင်းခွေမှ သီချင်းကျယ်လောင်စွာဖွင့်။ (မင်္ဂလာဇေယျတုခွန်းလွှာတေးသွယ် x x အစဉ်အလာငွေခရုသွန်းမှာ ရှေးအနွယ် x x သဘင်အခါ အသရေစုညွှန်းကာ မနေ့ကွယ် x x) အသံထွက်လာပြီး တဖြည်းဖြည်းတိုးသွား။ တီးဝိုင်းမှ ယင်းသီချင်းပထမပိုဒ်ကို အတီးသက်သက်တီးပြီးရပ်။ ထိုအချိန်ကခွင်ညာဘက်မှ ဆရာခင်မောင်မြင့်နှင့် စံပယ်တို့စုံတွဲ ပြုံးပြုံးရယ်ရယ်ထွက်လာ။ ပုဏ္ဏားကွယ်နောက်မှ မောင်ထိက အသံပြုခေါ်၊ လှည့်ကြည့်ချိန်တွင် မောင်ထိ ပြေးထွက်လာ . . . ။

မောင်ဆန္ဒ(လယ်ဝေး)

- မောင်ထီ - ဆရာလေး . . . ဆရာလေး၊ ဟဲ့ စံပယ်။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - ဟောဗျာ . . . ဘယ်သူများလဲလို့၊ ကိုမောင်ထီပဲ။
- မောင်ထီ - ဆရာတို့စုံတွဲကလည်း လောလိုက်တာ မင်္ဂလာဆောင်သွားမှာဆို အသံလေး ဘာလေးပြုဦးပေါ့။ ခုတော့ အိမ်ရှေ့က ဖြတ်သွားတာ ဖျတ်ခနဲမြင်လိုက်လို့ ပြေး လိုက်လာတာ။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - စောစောသွားအားပေးရမယ်လေ။ ရပ်ရွာ သာရေးနာရေးဆို ကိုသာမောင်က ရှေ့ဆုံး က ထွက်တဲ့လူ။ သူ့မင်္ဂလာပွဲမှာ အားမပေး လို့ ဖြစ်မလား။
- မောင်ထီ - ဟုတ်တာပေါ့။ သူတို့ညီအစ်ကိုက လူမှုရေး တကယ်ပြည့်တာ ဆရာလေးရဲ့။ ဘာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းကြီး မျက်နှာမငယ်ရအောင် အားပေးရမယ်။ ပြောသာပြောတာပါ။ တစ်ရွာလုံးက ဒီ သဘောအတိုင်းပါပဲ။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - အားကျတယ်ဗျာ (စံပယ်ဘက်လှည့်ပြီး နောက်ဟန်ဖြင့်ပြော၊ စံပယ်က မပွင့် တပွင့်ပြုံး)

- မောင်ထီ - ခုမှ အားကျတယ်ပြောမနေပါနဲ့။ ဆရာ လေးတို့ မင်္ဂလာပွဲလုပ်ရင် ဒီလိုပဲ စည်ကား မှာပါ။ ခုတော့ ရုံးတက်လက်မှတ်ထိုး။ မင်္ဂလာပွဲအတွက် ကုန်ကျမည့်ငွေကို ကျောင်းမှာရရပ်ဆောက်လှူလိုက်ပြီ။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - စံပယ်အလိုကျလေ . . . ။
- မောင်ထီ - အင်း၊ ရပ်လေ့အနေနဲ့ အမြင်ကတော့ ဆန်းပေမယ့် တကယ်လို့ အဲသလိုပြီးတော့ လည်း စိတ်မရှုပ်ရဘူးပေါ့။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - အမှန်ကတော့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အပို ပကာသန အလုပ်တွေလျော့သင့်ပြီဗျ။ ငွေကုန်၊ လူပန်း၊ စိတ်မချမ်းသာရတဲ့ အပျော်အပါးအလုပ်တွေကို တော်လှန် သင့်ပြီ ကိုမောင်ထီ။
- မောင်ထီ - အင်း၊ တစ်ခါသေဖူးတော့ ပျဉ်ဖိုးနားလည် ပါပြီ ဆရာလေးရာ။ အလှူကြံစွတုန်းက ဆရာတော့် အဆုံးအမ နာခံမိရင် စိတ် မချမ်းသာစရာတွေ ကြုံရမှာမဟုတ်ဘူး။
- ဆရာခင်မောင်မြင့် - အင်း၊ ကြေးကြီးကြီးပေးခဲ့ရတဲ့ သင်ခန်းစာ ပဲ။ အဆိုးကိုတွေးရင်တော့ အဲဒီတုန်းက စိတ်ဆင်းရဲရတာတွေ၊ ကိုသာမောင်ကို မားထိုးခံရတာ။ အကောင်းဘက်က ပြန်

မောင်ဆန္ဒ (လယ်ခေ)

မောင်ထီ

ဇာတ်ညွှန်း

ခင်မြိုင်

နှင်းနု

ခင်မြိုင်

တွေ့တော့ နောက်နောင် ဒါမျိုး မစဉ်းစား
 တော့ဘူးဆိုတဲ့ သင်ခန်းစာပဲ ကိုမောင်ထီ။

- အမှန်ပဲဆရာလေး၊ မင်္ဂလာရှိတဲ့ကိစ္စတိုင်း
 ကို မင်္ဂလာအခမ်းအနားဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့
 ကျွန်တော်တို့ ကြိုးစားရမယ်။ ခုတော့
 မင်္ဂလာအခမ်းအနား အားပေးဖို့ သွားကြစို့။

- စကားဆုံးသည်နှင့် ဆက်လျှောက်ချိန်တွင်
 အသံချဲ့စက်သံ ပြန်ပေါ်လာ... ကားလိပ်
 ကြားဝင်သွားချိန်တွင် ပြည်ဖုံးကားဖွင့်။
 မင်္ဂလာအခမ်းအနားတွင် လူများ ပျား
 ပန်းခပ် စည်ကားနေ... သာမောင်နှင့်
 နှင်းနုက ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်။ မခင်မြိုင်တို့
 အုပ်စုဆရာခင်မောင်မြင့်တို့ စုံတွဲနှင့်
 သာမောင်တို့စုံတွဲကြည့်ပြီး စကြာနောက်ကြ။

- အခုမှ ဒီစုံတွဲနှစ်တွဲကြည့်ပြီး နေနဲ့လ။
 ရွှေနဲ့မြဆိုတာ သတိရသွားတယ်။

- အစ်မကတော့ မွမ်းနေပြီ။ ကဲ ဘယ်သူက
 နေနဲ့လ... ဘယ်သူက ရွှေနဲ့မြလဲ။

- ဆရာလေးတို့စုံတွဲက နေနဲ့လ... အဲအဲ၊
 မဟုတ်သေးဘူး၊ သာမောင်တို့ စုံတွဲကနေ
 ... ဟယ် အတူတူပဲပေါ့ဟာ။

နေနဲ့လပြဇာတ်

ပရိသတ်

ခင်မြိုင်

ဇာတ်ညွှန်း

- (ဝိုင်းရယ်မောပြီး) ဘာအတူတူလဲ။

- ဟဲ့ နေနဲ့လ၊ ရွှေနဲ့မြပါဆို၊ ဟော...
 ဟိုဒင်း၊ အသံချဲ့စက်က အော်ပြောနေပြီ။

- အသံချဲ့စက်မှ မြတ်အဖွဲ့ “သူငယ်ချင်းတို့
 ဇနီးမောင်နှံ” သီချင်းကျယ်လောင် နှာ
 ထွက်ပေါ်၊ (စိန်ရွှေပြုံးလက် တိုးတက်လို့ပင်
 x x နေနဲ့လ ရွှေနဲ့မြသို့အသွင် x x
 အိုအောင်မင်းအောင် ပေါင်းသင်းလို့ ဖျော်ရွှင်
 ကြစေချင် x x ဆုတောင်းလိုက်ပါတယ်
 အစဉ် x x ချစ်သူငယ်ချင်းတို့ ကြင်စဉ်း
 ဇနီးမောင်နှံအတွက်ပင်)၊ သီချင်း ပထမ
 အပိုင်းအဆုံးတွင် အသံချဲ့စက် အသံတိတ်၊
 ရွာသူရွာသားများက စုပေါင်း သီဆိုလျက်
 မင်္ဂလာပွဲကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုလိုက်။
 “နေနဲ့လ၊ ရွှေနဲ့မြသို့အသွင်” ဟူသော
 အသံကို ပြန်ဆိုလိုက်ချိန်တွင်... ဆရာ
 ခင်မောင်မြင့်တို့ စုံတွဲ၊ သာမောင်တို့စုံတွဲ၊
 မောင်ထီတို့စုံတွဲက တစ်ဦးကိုတစ်ဦး
 ဖက်လျက် ကြည်နူးနေစဉ် ပြည်ဖုံးကားကြီး
 က တလိပ်လိပ် ကျလာ။

(ပြီးပါပြီ)